

มมงคลชีวิตงาม

มงคลชีวิตงาม

ประมวลเรื่องและภาพอันเป็นมงคล

เพื่อความงามแห่งชีวิต

สารบัญ

เย็นศิระเพราะพระบริบาล	หน้า ๓
ส.ค.ส.พระราชทาน	หน้า ๔
พระพุทธคุณ ๘ บท	หน้า ๕
น้อมสัจใจ (วันใหม่ / ออย่าลืม)	หน้า ๗
ไหว้พระให้ถูกพระ	หน้า ๘
พุทธพจน์เพื่อชีวิตที่งดงาม	หน้า ๙
วรรณรูป (พระบิดรแห่งแผ่นดิน / ราชมณี)	หน้า ๑๔
วรรณรูป (บันปรานี / ขาด / เหนือมนุษย์)	หน้า ๑๕
วรรณรูป (มองตน / ยานประเสริฐ)	หน้า ๑๖
วรรณรูป (กัน / เซ่นนั่นเอง)	หน้า ๑๗
มงคล ๓๘	หน้า ๑๘
อมตพจนานา สมเด็จพระยาของปวงชน	หน้า ๒๐
คนดี	หน้า ๒๒
คนดี ต้องมี ๕ ดี	หน้า ๒๓
สาระธรรมนำชีวิต ข้อคิดจากเรื่องสั้น	หน้า ๒๔
- คูหาแห่งบุญ	หน้า ๒๔
- ศิลปะของการสั่งสอน	หน้า ๒๖
- คุณธรรมของครู	หน้า ๒๗
- จุดดำในดวงใจ	หน้า ๒๘
- กำราบความแค้นร้อน	หน้า ๒๙
- ประตุสวรรค์	หน้า ๓๐
- เมล็ดพืชเมล็ดหนึ่ง	หน้า ๓๑
- บทเรียนของคนเกียจคร้าน	หน้า ๓๒
- ความเชื่อฟัง	หน้า ๓๓
- พระที่ถูกมองข้าม	หน้า ๓๔
- ดวงใจแม่	หน้า ๓๕
- แรงไม้เรียว / มโนธรรมของโจร	หน้า ๓๖
- ผู้ผิดตัวเอง / ธรรมะข้อแรก	หน้า ๓๗
จ้างลูกไปฟังธรรม	หน้า ๓๘
ไม้เท้าของคนเฒ่า ดีกว่าลูกเต้าออกตัณญู	หน้า ๓๙
ยากแก่การทดแทน	หน้า ๓๙
ผีร้าย ๖ ตัว / โทษ ๖ ประการของสุรา	หน้า ๔๐
สุมบุญ / ละเหล้าในวัด	หน้า ๔๐
คนใช้เจ้าปัญญา	หน้า ๔๑
บัณฑิตยอมอดจิตมัน	หน้า ๔๒
บัณฑิตไม่แสดงอาการขึ้น-ลง	หน้า ๔๓
ความไม่เบียดเบียน เป็นสุขในโลก	หน้า ๔๔
ปิดหูซ้ายขวา ปิดตาสองข้าง ปิดปากเสียบ้าง	หน้า ๔๕
แต่เด็กของเราทั้งโลก	หน้า ๔๖
ยุวชนที่ฟังปรารภนา	หน้า ๔๗
หน้าที่ของยุวชน / เวลาของยุวชน	หน้า ๔๗
นิทาน “ยายกับตา”	หน้า ๔๘
ตา กับ ตีน	หน้า ๕๒
ก.ไก่ สอนธรรม	หน้า ๕๓
สอนหลาน	หน้า ๖๕
ปริศนา ภาพปนอักษร	หน้า ๖๕
พัฒนาชีวิตจากข้อคิดของท่านพุทธทาส	หน้า ๖๖

จากจิตสู่จิต ภาพปริศนาธรรมในโรงมหรสพ	
ทางวิญญูณ สวนโมกขพลาราม	หน้า ๖๙
- พระองค์อยู่หลังม่าน	หน้า ๖๙
- ปฏิบัติเพื่อความสะอาด	หน้า ๗๐
- อยู่ให้เหมือนลิงงูในปากงู	หน้า ๗๑
- ผู้ดับไม่เหลือ	หน้า ๗๒
- จิตว่างได้ยินหญ้าพูด	หน้า ๗๓
- อริยมรรค มืองค์แปด	หน้า ๗๔
- พันแล้วไวย !	หน้า ๗๕
- ตัวกู กับ ตัวกู	หน้า ๗๖
- ทะเลไฟ	หน้า ๗๗
- จากอนันตะ สู่อันันตะ	หน้า ๗๘
- เสียงตบมือข้างเดียว	หน้า ๗๙
- เสียงขลุ่ยกลับมาหากอไม้	หน้า ๘๐
- ดอกไม้จัดคน	หน้า ๘๑
- เต่าหินตาบอด	หน้า ๘๒
- ฝนอิฐเป็นกระจกเงา	หน้า ๘๓
- แม่น้ำคด น้ำไม่คด	หน้า ๘๔
- สาหร่ายเขียนพระไตรปิฎก	หน้า ๘๕
- ไล่เดือนเขียนจดหมายถึงมนุษย์	หน้า ๘๖
- ยิ่งคิดลอก ยิ่งเลอะเทอะ	หน้า ๘๗
- เป็นอยู่ด้วยจิตว่าง / ยามไหนก็ได้	หน้า ๘๘

มงคลชีวิตงาม

รวบรวมโดย

“ทยาบันโน” และ “ธรรมชีวิน”

จัดพิมพ์โดย

กองทุนศูนย์สืบอายุพระพุทธศาสนา

วัดชลประทานรังสฤษฎ์

กองทุนห้องสมุดศาลาเจ้าปรีรัตน์

วัดชลประทานรังสฤษฎ์

กองทุนธรรมะเพื่อสันติภาพของโลก

ท่านผู้ใดเห็นคุณค่าของหนังสือนี้

ประสงค์จะช่วยเหลือเป็นธรรมทาน

ติดต่อโดยตรงได้ที่

ศูนย์สืบอายุพระพุทธศาสนา วัดชลประทานรังสฤษฎ์

อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี ๑๑๒๐

โทร.๕๘๓-๔๒๔๓, ๕๘๔-๓๐๗๔

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : มกราคม ๒๕๔๕ จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม

แม่พิมพ์ โดย สุนทรฟิล์ม โทร.๘๐๓-๒๒๔๙

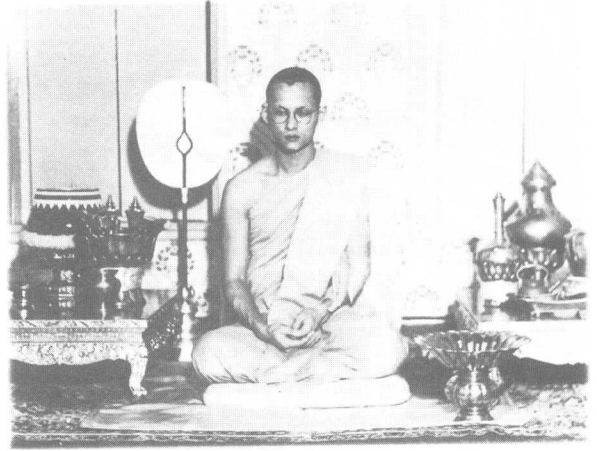
พิมพ์ที่ : บริษัท เอส.อาร์.พรินต์ จำกัด โทร.๕๘๓-๙๐๐๑, ๕๘๔-๒๒๔๑

..... เย็นศิระเพราะพระบริบาล

“เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม
เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”

ปฐมบรมราชโองการ พระราชทานในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก
วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๔๗๕ ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ในพระบรมมหาราชวัง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ได้เสด็จออกทรงผนวช
ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม
ในพระบรมมหาราชวัง
วันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ.๒๔๘๔
เป็นเวลา ๑๕ วัน

ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

๕ มีชีวิต	มีให้ได้	ต้องมีชาติ
ชาติวิลาส	นั้นต้องมี	ศาสนา
สองนั้นจะดี	ต้องมี	ธรรมราชา
เป็นหัวหน้า	และตัวอย่าง	ทุกอย่างไป
๕ ประเทศชาติ	เหมือนร่างกาย	ให้คิดดู
ไม่มีกาย	ใจจะอยู่	อย่างไรได้
ศาสนานั้น	เหมือนใจ	ฝายนามกาย
ไม่มีใจ	ก็เหมือนตาย	ซากกายนอน
๕ มหากษัตริย์	เหมือนสติ	และปัญญา
ที่บัญชา	กายและใจ	ให้เป็นสมร
ร่วมกันไป	คล้ายกับงาน	สภกรณ์
ไม่มีว้ยมรณ	ไทยเจริญ	เกินเปรียบเอย

พุทธทาสภิกขุ

พระราชาธิบดีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ปิดทองหลังพระ

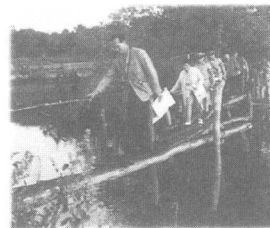
๕ งานทุกอย่าง
มีด้านหน้าและด้านหลัง
เหมือนเหรียญบาท

๕ งานด้านหน้านั้น
มีคนทำกันเยอะแยะ
และมีคนแย่งกันทำ
เพราะมีผลเห็นได้ชัด
และก็ปูนบำเหน็จกันได้เต็มที่

๕ แต่งานด้านหลัง
ที่ไม่ปรากฏแก่สายตาของคน
ต้องเป็นคนที่เขาใจงาน
และหน้าที่ของตัวจริง
จึงจะทำได้
และต้องเสียสละด้วย

๕ เพราะงานด้านหลัง
เป็นงาน“ปิดทองหลังพระ”
ถ้าทำดีแล้ว ต้องไม่ให้เห็นปรากฏ

๕ และต้องยอมรับว่า
จะไม่ได้อะไรตอบแทนเลย
นอกจากความภูมิใจในการทำงาน
ในหน้าที่ของตน

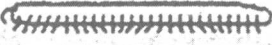

ส.ค.ส. พ.ศ. ๒๕๔๕

สวัสดิ์ปีใหม่

เรื่องชา มีหลายชนิด หลายอาการ หลายเจ้าของ

- 1. เอกบาท : หอยทาก
- 2. ทริบาท
- 3. ตริบาท
- 4. จตุรบาท
- 5. ปัญจบาท
- 6. ฉบาท แมลงวัน
- 7. สัปตบาท
- 8. อัธบาท
- 9. ทศบาท
- 10. สดบาท ตะขาบ
- 11. สหัสบาท
- 12. ทศสหัสบาท

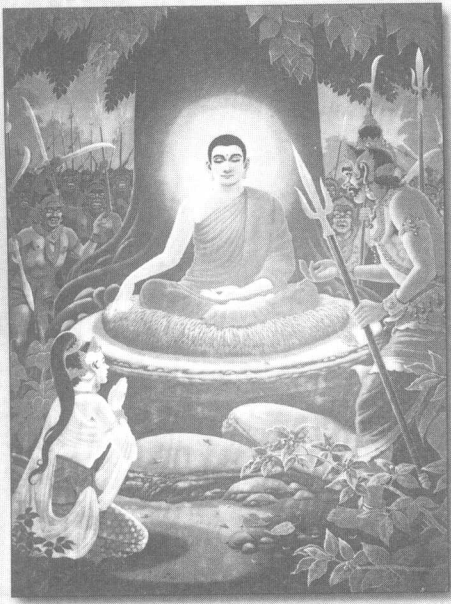
เรื่องชา มีหลายปัญหา : ถ้ามีชาย่อมมีปัญหาขัดกัน
 มียิ่งมากยิ่งขัดมาก
 แต่ปรากฏว่าขัดซาเก่งที่สุดคือทริบาท : ขัดทั้งคนอื่น ขัดทั้งตัวเอง
 (โดยเฉาะยิ่งตอนพวยบวมขึ้นบนซาของตัวเอง)

การแก้ปัญหา เรื่องชา : ให้ไร่ หิว คือสมอง
 ควบคุมทุกส่วนของ ตัว รวมทั้ง ซา ให้อยู่ในระเบียบ

ขอจงมีความสุขความเจริญ
 Happy New Year

ก.ส.๙ ปจุฯ 311859 ส.ค.๒๕๔๕ มหาวิทยาลัยบูรพา เลขที่ มิถิลา ๒๕๔๕

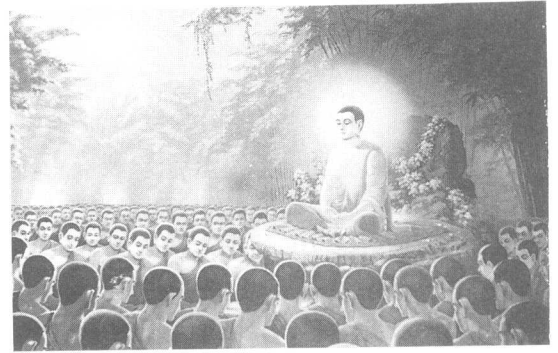
● พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน ส.ค.ส. แก่ปวงชนชาวไทย โดยออกแบบด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์จากฝีมือพระหัตถ์ พร้อมด้วยข้อความเตือนสติที่มีความหมายลึกซึ้ง

พระพุทธคุณ ๙ บท (พุทธนวารหคุณ)

บทประพันธ์ ของ สิริ วิ ยา ส

ภาพพุทธประวัติ โดย คำนวน ชานันท์

บทที่ ๑. อรหิ.

ไอ้พระองค์ ทรงเป็นพระ อรหันต์

เพราะประหนาน กิเลส- สวะหาย

เหตุแห่งทุกข์ ไหลล้น ไม่กลับกลาย

ทุกข์จึงวาย ดายไป ไม่กลับคืน.

กิเลสวัฏฏ์ ถูกขจัด ทลายลง

วัฏฏ์ทั้งวง หักกระจาย ไม่อาจฝัน-

หมุนต่อไป จึงได้ หยุต-เย็น-เย็น

ควรชมชื่น ว่าท่านรอด เป็นยอดคน.

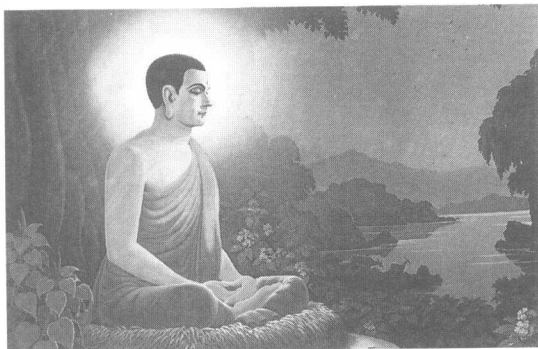
ยอดมนุษย์ สูงสุด ด้วยคุณธรรม

อยู่เหนือกรรม เหนือเหตุ และเหนือผล

ถึงความว่าง ว่างทั่ว จากตัวตน

นิรมล นรทุกข์ วิมุตต์มवल.

สิริวิยาส

บทที่ ๒. สมมาสมพุทธิ.

ไอ้พระองค์ ทรงเป็น พระสัมมา-

สัมพุทธิ ศาสดา ทุกกระบวน

รู้โดยชอบ พร้อมครบ จบกระบวน

โดยพระองค์ เองล้วน ไร้ครุบา.

ทรงแจ่มแจ้ง แทงตลอด อริยสังข์

สามัญญลักษณะ ประจักษ์ชัด ตัดโมหา

ปฏิจจ-สมุปปา-ธัมมา

อสังขตะ สังขตา ประจักษ์จริง.

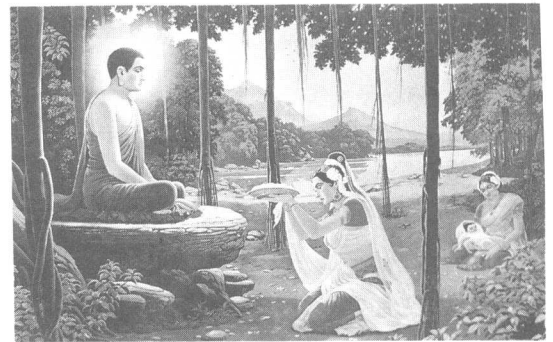
สัพพัญญู รู้แจ้ง ทุกแหล่งธรรม

อาศัยอา- นาคตรัส- รู้อย่าง

ทรงมหิท- ธิปัญญา ทำให้ตั้ง

มาร พรหม วัง หนีหน้า ไม่ทำอะไร.

สิริวิยาส

บทที่ ๓. วิชชาจรณสมุปนโน.

ไอ้พระองค์ ทรงสมบุรณ์ ด้วยวิชา

และจรณะ ปฏิปทา อันยิ่งใหญ่

ทั้งสองธรรม สัมพันธ์ แก่กันไป

มีผลได้ ถึงวิมุตติ สุดพรรณนา.

เพื่อความ เป็น พระสัมพุทธิ สุดประเสริฐ

ที่สามารถ ก่อกำเนิด พระศาสนา

ทำหน้าที่ รื้อชน เวไนยยา

เพราะวิชา- จรณะ- สัมปันโน.

สมัยนี้ เรียกว่ามี ทั้งเทคนิค

และเทคนิค เชี่ยวชาญ ชำนาญโช

วิชาการ วิธีการ ญาณปัญญา

มอมบโม นมัสการ สมานใจ .

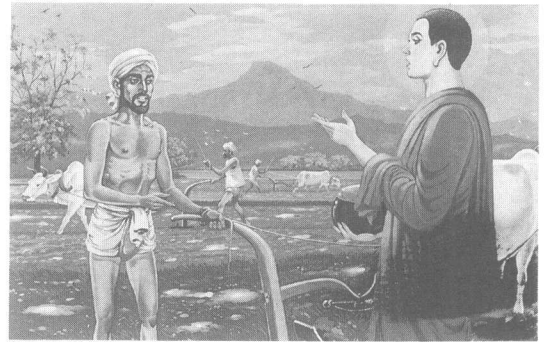
สิริวิยาส

บทที่ ๔. สุกโต.

ไอ้พระองค์ ทรงพระนาม พระสุคต
 เพราะถึงบท อันสูงสุด เป็นวิสัย
 ชั้นโลกุตร์ หลุดพ้น จากวัฏฏ์ตรัย
 อภิเษย เกิดขึ้นมา ว่า“ไปดี”.
 หรือ“ถึงดี” คือถึงที่ แห่งนิพพาน.
 ดับกิเลส ในสันดาน ทุกวิถี
 ถึงสภาพ นิรันดร นามกรรมิ
 ไพเราะดี ว่า“มหา สุญญตา”.
 อีกนามหนึ่ง ซึ่งไม่คุ้น หูคนนัก
 ถ้าประจักษ์ ก็เรียกว่า ถึง“ตถา”
 เพราะไม่เปลี่ยน แปลงอย่างไร ไรเวลา
 ใครถึงแล้ว ก็เรียกว่า “ผู้ไปดี”.

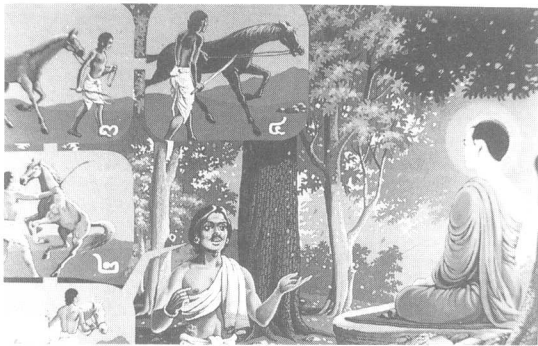
สิริയാส

บทที่ ๕. โลกวิทู.

ไอ้พระองค์ ทรงสมัญญา โลกวิทู
 ทรงหยั่งรู้ โลกธาตุ ทุกวิถี
 แม้วิจิตร พิสดาร ปานมณี
 ก็ไม่มี ส่วนที่ น่าติดพัน.
 ทรงทราบโลก และเหตุ ให้เกิดโลก
 ความดับโลก และทางถึง ความดับนั้น
 อยู่ในกาย มีชีวา นำอัศจรรย์
 รวมด้วยกัน อยู่ในคู่ อยาดนา.
 สัตว์โลกเกิด อยู่ในคู่ อยาดนะ
 หลงตะกอละ ทุกข์แสดง อย่างแรงกล้า
 ส่วนพระองค์ ทรงสภาพ เหนือโลกา
 เพราะรู้โลก จนเรียกว่า โลกวิทู.

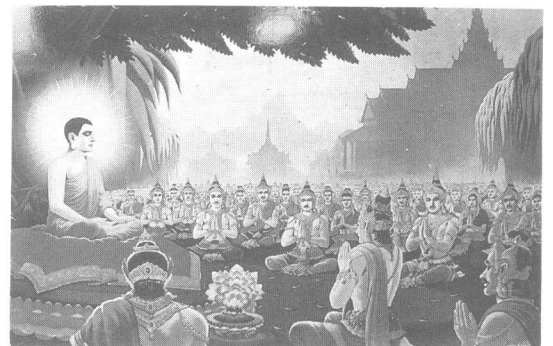
สิริയാส

บทที่ ๖. อนุตตโร ปุริสทมมสารถิ.

ไอ้พระองค์ ทรงสมญา ยอดสารถิ
 เพราะฝึกสัตว์ ที่พอมิ นิสสัยอยู่
 พอฝึกได้ ต่างต่างกัน ตามขั้นคุณ
 ฝึกแล้วรู้ ถอนพราก จากวัฏฏ์ววน.
 เพราะพระองค์ ทรงเป็น สัพพัญญู
 ทรงล่วงรู้ วิสัยสัตว์ ไม่ขัดสน-
 ปาฏิหาริย์ ดักใจสัตว์ ถนัดจน-
 ยอมจำนน ดำเนินตาม พระองค์มา.
 ออกจากโลก พันโลก หมดโสภคัลย
 เป็นอรหันต์ ยอดสุด มนุสสา
 ประทานสิ่ง สูงเหลือ เหนือโลกา
 คือมรรคา พระนิพพาน ผ่านพ้นตาย.

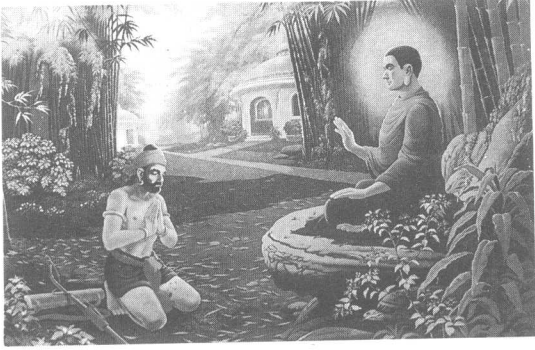
สิริയാส

บทที่ ๗. สตุถา เทวมนุสสานิ.

ไอ้พระองค์ ทรงเป็น พระศาสดา
 ของเทวา และมนุษย์ มีจุดหมาย
 สอนให้พ้น ทุกข์ภัย ทั้งใจกาย
 ถึงระดับ สุดท้าย สิ้นทุกข์เลย.
 เทพกามา รูปา อรุปา
 มีสุขอย่าง โลกียา หลงเสวย
 ยังมีทุกข์ เพราะยึดมั่น กันอย่างเคย
 ทรงเปิดเผย สุขโลกุตร์ วิมุตติไป.
 พวkmมนุษย์ อุตลุด ในแหล่งทุกข์
 บ้างล้มลุก ในอบาย ยิ่งร้ายใหญ่
 ทรงเปิดเผย สุขโลกุตร์ สุดทุกข์ภัย
 หมดทุกข์ได้ ทั้งเทวดา แลมนุษย์.

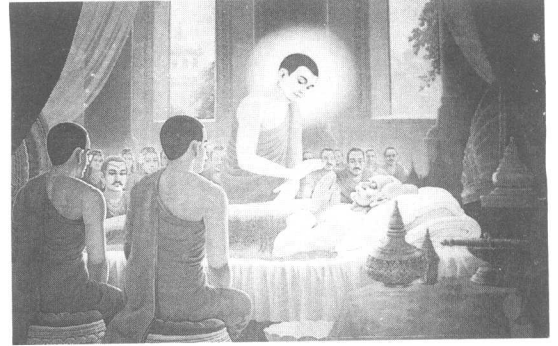
สิริയാส

บทที่ ๘. พุทฺโธ.

โอ้พระองค์ ทรงพระนาม ว่าพุทฺธะ
 ทรงทราบธรรม- สัจจะ อันสูงสุด
 สามารถสั่ง สอนวิถี แห่งวิมุตติ
 ลุโลกุตร์ รู้ระงับ ดับทุกข์ตน.
 อีกพุทฺธะ มีอัครเถา ว่า“ผู้ตื่น”
 อย่างสดชื่น จากความหลับ ที่สับสน
 สามารถปลุก สัตว์ทั้งหลาย ได้ตื่นจน
 ไม่มีมมณ ด้วยกิเลส- นิทรา.
 อีกพุทฺธะ มีอัครเถา ว่า“เบิกบาน”
 เมฆหมอกไม่ พ้องพาน สักนิดหนา
 จึงสดใส สุกปลั่ง ดั่งจันทรา
 เพ็ญภา ผ่องพิไล ไรละออง.

สิริวิยาส

บทที่ ๙. ภควา.

โอ้พระองค์ ทรงนาม ภควา
 เพราะหนั้นหนา ด้วยภค- ธรรมผอง
 คือความดี มีอยู่ ทุกหมูกอง
 ไม่มีพร่อง มีเปลี่ยน เสถียรธรรม.
 อนึ่งพระองค์ ทรงนาม ภควา
 เพราะแจกธรรม แก่ประชา เพื่ออุปถัมภ์
 ให้หมู่สัตว์ พันวิภวฺ์ แห่งวงกรรม
 ไม่ชักนำ ภัยใหม่ ให้ติดตาม.
 อนึ่งพระองค์ ทรงนาม ภควา
 ที่คบหา แห่งสัตว์ ในภพสาม
 ได้เป็นที่ พึ่งพา พยายาม
 มีโชคงาม ตามพระองค์ ทรงภักยธรรม.

สิริวิยาส

น้ อ ม สู่ จ

เรื่องและภาพ : พระประสงค์ ปริบุญโญ

วันใหม่

ตื่นนอนทุกเช้า
 นิมนต์พระพุทฺธเจ้า
 มาประทับที่ใจ
 จะทำ พุด ดิด อ:ไร
 ให้ปรึกษาพระพุทฺธองค์

Morning

Every morning
 when you rise
 Invite Buddha into
 your heart.

In your thoughts,
 words, and actions
 You may look to him
 for guidance.

อย่าลืม

เมื่อชำระ:

ร่างกาย
 อย่าลืม
 ชำระล้างใจ

Don't forget..

When you clean
 your body
 Don't forget to clean
 your mind.

When you feed
 your body
 Don't forget to feed
 your mind.

When you study
 about the world
 Don't forget to study
 your mind.

In every endeavor
 that you undertake
 Be mindful
 Know yourself.

เมื่อให้อาหาร

ทางกาย
 อย่าลืม
 ให้อาหารทางใจ

เมื่อศึกษา

ทางร่างกาย
 อย่าลืม
 ศึกษาทางจิตใจ

เมื่อทำสิ่งต่างๆงานนอก

อย่าลืม
 ทำความรู้จักตัวภายใน

ไหว้พระให้ถูกพระ

ความเป็นพระ คือจิตปราศ จากกิเลส
รู้สังเกต ไม่ประมาท ฉลาดเฉลียว
สำรวมระวัง รักษาใจ ไปทำเดี๋ยว
เพื่อหลีกเลี่ยง ภัยทั้งสาม ไม่ตามตอม

จากเรื่องกิน เรื่องกาม และเรื่องเกียรติ
เห็นเสนียด ในร้อนเย็น ทั้งเหม็นหอม
ไม่ยินดี ยินร้าย ไม่ออมชอม
กิเลสล้อม ลวงเท่าไร ไม่หลงลม

จิตสะอาด ใจสว่าง มโนสงบ
ทั้งครันครบ กาย วชิ ที่เหมาะสม
ความเป็นพระ จึงชนะ เหนืออารมณ์
โลกนิยม กระหึ่มใจ จึงไหว้แล

พุทธทาสภิกขุ

ความเป็นพระ
ไม่ได้อยู่ที่
พระवास
หรือ
บรรพชิต

แต่อยู่ที่
“ว่าง” ได้มาก
หรือน้อย

เย็นมาก
เย็นน้อย

มี“ตัวกู”
มากหรือน้อย

ไหว้พระ
ให้ถูกพระ
กันที่เถิด

พุทธพจน์

คัดจาก "พุทธวจนะในธรรมบท"
 รศ. เสฐียรพงษ์ วรรณปก แปล
 ภาพ : คำนวน ชานันท์

เพื่อชีวิตที่งดงาม

ใจเป็นผู้นำสรรพสิ่ง
 ใจเป็นใหญ่กว่าสรรพสิ่ง
 ถ้าพูดหรือทำอะไรได้
 ด้วยใจบริสุทธิ์
 ความสุขย่อมติดตามเขา
 เหมือนเงาติดตามตน

เรือนที่มุงเรียบร้อย
 ฝนย่อมไหลหย้อยเข้าไม่ได้
 ใจที่อบรมเป็นอย่างดี
 ราคะไม่มีวันเข้าครอบงำ

จิตควบคุมยาก
 เปลี่ยนแปลงเร็ว
 ใฝ่ในอารมณ์ตามที่ใคร
 ฝึกจิตเช่นนั้นได้เป็นการดี
 เพราะจิตที่ฝึกได้แล้ว

นำสุขมาให้

ผู้มีสติ
 ตื่นตัวอยู่เนื่องนิตย์
 มีจิตเป็นอิสระ
 จากราคะและโทสะ
 ละบุญและบาปได้
 ย่อมไม่กลัวอะไร

คนทำดีย่อมร่าเริงในโลกนี้
 คนทำดีย่อมร่าเริงในโลกหน้า
 คนทำดีย่อมร่าเริงในโลกทั้งสอง
 คนทำดีย่อมร่าเริง
 เบิกบานใจยิ่งนัก
 เมื่อมองเห็นแต่กรรมบริสุทธิ์
 ของตน

คำพูดที่เหลวไหล
 ไร้ประโยชน์ตั้งพันคำ
 ก็สู้คำพูดที่มีประโยชน์
 คำเดียวไม่ได้
 เพราะฟังแล้ว ทำให้จิตใจสงบ

เราต้องพึ่งตัวเราเอง
 คนอื่นใครเล่าจะเป็นที่พึ่งได้
 บุคคลผู้ฝึกตนดีแล้ว
 ย่อมได้ที่พึ่งที่ได้แสนยาก

อย่าประพฤตีสั่งเลวทราม
 อย่าอยู่ด้วยความประมาท
 อย่ายึดถือความเห็นผิด
 อย่าทำตนเป็นคนรกโลก

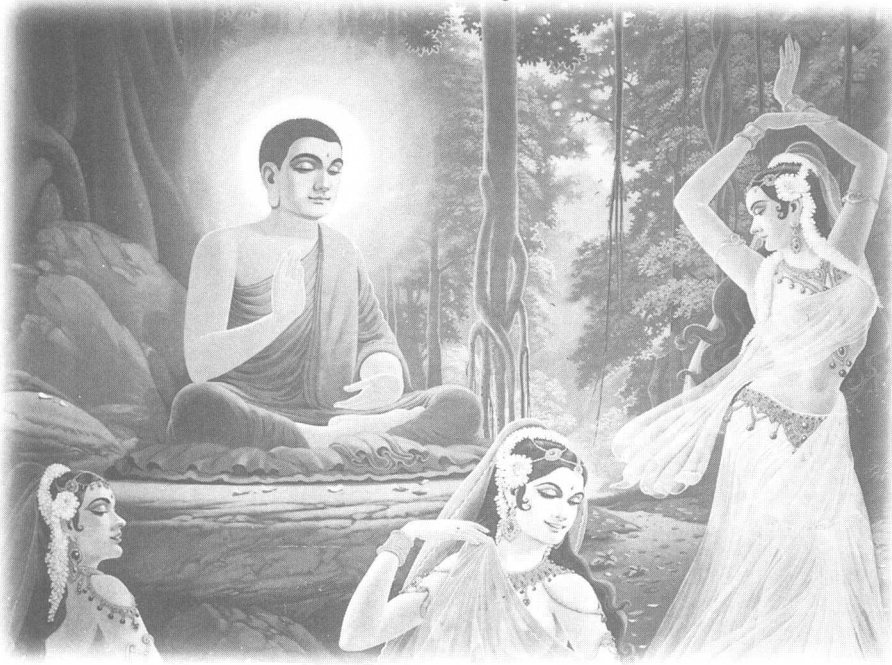
ลูกขึ้นเถิด
 อย่ามัวประมาทอยู่เลย
 จงประพฤติสุจริตธรรม
 ผู้ประพฤติธรรมย่อมอยู่เป็นสุข
 ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

พุทธพจน์

เพื่อชีวิตที่งดงาม

คัดจาก "พุทธวจนะในธรรมบท"
 รศ. เสฐียรพงษ์ วรรณปก แปล
 ภาพ : คำนวน ขำนันโ

ไม่มีไฟใดเสมอด้วยราคะ
 ไม่มีโทษใดเสมอด้วยโทสะ
 ไม่มีทุกข์ใดเสมอด้วยเบญจขันธ์
 ไม่มีสุขใดเสมอด้วยความสงบ

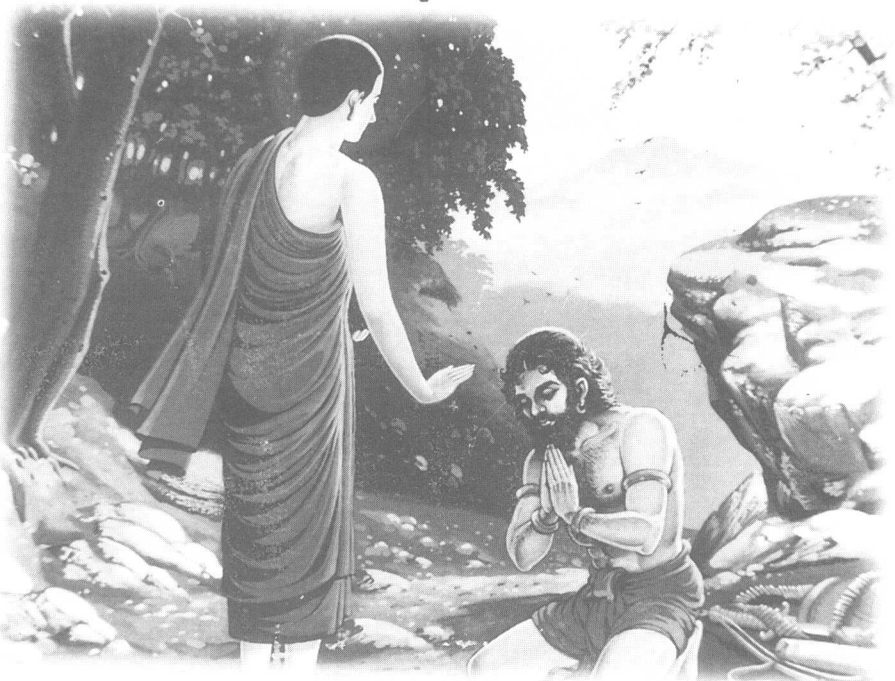
ความไม่มีโรค เป็นลาภอย่างยิ่ง
 ความรู้จักพอ เป็นทรัพย์อย่างยิ่ง
 ความไว้ว่างใจกัน
 เป็นญาติอย่างยิ่ง
 พระนิพพาน เป็นสุขอย่างยิ่ง

ฟังชนะความโกรธ
 ด้วยความไม่โกรธ
 ฟังชนะความร้าย
 ด้วยความดี
 ฟังชนะคนตระหนี่
 ด้วยการให้
 ฟังชนะคนพูดพล่อย
 ด้วยคำสัตย์

จงรู้เถิด บุรุษผู้เจริญเอ๋ย
 ความชั่วร้าย
 มิใช่สิ่งที่จะพึงควบคุมได้ง่าย ๆ
 ขอความโลภและความชั่วช้า
 อย่าได้จุดกระชากเธอ
 ไปหาความทุกข์
 ตลอดกาลนานเลย

ถึงแม้เงินตราจะไหลมาดังน้ำฝน
 ความอยากของคนก็หาอิ่มไม่
 กามวิสัยทั้งหลาย
 มีความสุขจริง ๆ น้อย
 เต็มไปด้วยความทุกข์สารพัด
 รู้ชัดดังนี้แล้ว
 สาวกของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
 ย่อมไม่ยินดีในกามารมณ์
 แม้ที่เป็นทิพย์
 หากแต่ยินดี
 ในทางสันนิทสน์

ธรรมทาน ชนะทานทุกอย่าง
 รสพระธรรม ชนะรสทุกอย่าง
 ความยินดีในธรรม
 ชนะความยินดีทุกอย่าง
 ความสันติค้นหา
 ชนะทุกข์ทุกอย่าง

ถึงจะรบชนะข้าศึกเป็นพัน ๆ ราย
 ก็ไม่นับเป็นยอดขุนพล
 แต่ผู้ที่เอาชนะจิตใจตน
 จึงเรียก "ยอดขุนพล" แท้จริง

พุทธพจน์

เพื่อชีวิตที่งดงาม

คัดจาก "พุทธวจนะในธรรมบท"
 รศ. เสรีพรพงษ์ วรณภก แปล
 ภาพ : คำนวน ชานันท์

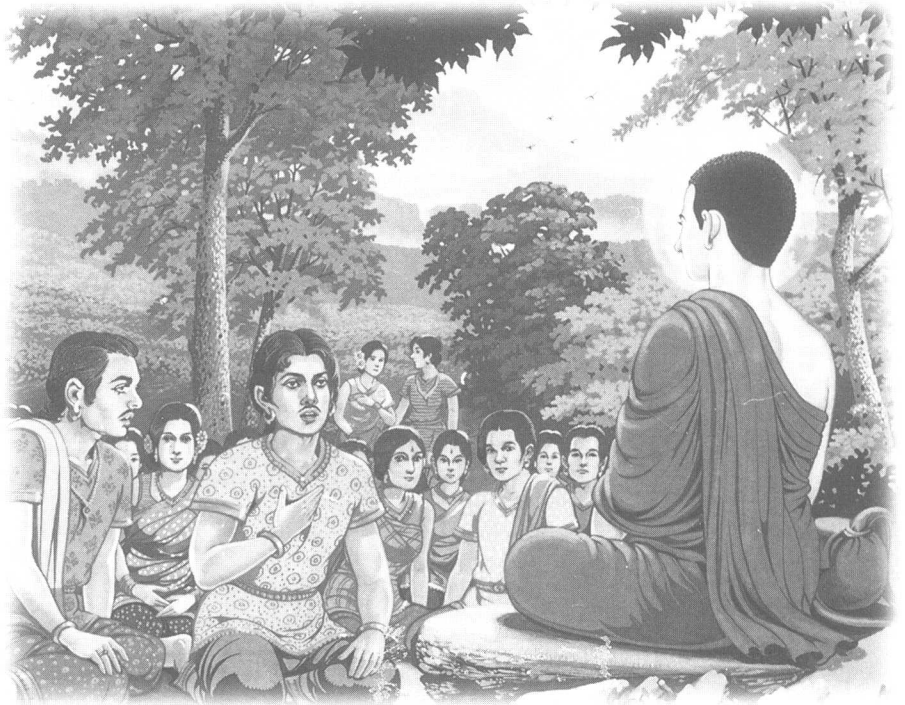
คนเราเมื่อยังหนุ่มแน่น
 แข็งแรงแต่เกียจคร้าน
 ไม่ขยันในเวลาทีควรขยัน
 มีความคิดตกต่ำ
 คนเกียจคร้านเฉื่อยชาเช่นนี้
 ย่อมไม่พบทางแห่งปัญญา

หากแสวงหา
 ไม่พบเพื่อนที่ดีกว่าตน
 หรือเพื่อนที่เสมอกับตน
 ก็พึงเที่ยวไปคนเดียว
 เพราะมิตรภาพ
 ไม่มีในหมู่คนพาล

คนโง่ รู้ตัวว่าโง่
 ยังมีทางเป็นบัณฑิตได้บ้าง
 แต่โง่แล้วอวดฉลาด
 นั้นแหละเรียกว่า คนโง่แท้

ผู้มีความเพียรมั่นคง
 มีชีวิตอยู่เพียงวันเดียว
 ประเสริฐกว่าชีวิตตั้งร้อยปี
 ของผู้เกียจคร้าน
 ไร้ความเพียร

สำรวมทางกาย เป็นการดี
 สำรวมทางวาจา เป็นการดี
 สำรวมทางใจ เป็นการดี
 ผู้สำรวมทุกทาง
 ย่อมพ้นจากทุกข์ทั้งปวง

ขุนเขาไม่สะเทือนเพราะแรงลม
 บัณฑิตไม่หวั่นไหว
 เพราะค่านินทาหรือสรรเสริญ
 ถึงถูกทุกข์กระทบ
 ถึงพลาดพลั้งลง
 บัณฑิต ก็คงสงบอยู่ได้
 และไม่ละทิ้งธรรม
 เพราะชอบหรือชัง

ผู้กราบไหว้
 อ่อนน้อมถ่อมตัวต่อผู้ใหญ่
 เป็นนิจศีล
 ย่อมเจริญด้วยคุณธรรม
 ๔ ประการ คือ
 อายุ ชื่อเสียง สุข และ กำลัง

ผู้ประพฤติดี มีความเห็นถูกต้อง
 มั่นอยู่ในคลองธรรม พูดคำสัตย์
 ปฏิบัติหน้าที่ของตนสมบูรณ์
 คนย่อมเทิดทูนด้วยความรัก

พุทธพจน์

เพื่อชีวิตทั้งดงาม

คัดจาก "พุทธวจนะในธรรมบท"
 รศ. เสฐียรพงษ์ วรรณปก แปล
 ภาพ : คำนวน ชานันท์

อย่าดูถูกความชั่วเล็กน้อย
 ว่าจักไม่สนองผล
 น้ำตกจากเวหาที่ละลายหาย
 ยังเต็มตุ่มได้
 คนพาลทำความชั่ว
 ที่ละเล็กละน้อย
 ย่อมเต็มด้วยความชั่วได้เช่นกัน

อย่าดูถูกบุญเล็กน้อย
 ว่าจักไม่สนองผล
 น้ำตกจากเวหาที่ละลายหาย
 ยังเต็มตุ่มได้
 นักปราชญ์สะสมบุญ
 ที่ละเล็กละน้อย
 ย่อมเต็มด้วยบุญได้เช่นกัน

สัตว์ทั้งหมดกลัวโทษทัณฑ์
 สัตว์ทั้งหมดรักชีวิตของตน

เปรียบตนเอง
 กับคนอื่นอย่างนี้แล้ว
 ไม่ควรฆ่าเอง
 ไม่ควรสั่งให้คนอื่นฆ่า

ละอายในสิ่งที่ไม่ควรละอาย
 ไม่ละอายในสิ่งที่ควรละอาย
 ผู้ที่มีความเห็นผิดอย่างนี้
 ย่อมไปสู่ทุกคติ

เห็นโทษ เป็นโทษ
 เห็นถูก เป็นถูก
 ผู้ที่มีความเห็นชอบเช่นนี้
 ย่อมไปสู่สุคติ

จงเตือนตนด้วยตนเอง
 จงพิจารณาตนด้วยตนเอง
 ค้ำครองตนเองได้
 มีสติรอบคอบ
 จักอยู่เป็นสุข

ผู้ที่เคยประมาทในกาลก่อน
 แต่ภายหลังไม่ประมาท
 เขาย่อมส่องโลกนี้ให้สว่าง
 เหมือนพระจันทร์ที่พ้นจากเมฆ

ผู้ใดทำบาปไว้แล้ว
 ละได้ด้วยกรทำดี
 ผู้นั้นย่อมส่องโลกนี้ให้สว่าง
 เหมือนพระจันทร์ที่พ้นจากเมฆ

ความชั่ว ไม่ทำเสียเลยเป็นดี
 ทำแล้วย่อมเดือดร้อนภายหลัง
 มาทำความดีกันดีกว่า
 ทำแล้วไม่เดือดร้อน

พึงรีบเร่งกระทำความดี
 และป้องกันจิตจากความชั่ว
 เพราะเมื่อกระทำความดีเข้าไป
 ใจจะกลับยินดีในความชั่ว

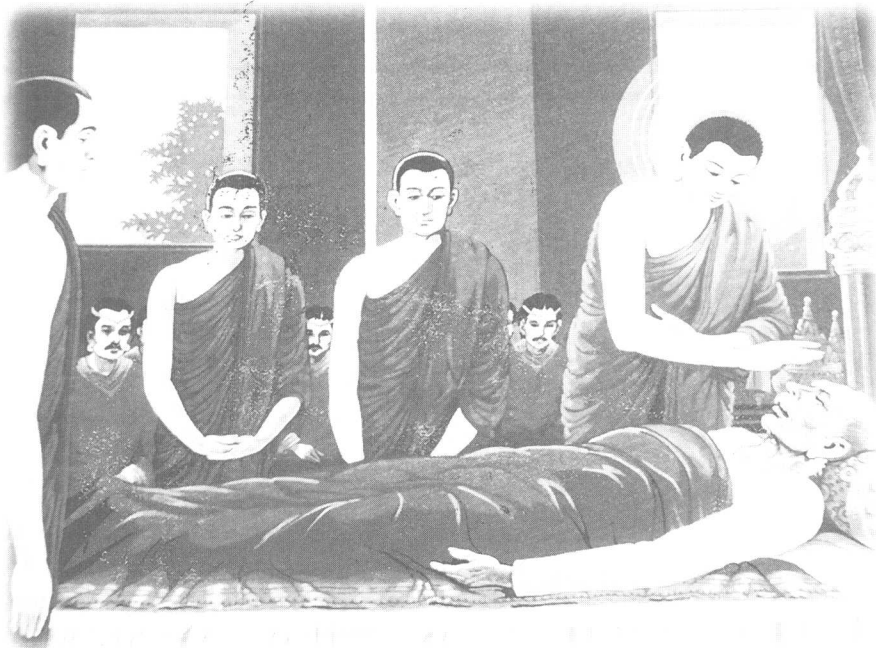
พุทธพจน์ เพื่อชีวิตทั้งดงาม

ตัดจาก "พุทธวจนะในธรรมบท"
รศ. เสรียพงษ์ วรณปก แปล
ภาพ : คำนวน ชานันท์

จงดูร่างกายที่ว่ายงามนี้เกิด
เต็มไปด้วยแผล
สร้างขึ้นด้วยกระดูก
มากด้วยโรค
มากด้วยความครุ่นคิดปรารถนา
หาความยั่งยืนถาวรมิได้

เมื่อรู้ว่า
ร่างกายนี้แตกดับง่าย
เหมือนหมอน้ำ
ฟุ้งป้องกันจิตให้มัน
เหมือนป้องกันเมืองหลวง
แล้วพึงรบกับพญามาร
ด้วยอาวุธคือปัญญา
เมื่อรบชนะแล้ว
พึงรักษาชัยชนะนั้นไว้
ระวังอย่าตกอยู่ในอำนาจมารอีก

ร่างกายนี้แก่หง่อมแล้ว
เป็นที่อาศัยของโรค
แตกทำลายง่าย
ร่างกายอันเนาเหม็นนี้
จักแตกสลายพังภินท์
เพราะชีวิตสั้นสุดลงที่ความตาย

ไม่ว่าบนท้องฟ้า
ไม่ว่าท่ามกลางสมุทร
ไม่ว่าในหุบเขา
ไม่มีแม้สักแห่งเดียว
ที่คนเราอาศัยอยู่แล้ว
จะหนีพ้นความตายได้

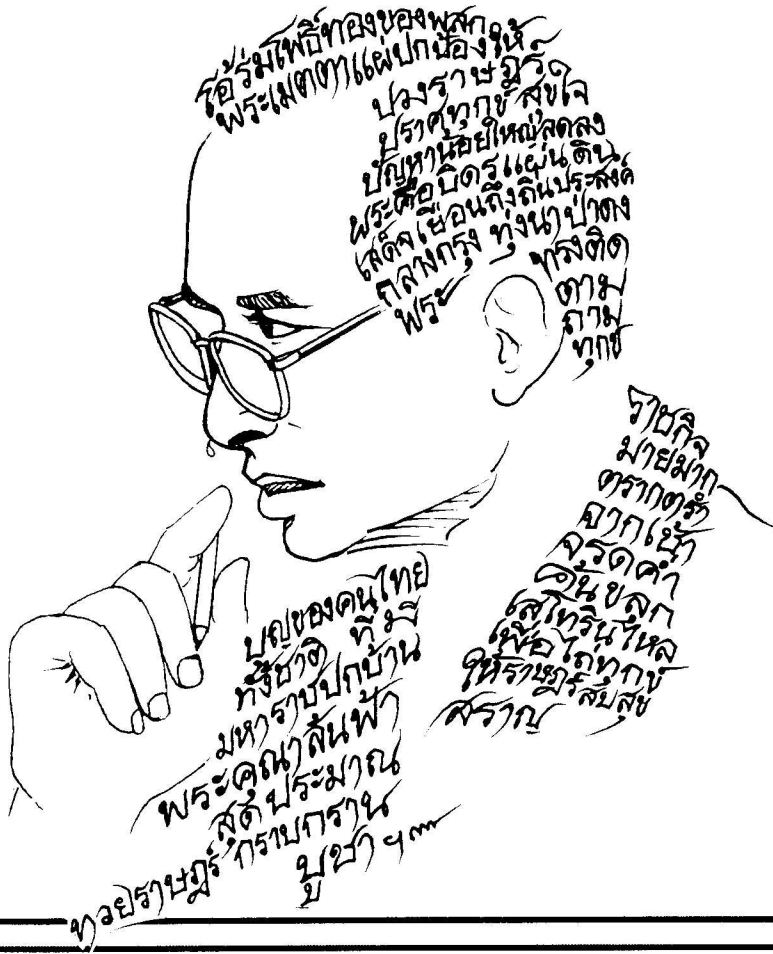
ความไม่ประมาท
เป็นทางอมตะ
ความประมาท
เป็นทางแห่งความตาย
ผู้ไม่ประมาท ไม่มีวันตาย
ผู้ประมาท ถึงมีชีวิตอยู่
ก็เหมือนคนตายแล้ว

ยศย่อมเจริญแก่ผู้ขยัน
มีสติ มีกิจการงานสะอาด
ทำงานด้วยความรอบคอบ
ระมัดระวัง
เป็นอยู่โดยชอบธรรม
ไม่ประมาท

พวกเขาอย่ามัวประมาท
อย่ามัวเอาแต่สนุก
ยินดีในกามคุณอยู่เลย
ผู้ไม่ประมาท
เฟื่องพินิจตามเป็นจริงเท่านั้น
จึงจะบรรลุถึง
ความสุขอันไพบูรณ์ได้

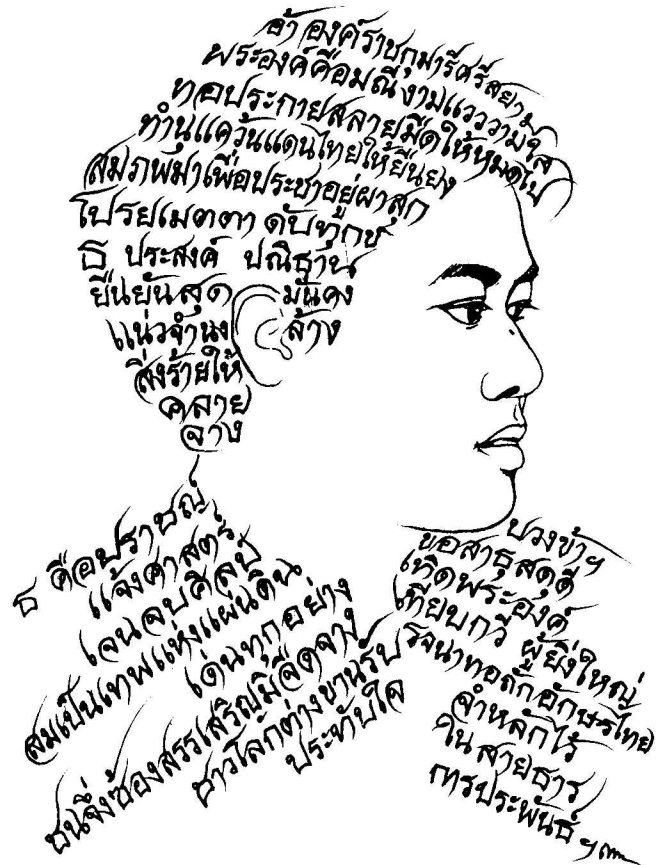

พระบิดร แท่งแผ่นดิน

- * ไอ้ร่มโพธิ์ทองของพสก
พระเมตตาแผ่ปกป้องกัน
ปวงราชกุมารีปราศทุกข์สุขใจ
ปัญหาน้อยใหญ่ลดลง
- * พระคือบิดรแผ่นดิน
เสด็จเยือนถึงถิ่นประสงค
กลางกรุง ทุงนา ป่าตอง
พระทรงติดตามตามทุกข
- * ราชกิจมายมากตราครุฑ
จากเข้าจรดคำค้นขลุกล
เสโทรินไหลเพื่อไถ่ทุกข
ให้ราษฎร์สบสุขสรณ
- * บุญของคนไทยทั้งชาติ
ที่มีมหาราชปถำบ้าน
พระคุณาฉันฟ้าสุดประมาณ
ทวยราษฎร์กราบกรานบูชา

ราชมณ

- * อ้าองค์ราชกุมารีศรีสยาม
พระองค์คือมณีงามแวววามใส
ทอประกายสลายมิตให้หมดไป
ทำนุแคว้นแดนไทยให้ยืนยง
- * สมภพมาเพื่อประชาอยู่ผาสุก
ไพบรเมตตา ดับทุกข์ ๖ ประสงค
ปณิธานยืนยันสุดมั่นคง
แนวจ่านงล่างสิ่งร้ายให้คลายจาง
- * ๖ คือปราชญ์แจ้งศาสตร์เจนจบศิลป์
สมเป็นเทพแห่งแผ่นดินเด่นทุกอย่าง
ชนจิ้งชรวงสรรเสริญมิจิดจาง
ชาวโลกต่างขานรับประทับใจ
- * ปวงข้าฯ ขอสาธุสตุติ
เทิดพระองค์เทียบกวีผู้ยิ่งใหญ่
รจนาทอถักอักษรไทย
จำหลักไว้ในสายธารการประพันธ์

มอขตน

มัวแต่มองจ้องผิดคนอื่นเขา
ตัวเราเป็นอย่างไรไม่เคยรู้
จิตคิดเลวอย่างไรไม่เคยดู
เรื่องคนอื่นเที่ยวรู้ไปรอบทิศ

ยานประเสริฐ

ต้นเกิดภราดา
มีจตุราศตามมาระดับแล้ว

จรรณกรรม

ธรรมรตพาหนะอันประเสริฐ
เป็นยานธรรมล้ำเลิศกว่ายานไหน
เป็นยานเดียวที่จะพามนุษย์ไป
พ้นจากภัย เกิด แก่ เจ็บ และตาย

สัมมาทิฏฐิ นามว่าพวงมาลัย
สัมมาสังกัปปะ เป็นดวงไฟส่องทางได้
สัมมาวาจา เป็นแตรรบีบหักทลาย
สัมมาภิมันตะ นิ่งสบายตัวถึงวิไล

สิ่งทีห้า สัมมาอาชีวะ
ท่านบอกว่า นี้นั่นน้ำมันใส
สัมมาวายามะ คือคั้นแรงเหยียบเข้าไป
สัมมาสติ ห้ามล้อไว้ตั้งใจจง

ธรรมดารถนั้น มันมีล้อ
สัมมาสมาธิ นั้นหนอคือประสงค
มีล้อดีบริวารังริ ดั่งเงาเงา
แต่ไม่มุ่งตรงสู่นิพพานผ่านทุกข์เคย

ยานประเสริฐ

ต้นเกิดภราดา

มีจตุราศตามมาระดับแล้ว

* ธรรมรต พาหนะอันประเสริฐ
เป็นยานธรรมล้ำเลิศกว่ายานไหน
เป็นยานเดียวที่จะพามนุษย์ไป
พ้นจากภัย เกิด แก่ เจ็บ และตาย
* สัมมาทิฏฐิ นามว่าพวงมาลัย
สัมมาสังกัปปะ เป็นดวงไฟส่องทางได้
สัมมาวาจา เป็นแตรรบีบหักทลาย
สัมมาภิมันตะ นิ่งสบายตัวถึงวิไล
* สิ่งทีห้า สัมมาอาชีวะ
ท่านบอกว่า นี้นั่นน้ำมันใส
สัมมาวายามะ คือคั้นแรงเหยียบเข้าไป
สัมมาสติ ห้ามล้อไว้ตั้งใจจง
* ธรรมดารถนั้นมันมีล้อ
สัมมาสมาธิ นั้นหนอคือประสงค
มีล้อดีบริวารังริตั้งจาง
แต่ไม่มุ่งตรงสู่นิพพาน ผ่านทุกข์เคย

กั้น

* กั้นแตกเฝ้าเราทางร่มช่วยกัน
กั้นฝนนั้น กั้นด้วยเสื้อกั้นฝน
กั้นน้ำท่วมก้อเชื่อมกันเป็นกันชน
กั้นพิษมลมัจจุมุกผูกผ้ากัน

* กั้นศัตรูทางใจใครรู้กัน
ศัตรูนั้นไม่มีตัวแต่เล่ห์มหันต์
จู่โจมใจทั้งกลางคืนและกลางวัน
ใช้อะไรกันมันจึงกันได้

* สติ เกล้ง นีวาระณัง
คำนี้ยังดังก้องไม่เลื่อนหาย
สติ กั้นกระแสนอันตราย
กั้นอารมณ์เลวร้ายที่กรายมา

กั้นแต่เราเราทางร่มช่วยกัน กั้นฝนนั้น กั้นด้วยเสื้อกั้นฝน
กั้นน้ำท่วมก้อเชื่อมกันเป็นกันชน กั้นพิษมลมัจจุมุกผูกผ้ากัน
กั้นศัตรูทางใจใครรู้กัน ศัตรูนั้นไม่มีตัวแต่เล่ห์มหันต์
จู่โจมใจทั้งกลางคืนและกลางวัน อ้ออะไรกันมันจึงกันได้

สติ เกล้ง นีวาระณัง คำนี้ยังดังก้องไม่เลื่อนหาย
สติ กั้นกระแสนอันตราย
กั้นอารมณ์เลวร้ายที่กรายมา

ทยาสุ

เขนนินเอบ

* กุหลาบบานแล้วโรยไปรยกลีบหล่น
ดอกจกกลุหุบเฝ้าเมื่อเพลาสาย
หยาดน้ำค้างเลออรุณอุณละลาย
ชีวิสัตว์แตกสลายกระจายแปร
* มีเกิดขึ้น มีตั้งอยู่ มีดับไป
ตามเหตุตามปัจจัยในกระแส
สิ่งปรุงแต่งทั้งมวลล้วนแปรวนแปร
เป็นกฎเกณฑ์เที่ยงแท้ไม่แปรปรวน
* "ตกตา" ความว่า "เขนนินเอบ"
เป็นบทเพลงธรรมชาติไม่สงวน
ขับขานถึงความจริงสิ่งทั้งมวล
แห่งกระบวนความเป็น "เขนนินเอบ"
* รัตตนา เป็นปัญญาขั้นสุดท้าย
ที่มนุษย์ทั้งหลายควรเพียรฟัง
ใครรู้แจ้งความเป็นเขนนินเอบ
ชีวิตจะครั้นแครงคลาดแคล้วทุกข์

กุหลาบบานแล้วโรยไปรยกลีบหล่น
ดอกจกกลุหุบเฝ้าเมื่อเพลาสาย
หยาดน้ำค้างเลออรุณอุณละลาย
ชีวิสัตว์แตกสลายกระจายแปร
* มีเกิดขึ้น มีตั้งอยู่ มีดับไป
ตามเหตุตามปัจจัยในกระแส
สิ่งปรุงแต่งทั้งมวลล้วนแปรวนแปร
เป็นกฎเกณฑ์เที่ยงแท้ไม่แปรปรวน
* "ตกตา" ความว่า "เขนนินเอบ"
เป็นบทเพลงธรรมชาติไม่สงวน
ขับขานถึงความจริงสิ่งทั้งมวล
แห่งกระบวนความเป็น "เขนนินเอบ"
* รัตตนา เป็นปัญญาขั้นสุดท้าย
ที่มนุษย์ทั้งหลายควรเพียรฟัง
ใครรู้แจ้งความเป็นเขนนินเอบ
ชีวิตจะครั้นแครงคลาดแคล้วทุกข์

ทยาสุ

มงคล ๓๘

ภาพ : ศิษย์ อ.ตัม

● ๑. ไม่คบคนพาล

● ๒. คบบัณฑิต

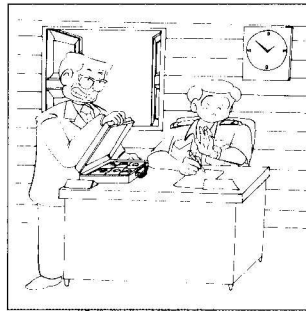
● ๓. นุชาผู้ควรนุชา

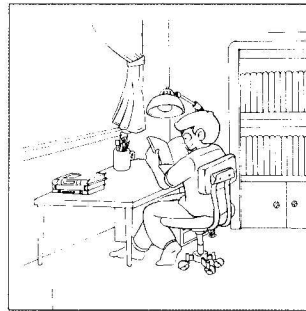
● ๔. อยู่ในถิ่นที่สมควร

● ๕. มีการทำบุญไว้ก่อนแล้ว

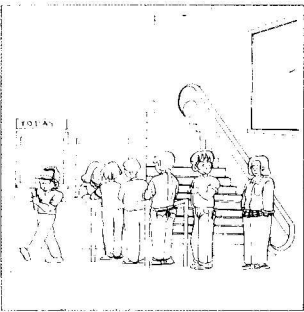
● ๖. ตั้งตนไว้ชอบ

● ๗. เป็นพหูสูตร

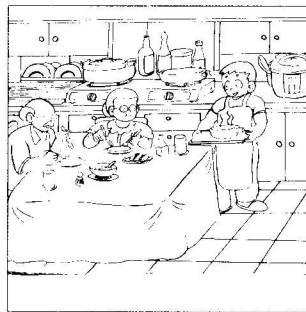
● ๘. มีศิลปะ

● ๙. มีวินัยอันอบรมดีแล้ว

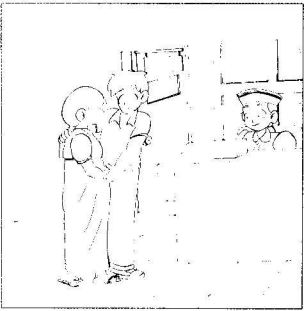
● ๑๐. มีวาจาเป็นสุภาษิต

● ๑๑. บำรุงมารดาบิดา

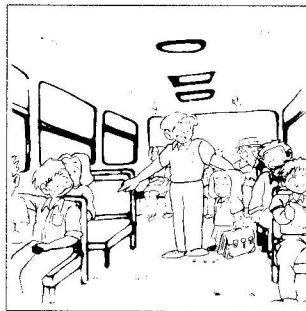
● ๑๒. สงเคราะห์บุตร

● ๑๓. สงเคราะห์ภรรยา

● ๑๔. การงานไม่คั่งค้าง

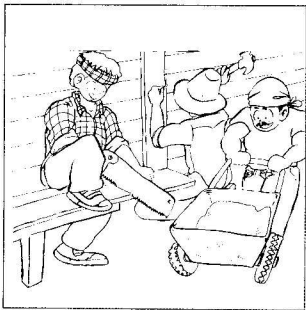
● ๑๕. ให้ทาน

● ๑๖. ประพฤติธรรม

● ๑๗. สงเคราะห์ญาติ

● ๑๘. กระทำการอันไม่มีโทษ

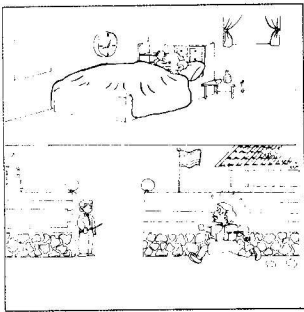
● ๑๙. ละเว้นจากบาป

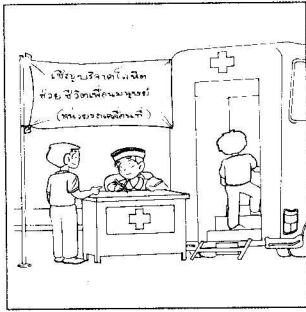
● ๒๐. สำรวมจากการดื่มน้ำเมา

มงคล ๓๘

ภาพ : ศิษย์ อ.ตัม

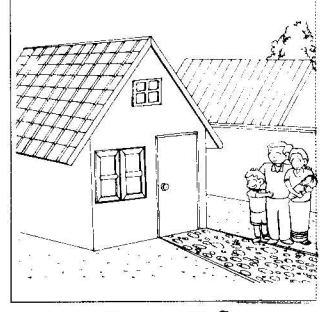
● ๒๑. ไม่ประมาทในธรรม

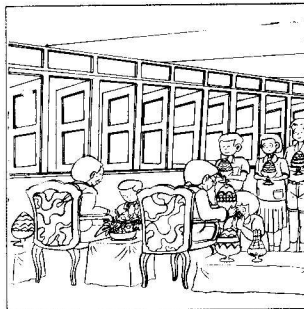
● ๒๒. รู้จักเคารพ

● ๒๓. ไม่จองหอง อวดดี

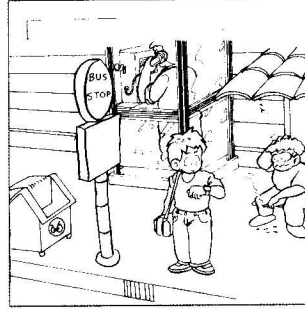
● ๒๔. มีความสันโดษ

● ๒๕. มีความกตัญญู

● ๒๖. พึ่งธรรมตามโอกาส

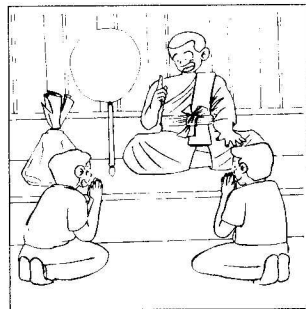
● ๒๗. มีความอดทน

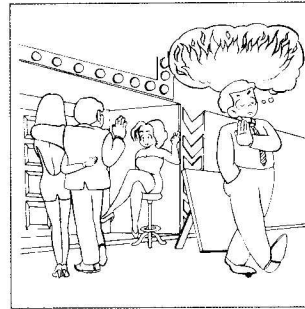
● ๒๘. เป็นผู้ว่าง่าย

● ๒๙. พบปะกับสมณะ

● ๓๐. สันทนาธรรมตามโอกาส

● ๓๑. มีความเพียรเพากิเลส

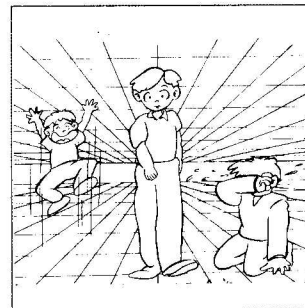
● ๓๒. ประพฤติพรหมจรรย์

● ๓๓. มองเห็นอริยสัจจ์

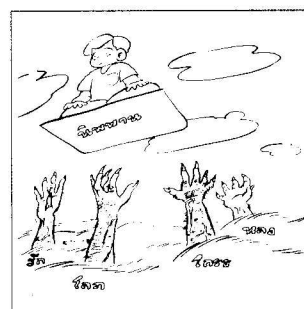
● ๓๔. ทำให้แจ้งในนิพพาน

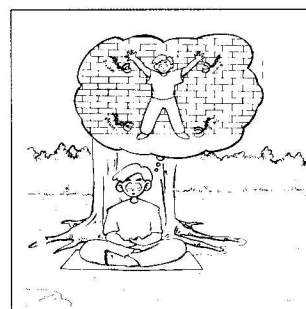
● ๓๕. มีจิตไม่หวั่นไหวในโลกธรรม

● ๓๖. มีจิตไม่เศร้าโศก

● ๓๗. มีจิตปราศจากกิเลส

● ๓๘. มีจิตอันเกษม

“ผู้ใดประพฤติได้สมบูรณ์ตามนี้
ความชั่วร้ายจากใจไม่สามารถครอบงำผู้นั้น
เขาจักมีสวัสดิมงคลอย่างสูงสุด
ได้รับความสุขแห่งจิตที่สมบูรณ์
อยู่เนื่องนี้”

พุทธทาสภิกขุ

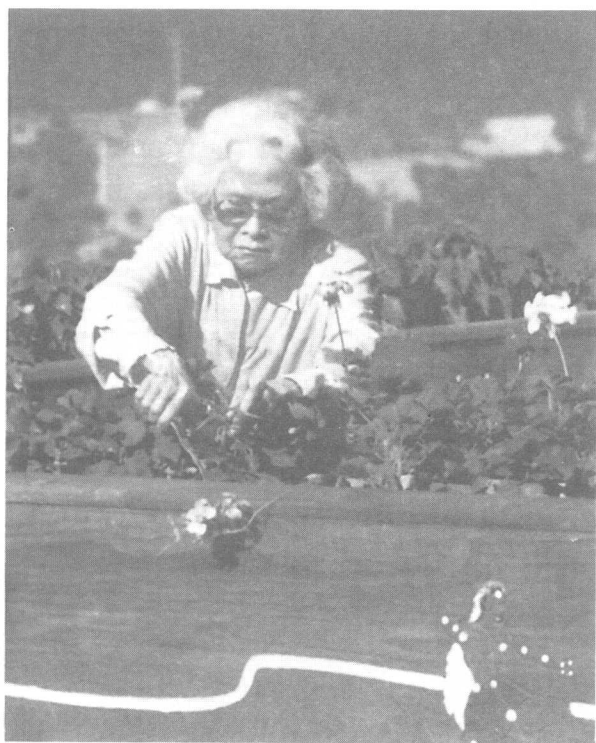
อ ม ต พ จ น า ส ม เ ต็ จ ย ่า ข อ ง ป ว ง ช น

“คนดีของฉันรี จะต้องเป็นคนที่ไม่พูดปด ไม่สอพลอ ไม่อิจฉาริษยา ไม่คดโกง และไม่มีความทะเยอทะยานอย่างบ้าๆ แต่พยายามทำหน้าที่ของตนให้ดี ในขอบเขตของศีลธรรม”

อ ม ต พ จ น า ส ม เ ต็ จ ย ่า ข อ ง ป ว ง ช น

.....

“ ต้นไม้ที่มันคล้าย ๆ คน ต้นบานขึ้นนี้ฉันไม่ได้ปลูกด้วยเมล็ด แต่ไปซื้อต้นเล็ก ๆ ที่เขาเพาะแล้วมาปลูก แต่มันก็งามและแข็งแรงดี เพราะอะไร หรือ เพราะคนที่ขายนั้น เขารู้วิธีว่าจะเพาะอย่างไร ซึ่งฉันไม่สามารถทำได้เช่นเขา เมื่อฉันเอามาปลูก ฉันต้องดูแลใส่ปุ๋ยเสมอ เพราะดินที่นี่ไม่ดี ต้องคอยรดน้ำพรุนดินบ่อย ๆ ต้องเอาหญ้าและต้นไม้ที่ไม่ดีออก เติดดอกใบที่เสีย ๆ ทั้ง

คนเราก็เหมือนกัน ถ้ามีพันธุ์ดี เมื่อเป็นเด็กก็แข็งแรง ฉลาด เมื่อพ่อแม่คอยสั่งสอน เติดเอาของเสียออก และหาปุ๋ยที่ดีใส่เสมอ เด็กคนนั้นก็จะเป็นคนที่เจริญและดี เหมือนกับต้นและดอกบานขึ้นเหล่านั้น ”

อ ม ต พ จ น า ส ม เ ต็ จ ย ำ ข อ ง ป ว ง ช น

.....

“ ประชาธิปไตยที่แท้จริง เป็นเสรีภาพที่มีขอบเขต เป็นต้นว่า ทุกคนย่อมมีสิทธิเสรีภาพที่จะกระทำการสิ่งใด ๆ ก็ได้จริง แต่บางสิ่งบางอย่างเราอาจจะทำได้เมื่ออยู่ตามลำพัง และบางสิ่งบางอย่างก็ทำไม่ได้ เพราะจะต้องคำนึงถึงและเคารพในสิทธิของผู้อื่นเสมอ เช่น การทำเสียงเอะอะอีกทีก็ให้เป็นที่น่ารำคาญของผู้อื่น เป็นต้น ”

“ คนเราต้องรู้จักบังคับตัวเอง ถ้าปล่อยตามบุญตามกรรมก็จะไม่เจริญ ดังเช่นการเลี้ยงเด็ก ต้องกำหนดเวลาแน่นอน เวลาเรียน เวลารับประทานอาหาร เวลาพักผ่อน ทุกอย่างต้องให้เป็นไปตามเวลา ถ้าไม่ทำเช่นนี้ก็จะไม่เจริญเติบโต ไม่มีสติปัญญา ”

อ ม ต พ จ น า ส ม เ ต็ จ ย ำ ข อ ง ป ว ง ช น

“อย่าลืมนะว่า แต่ละคนมีความดีบริสุทธิ์ไม่ทั้งหมด เพราะฉะนั้น ถึงแม้จะมีข้อบกพร่องอะไรบ้างก็ต้องยอมรับ นี่คือสภาพของคนปกติ ขอให้มองกันในแง่ดี แล้วทุกสิ่งทุกอย่างจะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี”

คนดี

คำ : เขมกะ

ภาพ : พุฒิมพงษ์ พากเพียร

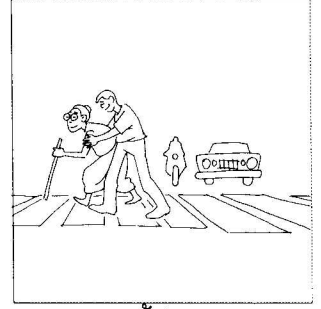
● คนดี มีความรู้ดี

● คนดี มีมารยาทงาม

● คนดี มีความซื่อสัตย์สุจริต

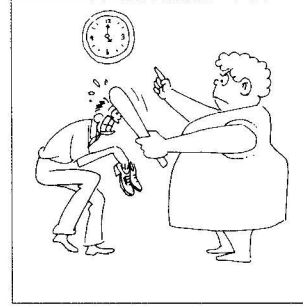
● คนดี มีน้ำใจงาม

● คนดี พูดจาไพเราะ
สุภาพ นุ่มนวล
ไม่หยาบคาย ไม่แข็งกระด้าง

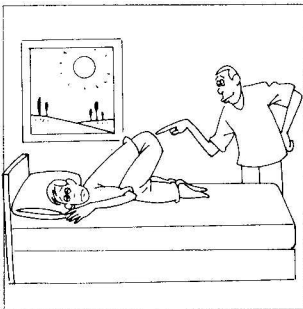
● คนดี พูดแต่พอดี
ไม่พูดเพื่อเจ้อ

● คนดี พูดแต่คำจริง
ไม่พูดปิด

● คนดี พูดแต่คำสมานสามัคคี
ไม่ยุยงให้แตกร้า

● คนดี เป็นผู้ขยัน
ไม่เกียจคร้าน

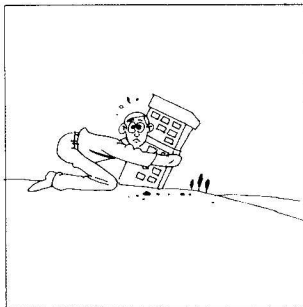
● คนดี เป็นผู้ประหยัด
ใช้จ่ายแต่พอดี

● คนดี รู้จักรักษาเกียรติยศ
ของตนเอง

● คนดี ช่วยรักษาเกียรติยศ
ของญาติและมิตรสหาย

● คนดี ช่วยรักษาเกียรติยศ
ของสถานที่ทำงาน

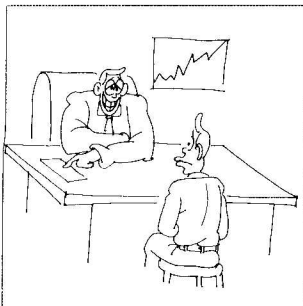
● คนดี เป็นผู้รักความสงบ

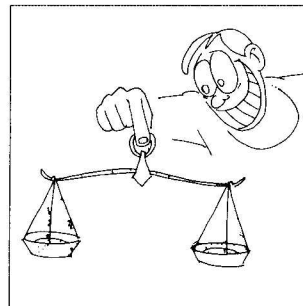
● คนดี เป็นผู้สร้างตนเอง
เป็นหลักฐานโดยชอบ

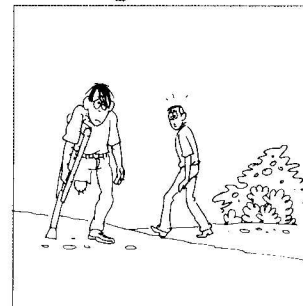
● คนดี รู้จักปกครองตนเอง

● คนดี รู้จักปกครองผู้อื่น
โดยชอบธรรม

● คนดี ตั้งมั่นอยู่ใน
ความยุติธรรม

● คนดี ไม่ดูหมิ่น
และเหยียดหยามผู้อื่น

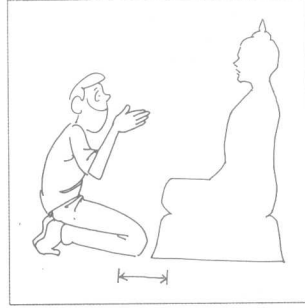
● คนดี ไม่ประทุษร้าย
ต่อญาติและมิตรสหาย

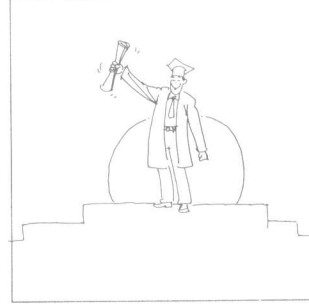
● คนดี เป็นผู้มีความ
กตัญญูกตเวทิต์

● คนดี ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี
ของประเทศชาติตน และ
ไม่สร้างความเดือดร้อน
ให้แก่ตนเองและผู้อื่น

● คนดี เป็นผู้นับถือศาสนา
และปฏิบัติตามคำสอน
อย่างเคร่งครัด

● คนดี มีความรู้ดีแล้ว
นำความรู้ไปใช้ให้เป็น
ประโยชน์

● คนดี ไม่ลืมหัด

● คนดี ไม่ขายตัว
(แก่ผู้ประพฤติไม่ชอบธรรม)

● คนดี มีความคงที่
ไม่แสดงอาการขื่นขง ลงๆ
ตามอำนาจของโลกธรรม

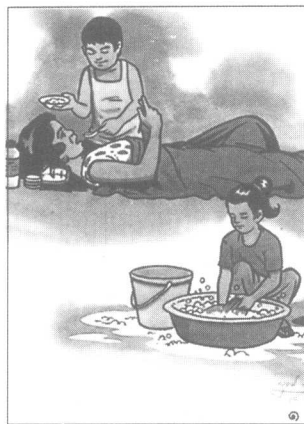

● คนดี ไม่ใฝ่ต่ำ
ไม่เคลิบเคลิ้มต่อทรชน

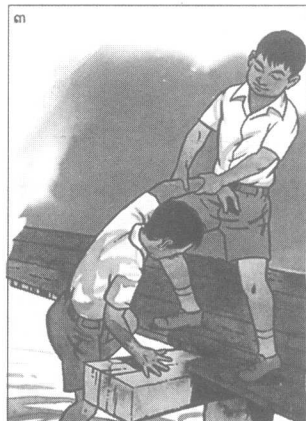
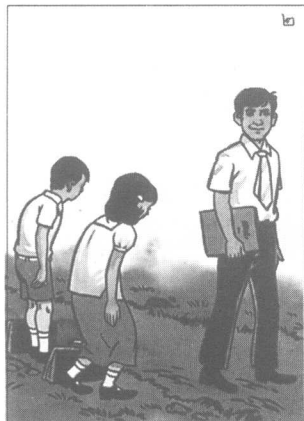
คนดี ต้องมี ๕ ดี

คำ : พุทธทาสภิกขุ

ภาพ : พุทธิพงษ์ พากเพียร

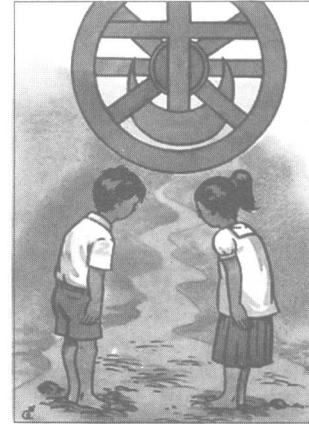

- คนดี ต้องมี ๕ ดี
- ๑. เป็นบุตรที่ดีของบิดามารดา
คือเป็นผู้ที่ทำให้บิดามารดา
ได้รับความสบายใจตลอดกาล
- ๒. เป็นศิษย์ที่ดีของครูอาจารย์
คือเป็นผู้ที่ครูสามารถนำไป
สู่จุดหมายปลายทางได้
- ๓. เป็นเพื่อนที่ดีของเพื่อน
คือเป็นผู้ที่สามารถอยู่ร่วมกันได้
ด้วยความสุขสวัสดิ์

- ๔. เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ
คือเป็นผู้ที่สามารถดำรงชาติ
ศาสนา พระมหากษัตริย์ไว้ได้
- ๕. เป็นสาวกที่ดีของพระศาสดา
คือเป็นผู้ที่สามารถดำเนินตาม
พระศาสดาไปได้

เพื่อจะได้เป็นมนุษย์ที่เต็ม
คือเป็นผู้ที่อยู่เหนือปัญหาทั้งปวง
(ทั้งทางโลกและทางธรรม)

บ้านสำเร็จเสร็จสิ้นลงเสียก่อนเถอะ

❖ ซามูไรหนุ่มมองไม่เห็นทางว่าซามูไรแก่จะหนีไปพ้นทางไหนได้ ในที่สุดก็ตกลง ยอมนั่งรอเวลาที่จะมาถึงข้างหน้า ระหว่างเฝ้ารอและเฝ้าดู ฝ่ายเฝ้าคือซามูไรหนุ่ม เห็นการทำงานของเซ็นโกซามูไรแก่ ทำเพื่อประโยชน์สุขของผู้อื่นแท้ๆ ประการหนึ่ง และเวลาที่ถ้าทางผ่านภูเขาจะทะลุขยงอยู่อีกนานนัก เขาจึงลงมือช่วยเซ็นโกซามูไรแก่นั้นเจาะภูเขาด้วย เพื่อจะช่วยให้ลุล่วงไปเร็วยิ่งขึ้น เพื่อจะได้ทำการล้างแค้น ชำระเพลิงพยาบาทให้สำเร็จเร็วขึ้นนั่นเอง

❖ ซามูไรทั้งสองก็ได้ทำงานร่วมกัน ในที่สุดงานเจาะอุโมงค์ก็จบสิ้นเรียบร้อย เหลืออยู่แต่งานล้างแค้นที่สองซามูไรคือพยัคฆ์

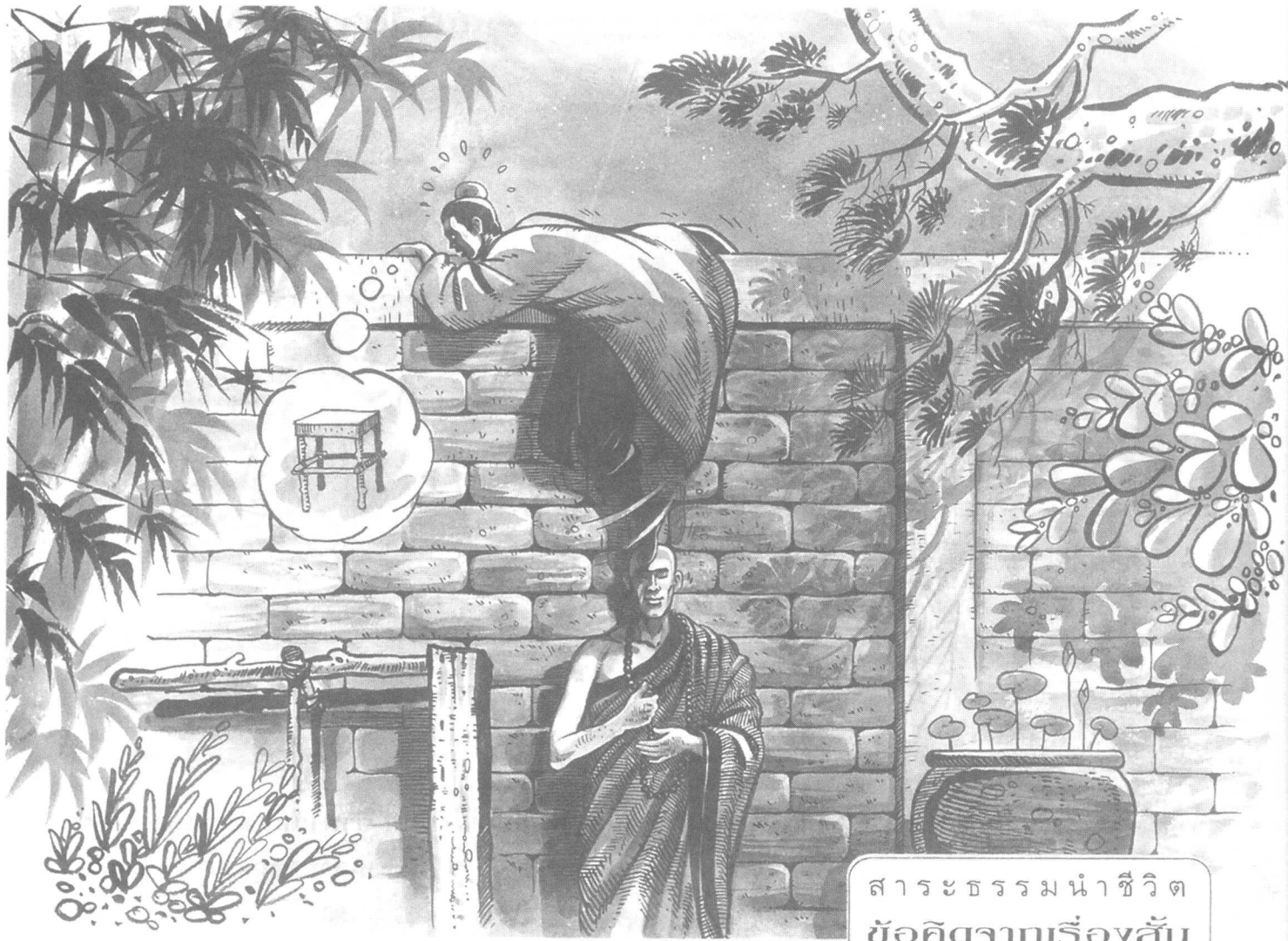
หนุ่มกับเสือเฒ่าจะต้องช่วยกันให้เป็นที่สุดสิ้นไปอีกงานหนึ่ง

❖ ซามูไรเฒ่าก็บอกซามูไรหนุ่มผู้เต็มไปด้วยเพลิงแค้นไฟพยาบาทนั้นว่า “บัดนี้งานของข้าพเจ้าเรียบร้อยสมบูรณ์แล้ว ท่านจงทำงานของท่านให้เสร็จ สมบูรณ์เสียเถอะ ลงมือตัดศีรษะข้าพเจ้าได้แล้ว”

❖ เซ็นโกซามูไรเฒ่าที่ได้ทำงานสำคัญในชีวิตของตนเสร็จแล้วนั้น ก็กระทำอย่างชายชาติทหาร ที่ซาบซึ้งในจรรยาบรรณนักรบ ถอดดาบออกจากเอววางไว้ข้างหน้า แล้วลงนั่งขัดสมาธิ ก้มหน้า เผยส่วนคอ เตรียมรับคมดาบซึ่งผู้ล้างแค้นจะฟันฟาดขวับลงมา

❖ ซามูไรหนุ่มทาสพยาบาทกระชากดาบออกจากฝัก แต่และแล้ว.....จากอิริยาบถยืนผางदनั้น ซามูไรทาสพยาบาท ซามูไรหนุ่มซึ่งเต็มไปด้วยความแค้นอัดแน่นนั้น กลับทรุดกายลงคุกเข่า วางดาบและฝักดาบลงกับพื้น แล้วพูดว่า “ท่านที่รัก...ข้าพเจ้าจะตัดศีรษะผู้เป็นครูของข้าพเจ้าได้อย่างไร”

❖ ซามูไรหนุ่มกล่าวแก่ซามูไรชรา นัยน์ตาของคนหนุ่มผู้งานแห่งบุญเป็นบทเรียนในการรู้จักชีวิตที่ดีกว่า มองด้วยนัยน์ตาที่เอ่อไหลอาบลงไปที่แก้มเป็นทาง.....

สาระธรรมนำชีวิต
ข้อคิดจากเรื่องสั้น

ศิลปะของการสั่งสอน

- ❖ แม้จะเป็นสำนักเรียนธรรมะ นักศึกษาบางคนก็ติดความสุขอย่างโลก ละมิได้
- ❖ ศิษย์ผู้หนึ่งของสำนักเรียน ท่านเซ็นโก แอบหนีจากที่พักนัก ศึกษา ปีนกำแพงออกไปเที่ยวใน เวลาค่าคืนบ่อฯ
- ❖ ท่านเซ็นโกตรวจพบม้าไม้ที่ ศิษย์ใช้สำหรับเหยียบปีนกำแพง
- ❖ วางตั้งอยู่ ก็จัดการเก็บม้าไม้ตัว นั้นเสีย แล้วก็เฝ้าคอยที
- ❖ พอได้เวลาศิษย์หนุ่ม ปีน กำแพงกลับเข้ามา ท่านเซ็นโก เข้าไปยืนอยู่ในตำแหน่งที่ม้าไม้ เคยวางตั้งอยู่ ความมืดประกอบ กับไม่คาดคิด เท้าของศิษย์ที่หย่อน ยืนลงไปจึงเหยียบลงบนศิระระ ของท่านอาจารย์เข้า และพอรู้ว่า อะไรเป็นอะไร ศิษย์ก็แผ่นผลุงลงสู่ พื้น ยืนตัวสั่นหน้าซีด
- ❖ ท่านอาจารย์เซ็นโกก็กล่าวว่า “เข้ามิดอย่างนี้ อากาศเย็น มากนะ ระวังเธอจะเป็นหวัด” ท่านกล่าวเบาๆ เพียงเท่านั้น
- ❖ เรื่องเล่าต่อไปว่า ศิษย์ผู้ เหยียบศิระระอาจารย์นั้นเข็ด และ เลิกนิสัยเก่านั้นอย่างเด็ดขาด

(จาก“พรทิมพใจ” รวบรวมโดย อนามิส)

คุณธรรมของครู

❖ สำนักของอาจารย์บันไก มีนักศึกษาจากหลายท้องถิ่นทั่วประเทศญี่ปุ่นเข้าไปฝากตัวกันมาก ในจำนวนผู้ไปเรียนธรรมะคนหนึ่งกลับประพฤติตัวเป็นขโมย ไปเรียนธรรมะแต่กลับประพฤติตัวเป็นขโมย

❖ โดนจับหนที่หนึ่ง เมื่อนำเรื่องไปฟ้องอาจารย์ ท่านอาจารย์บันไกก็รับฟัง แต่มิได้จัดการอะไร แม้หนที่สอง ท่านอาจารย์ก็เฉยตามเคย

❖ นักศึกษาไม่เข้าใจการวางเฉยของอาจารย์ สุดจะทนได้ ก็เข้าชื่อกันร้องขอให้พิจารณาโทษนักศึกษา

นิสัยเสีย ไม่ดี เสียที มิฉะนั้นทุกคนจะพากันไปจากสำนักทั้งหมด

❖ ท่านอาจารย์อ่านคำเรียกร้องนี้แล้ว ท่านก็เรียกประชุมนักศึกษาพร้อมกัน แล้วได้กล่าวขึ้นว่า “พวกเธอทั้งหลายที่ลงชื่อมานี้ เป็นผู้ฉลาด เพราะทุกคนสามารถรู้ผิดรู้ถูก ฉะนั้น หากพวกเธอมีความประสงค์จะจากสำนักศึกษาของฉันไป เพื่อไปหาสถานศึกษาต่อที่ดีกว่า ก็อนุญาตไปได้ตามปรารถนา”

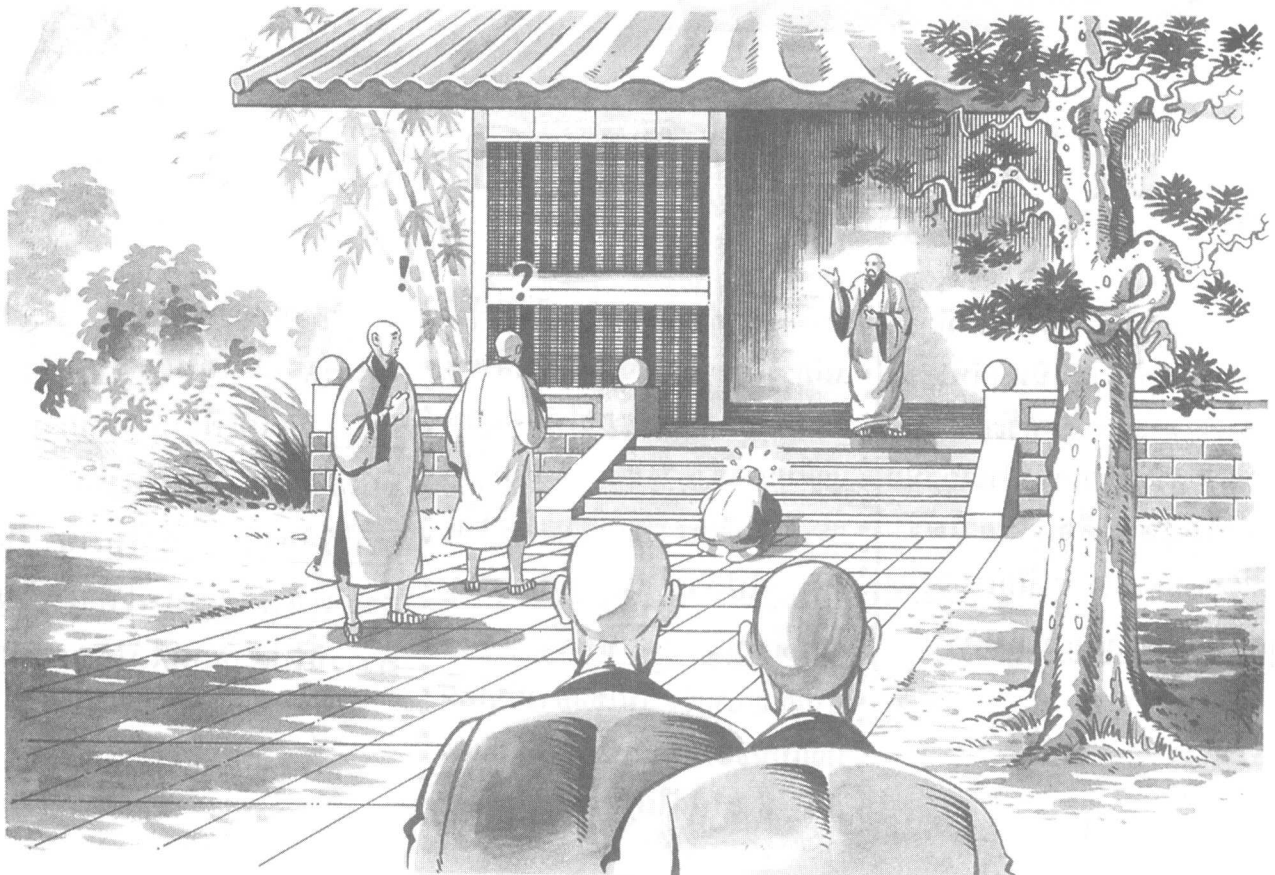
ท่านอาจารย์บันไกกล่าวดังนี้

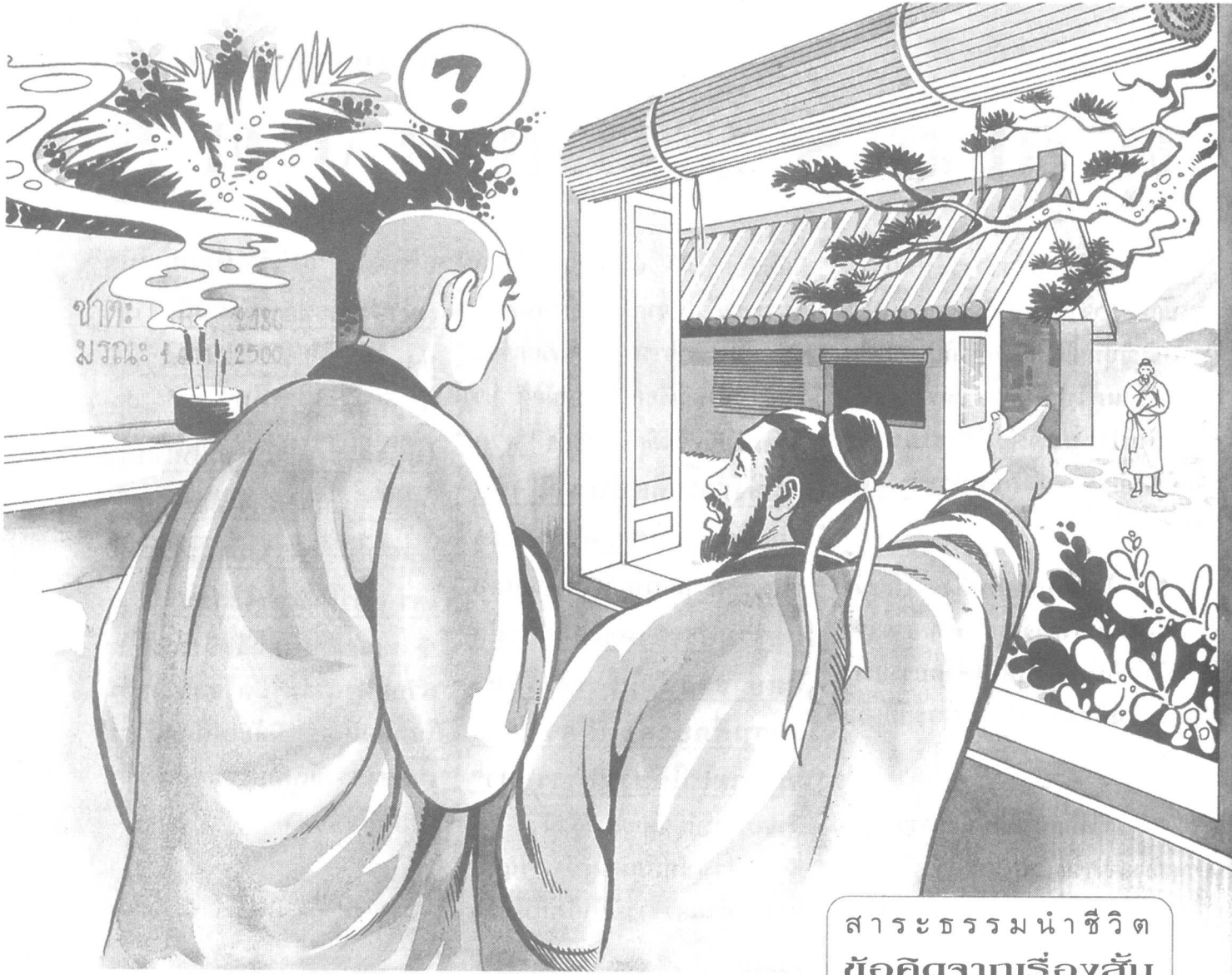
❖ ส่วนนักศึกษาผู้ประพฤติมิชอบ ท่านอาจารย์บันไกก็หันมา

ประกาศว่า “แต่เจ้าเพื่อนซี้ขโมย ผู้นำสงสารของเจ้าคนนี้ เขายังเขลามาก โง่ ไม่รู้แม้กระทั่งอะไรเป็นสิ่งถูก อะไรไม่บังควร ฉะนั้น ขอให้เห็นใจเถอะ ที่ฉันจะต้องให้เขาอยู่กับฉันต่อไป เพราะถ้าฉันไม่สอนเขา แล้วใครเล่าจะสอน”

❖ นักศึกษาคนผิดถึงร้องไห้โฮ แว็บแห่งความรู้ผิดรู้ชอบเกิดขึ้น ในตอนนี้เอง นิสัยไม่ดีถูกความเมตตาปรานีเปลี่ยนอย่างหมดสิ้น ตั้งแต่บัดนั้นมา

(จาก“พรทิมพิจ” รวบรวมโดย อนามิส)

สาระธรรมนำชีวิต
ข้อคิดจากเรื่องสั้น

จุดดำในดวงใจ

❖ ภรรยาถึงแก่กรรม สามิผู้รักภรรยาของเขา มาก นิมนต์พระมาทำพิธีทางศาสนา เมื่อพระสวดมนต์จบ ด้วยความรู้สึกห่วงประโยชน์ที่อยากให้ผู้ตายคือภรรยาได้รับสามิจึงถามพระว่า “เมียมผมจะได้บุญในการทำบุญนี้ไหมครับ”

❖ พระท่านก็ตอบว่า “ได้ซี ไม่ แต่ภรรยาของคุณจะได้ แม้สรรพสัตว์ทั้งหลายก็พลอยได้กุศลผลบุญในการทำครั้งนี้ด้วย” สามิผู้รักภรณยานั้นจึงว่า “ถ้าสรรพสัตว์ได้รับบุญไปด้วย เมียมผมก็ได้บุญไม่เต็มหน่วยนะซีครับ” พระท่านก็อธิบายว่า “ไม่ใช่อย่างนั้นโยม บุญเป็นของกายสิทธิ์ เหมือนแสงอาทิตย์ แบ่งได้ไม่รู้หมดไม่รู้พร่อง”

❖ คนทำบุญผู้นั้น ก็ว่า “โอ้..ก็เป็นคำอธิบายที่ดีหรรอครับ ท่าน แต่โอ้เพื่อนบ้านของผมมันเอาเปรียบผมสารพัด เว้นเอาไว้สักคน อย่าให้มันเป็นสรรพสัตว์พลอยได้บุญในคราวนี้ไปด้วยเลยได้ไหมครับ”

(จาก“พรทิมหัวใจ” รวบรวมโดย อนามิส)

❖ มาตาคูโร โยจิยุ เป็นลูกชายของนักดาบซามูไรผู้มีชื่อเสียงแต่ถูกอัปเปหิจากครอบครัว เพราะเรียนวิชาดาบไม่สำเร็จ เขาจึงขึ้นไปบนภูเขาฟูตาระ ที่ซึ่งยอดนักดาบคนหนึ่งสถิตอยู่ ยอดนักดาบคนนี้เป็นอาจารย์บันโซ

❖ อาจารย์บันโซ พูดกับมาตาคูโรว่า “ไม่มีวันที่เธอจะเรียนดาบกับฉันได้สำเร็จดอก”

❖ มาตาคูโรกล่าวว่า “ถ้าผมจะพยายามอย่างที่สุดล่ะครับ จะต้องใช้เวลาสักกี่ปีจึงจะสำเร็จ”

❖ อาจารย์บันโซตอบว่า “ตลอดชีวิตของเธอนั่นแหละ”

❖ มาตาคูโร “ผมไม่อาจรอนานถึงเพียงนั้นได้ ถ้าผมจะฟันฝ่าความยากลำบากทุกประการ เท่าที่ท่านจะสอนผม กระทั่งขอยอมเป็นคนรับใช้ท่านถึงที่สุด จะต้องใช้เวลาสักกี่ปีครับ” บันโซ “สิบปี”

❖ มาตาคูโรต่อรองอีก “ถ้าผมจะตั้งใจทำงานให้มากขึ้นล่ะ จะใช้เวลาสักกี่ปีครับ” บันโซ “สามสิบปี”

❖ มาตาคูโร “ทำไมถึงเป็นอย่างนั้นล่ะครับอาจารย์ ตอนแรกท่านบอกสิบปี ตอนนี้บอกสามสิบปี อาจารย์ช่วยแนะนำผมที่เกิดว่า ผมจะต้องทำอะไร จึงจะเรียนวิชาดาบนี้ได้สำเร็จในเวลาอันสั้นที่สุด”

❖ บันโซว่า “เอาละ ถ้าเป็นอย่างนั้น เธอต้องอยู่กับฉัน เจ็ดสิบปี คนเราร้อนอย่างเธอนี้ เรียนอะไรเร็ว ๆ ไม่ได้ดอก”

สาระธรรมนำชีวิต
ข้อคิดจากเรื่องสั้น

การาบความเร้าร้อน

❖ มาตาคูโรยอมจำนน กล่าว “เอาละครับ ผมยอมแล้ว”

❖ นับแต่นั้นมา มาตาคูโร ถูกห้ามไม่ให้พูดถึงศิลปะของการใช้ดาบเลย และไม่ให้อับดาบด้วย

❖ เขามีหน้าที่หุงหาอาหารให้อาจารย์ ล้างถ้วยล้างชาม จัดที่นอนกวาดพื้น ดูแลสวน โดยไม่ปรึกษาถึงเรื่องการเป็นนักดาบซามูไร

❖ ตลอดเวลาสามปีผ่านไป มาตาคูโรยังคงทำงานหนักอย่างเดิม ด้วยใจระทอท้อ จนปานนี้แล้วยังไม่มีโอกาสได้เริ่มต้นเรียนศิลปะของการเป็นนักดาบเลย อนาคตดูมืดมนเสียนี้กระไร

❖ แล้ววันหนึ่ง อาจารย์บันโซ ก็ย่องมาข้างหลังมาตาคูโร แล้วฟาดเขาด้วยดาบไม้อย่างแรง

❖ วันต่อมา เมื่อมาตาคูโรกำลังหุงข้าว อาจารย์บันโซ ก็กระโดดเข้ามาฟาดเขาเช่นเดิมอย่าง ไม่ทันรู้ตัว

❖ นับแต่นั้นมาทั้งกลางวันกลางคืน มาตาคูโรต้องคอยระวังตัวอยู่ตลอดเวลา เตรียมป้องกันตัวเองให้พ้นจากรสดาบไม้ของอาจารย์บันโซ โดยไม่เว้นเลยสักชั่วขณะเดียว

❖ มาตาคูโรเริ่มเรียนได้อย่างรวดเร็ว จนอาจารย์ยิ้มอยู่ในหน้า

❖ มาตาคูโร กลายเป็นนักดาบซามูไรที่มีชื่อเสียงลั่นไปทั่วแผ่นดิน ในเวลาต่อมา

(จาก “มุมที่ไม่มีเหลี่ยม” โดย เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์)

สาระธรรมนำชีวิต
ข้อคิดจากเรื่องสั้น

ป ร ะ ตู ส ว ร ร ค์

- ❖ ขุนศึกขามุโรนายหนึ่งนามว่า โนบุซึเกะ ได้มาหาท่านฮากูอิน อาจารย์เซ็นช็องกระฉ่อน แล้วตั้งปัญหาถามว่า **“นรกและสวรรค์มีจริง ๆ หรือ”**
- ❖ “ท่านเป็นใคร” ท่านฮากูอิน ย้อนถาม “ข้าพเจ้าเป็นขามุโร” โนบุซึเกะตอบ
- ❖ “แก่นะรี ขามุโร!” ท่านฮากูอินตะโกนอย่างไม่เชื่อ “ขุนนางหน้าโง่คนไหนกันวะ ที่ยอมให้แกพิทักษ์อยู่นะ ดูสารรูปแกยังกะกระยาจกเนาะ”
- ❖ โนบุซึเกะ โกรธจัดตวัดดาบขึ้นฉับไว ท่านฮากูอินกล่าวว่า “แกมีดาบด้วยรี นีดาบโง่ ๆ มันจะไปทำอะไรได้วะ อย่าว่าแต่จะมาตัดหัวข้าเลย” โนบุซึเกะตวัดดาบทันใด ท่านฮากูอินก็เอ่ยว่า
- ❖ **“นี่ละ...ประตูนรกเปิดแล้ว!”**
- ❖ ด้วยคำนี้ ขามุโรก็ชะงัก เก็บดาบ ทรวดกายลงกระทำความเคารพ
- ❖ **“นี่ละ...ประตูสวรรค์เปิดแล้ว!”** ท่านฮากูอินเอ่ยเอื่อนเป็นถ้อยสุดท้าย
- ❖ สวรรค์และนรกมีอยู่ในชีวิตประจำวันของเราทุกคน ประตูของมันเปิดกว้างให้เราผ่านเข้าออกอยู่ทุกวัน วันละหลาย ๆ ครั้ง เสียด้วย
- ❖ ขณะใดเราลูแกโทสะ ขณะนั้นไฟนรกแลบเปลวอยู่ในใจเราแล้ว ถ้ายิ่งลงมือกระทำไปตามแรงโทสะ เช่น ทางวาจาก็มีตั้งแต่ปากพล่อยเป็นต้น ทางกายก็มีการลงมือ เช่นฆ่าเป็นที่สุด ขณะนั้นเราก็คือสัตว์นรก
- ❖ ขณะใดเรามีจิตปกติแจ่มใส อารมณ์ดีอยู่ ขณะนั้นแสงแห่งสวรรค์ก็สาดทออยู่ในใจเราแล้ว
- ❖ ถ้ายิ่งลงมือกระทำอะไรลงไปด้วยอำนาจแห่งความปกติจิตนั้น มีตั้งแต่การบำเพ็ญตนเสียสละเมตตากรุณาต่อผู้ตกทุกข์ได้ยาก น้ำท่วมพลัดที่นาคาที่อยู่ ไปจนถึงอาสาदनออกรับใช้อย่างจริงจังและจริงใจ เมื่อนั้นเราก็คือเทพในสวรรค์แล้ว
- ❖ ถ้าเพียงแต่ละอายชั่วกลัวบาปก็เป็นเทวดา คือจะอ้อมอ้อมใจอยู่กับความสุขเสมอตน แต่ถ้าระดับจิตใจขยับขยายสูงไปถึงขั้นใจดี มีเมตตาเสียสละเห็นแก่ส่วนรวมอยู่เสมอ ก็เป็นพรหม ถือเอาประโยชน์เพื่อส่วนรวม เป็นความสุขร่วม
- ❖ สวรรค์และนรกไม่ได้อยู่ในโลกอื่น หากอยู่ในโลกนี้ ในชีวิตประจำวันเรานี่เอง
- ❖ ประตูสองบานเปิดกว้างอยู่เสมอ จงเลือกเดินดูให้ดีเถิด

(จาก “มุมที่ไม่มีเหลี่ยม” โดย เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์)

❖ นานมาแล้ว ยังมีชายชราคนหนึ่ง แก่มากจนตัวเองก็จำไม่ได้ว่าตัวเองอายุเท่าไรแล้ว ใบหน้าของแก่อิ่มเอิบเปล่งประกายเลือดฝาด เคราสีเงินยวงสะอาดตาของแก ยาวปกคลุมมาถึงหน้าอก ร่างกายของแกแข็งแรงมาก ตายังไม่ฝ้าฟาง หูก็ยังไม่วุ่น

❖ แกมีลูกหลานเต็มบ้านเต็มเมืองแต่แกก็ยังเป็นคนจัดการทุกสิ่งทุกอย่างภายในครอบครัว ปีนี้แกตัดสินใจว่าจะเลือกใครคนหนึ่ง จากลูกชาย ๑๕ คนของแก มาสืบทอดภารกิจนี้เสียที แต่ว่า จะเลือกใครดีล่ะ.....

❖ วันนั้นแกคิดวิธีที่ดีที่สุดได้แล้ว จึงสั่งให้ลูกชายทั้ง ๑๕ คน มาพบแล้วแจกเมล็ดดอกไม้มากันคนละ ๑ เมล็ด หากใครสามารถปลูกเมล็ดพืชเมล็ดนี้ให้งอกงามจนออกดอกบานสะพรั่ง คนนั้นก็จะได้เป็นผู้สืบทอดมรดกของแก

❖ ลูก ๆ ใดเมล็ดพืชมาแล้ว ต่างนำไปปลูกและดูแลอย่างเอาใจใส่ ลูกชายคนเล็กของชายชราผู้นี้มีชื่อว่าเสี่ยวเหลียงจื่อ เมื่อได้เมล็ดดอกไม้แล้ว แกก็นำไปปลูกในกระถางรดน้ำเอาใจใส่อย่างดีทุกวันทุกคืน แต่เมล็ดพืชเมล็ดนั้นก็ยังคงไม่แตกกล้าสักที เสี่ยวเหลียงจื่อรู้สึกเศร้าโศกเสียใจมาก เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว

❖ ฤดูร้อนย่างกรายมาถึงแล้ว ชายชราผู้เป็นพ่อกำหนดว่าวันนี้จะเป็นวันคัดเลือกกระถางดอกไม้ของลูก ๆ

เมล็ดพืชเมล็ดหนึ่ง

❖ ลูกทุกคนต่างอุ้มกระถางดอกไม้ที่ออกดอกบานสะพรั่งอย่างสวยงามมาให้ผู้เป็นพ่อชมเพื่อรอการคัดเลือก

❖ ชายชราเดินตรวจดอกไม้ที่สวยงามในมือของลูก ๆ ด้วยสีหน้าที่ไม่มีแววยินดีแม้แต่น้อย แกเดินตรวจจากบุตรชายคนโต มาจนถึงบุตรชายคนที่ ๑๔ โดยมีได้หยุดเลย

❖ เมื่อเดินมาถึงเสี่ยวเหลียงจื่อ บุตรชายคนสุดท้ายที่ยืนถือกระถางเปล่าที่ไม่มีทั้งต้นไม้อะไรและดอกไม้ ชายชราจึงหยุดก็อยู่ตรงนั้น

❖ เสี่ยวเหลียงจื่อน้ำตาไหลพรากกล่าวกับบิดาอย่างสำนึกผิดว่า “พ่อครับ ผมไม่มีดอกไม้สดที่จะมอบให้พ่อ”

❖ ชายชรากลับพูดอย่างยินดีปริดาว่า “ลูกเอ๋ย สิ่งที่เราอยากมอบให้พ่อนั้น มีค่ามากกว่าดอกไม้สดมากมายนัก”

❖ “อะไรครับ ?”

❖ “ความซื่อสัตย์ใจล่ะ”

❖ เรื่องราวมันเป็นอย่างไรรกันแน่

❖ ชายชราจึงเปิดเผยความลับต่อลูก ๆ ว่า ที่แท้เมล็ดพืชที่ตนแจกแก่ลูก ๆ นั้น เป็นเมล็ดพืชที่ตนนำไปคว้านสุกแล้ว ดังนั้นมันจะงอกเป็นต้นไม้อะไรก็ไม่ได้

❖ พวกเขาถือกระถางดอกไม้ซึ่งผลิดอกสวยงามนั้น ล้วนเป็นเมล็ดพืชจากที่อื่น ไม่ใช่เมล็ดพืชที่ผู้เป็นพ่อแจกให้

❖ ดอกไม้พวกนั้นเป็นสักขีพยานยืนยันความไม่ซื่อตรงของพวกเขา

❖ สุดท้ายชายชราจึงกล่าวอบรมลูก ๆ ขึ้นว่า “ขอให้ลูก ๆ จงเป็นคนซื่อตรงเถิด ความซื่อตรงเป็นคุณสมบัติอันล้ำค่าของคนเรา”

(จาก “มังกรสอนลูก” รัชยา สารธรรม แปล)

บทเรียนของคนเกียจคร้าน

❖ นานมาแล้ว ในคืนพายุหิมะจัดคืนหนึ่ง ชายชื่อกี๊จซึ่งชาวบ้านรู้จักกันดีได้เดินทางออกจากบ้านเพื่อไปประกอบธุรกิจอย่างหนึ่ง

❖ เขาเดินมาไม่ไกลนัก ก็นั่งครุ่นอยู่กับพื้น ร้องครวญครางขึ้นว่า...
“โอ๊ย...ข้า..หนาว..จะ..ตาย..อยู่..แล้ว”

❖ ในเวลานั้นเองเขาก็แว่วได้ยินเสียงลูกกระพรวนมาดังกรูกริ่งมาแต่ไกล ครู่หนึ่งต่อมา รถม้าซึ่งมีม้าเทียมเกวียนสามตัวก็วิ่งผ่านมาทางที่เขาครุ่นอยู่ ชายชื่อกี๊จคนนั้นร้องขอความช่วยเหลือต่อเจ้าของรถม้าอย่างหมดเรี่ยวแรงว่า “ช่วย...ด้วย...”

❖ “หยุด...” ชายผู้เป็นเจ้าของรถม้าดึงบังเหียนให้ม้าหยุด จากนั้นเดินเข้าไปมองดูชายชื่อกี๊จครู่หนึ่ง แทนที่เขาจะช่วยชายชื่อกี๊จ เขากลับใช้แส้ในมือเขี่ยตีชายชื่อกี๊จ

พลางร้องด่าว่า “ขอให้แกจงตายในสภาพนี้เถิด แข็งตายเสียได้ก็สมควรแล้ว” พุดจบก็ผละจากไปโดยไม่สนใจไยดีชายชื่อกี๊จคนนั้นแม่แต่น้อย

❖ ชายชื่อกี๊จโมโหมาก คิดในใจว่า “แกไม่ให้ข้านั่งรถก็ได้ แต่ทำไมต้องเขี่ยตีข้าด้วย ข้าจะต้องจ้องแ้วกับแกให้ถึงที่สุด...” เมื่อคิดเช่นนี้แล้ว ชายชื่อกี๊จก็รีบลุกขึ้นกระโดดตัวลอย วิ่งตามรถม้าไปทันที

❖ รถม้าวิ่งไปข้างหน้าครู่หนึ่ง ก็ร้องรอชายชื่อกี๊จคนนั้น คล้ายกับไม่ต้องการเร่งความเร็ว เพราะเกรงชายชื่อกี๊จจะวิ่งตามมาไม่ทัน ครั้นชายชื่อกี๊จวิ่งเข้ามาใกล้ รถม้าก็วิ่งต่อไปอีก วิ่งไล่กันมาเช่นนี้ประมาณ ๒ กิโลเมตรเห็นจะได้ ชายชื่อกี๊จคนนั้นเหงื่อท่วมตัว ได้ยินเสียงเก้าแก่เจ้าของรถม้าร้องบอกม้าว่า “หยุด...” จากนั้นรถม้าจึงค่อยๆ หยุดลง

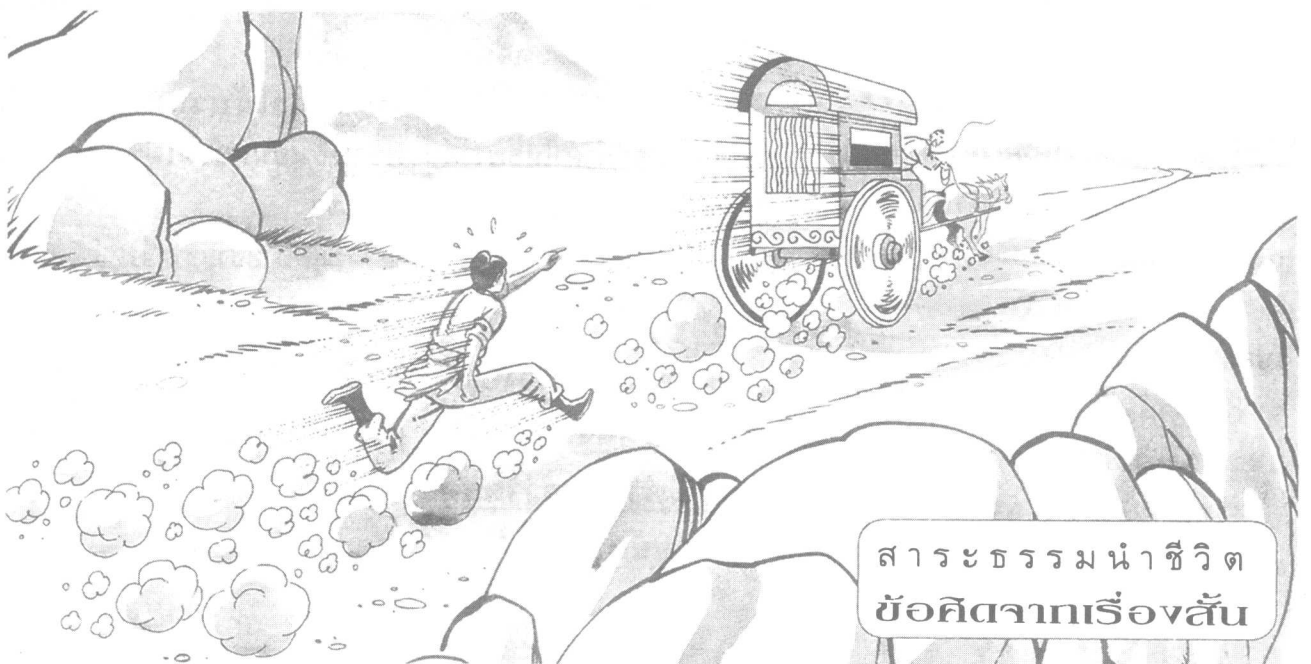
❖ เก้าแก่หันหน้ามาบอกชายชื่อกี๊จว่า “ขึ้นรถเถิด เมื่อตะกี้ถ้าข้าไม่โบยแกสักทีสองที แกก็คงลุกไม่ขึ้น”

❖ ชายชื่อกี๊จคนนั้นจึงรู้เจตนาของเก้าแก่เจ้าของรถม้า เขารู้สึกซาบซึ้งใจอย่างยิ่ง ความเคียดแค้นปลาสนาการไปสิ้น

❖ เขากล่าวต่อเก้าแก่เจ้าของรถม้าอย่างรู้คุณว่า “ท่านอา... แส้ของท่านขับไล่ความชื่อกี๊จของข้าไปจนหมดสิ้น เมื่อตะกี้นี้ ท่านไม่ยอมให้ข้าขึ้นรถของท่าน ข้าแค้นท่านมาก ท่านแบายคายจริง ๆ บังคับให้ข้าวิ่งตามท่าน จนร้อนวูบวาบไปทั้งตัว แล้วจึงยอมให้ข้าขึ้นรถ...”

❖ “ดีมาก...เมื่อเจ้าเข้าใจเหตุผลต่างๆ ดีแล้ว จากนั้นไปก็อย่าชื่อกี๊จอีกล่ะ”

(จาก “มังกรสอนลูก” รัตยา สารธรรม แปล)

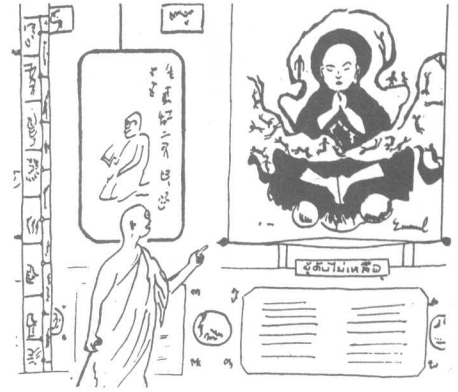

สารธรรมนำชีวิต
ข้อคิดจากเรื่องสั้น

ความเชื่อฟัง

ท่านอาจารย์พุทธทาสเล่านิทานเช่น

- อาจารย์เช่น ชื่อ เบ็ญจกะอี่ เป็นผู้มีชื่อเสียงในการเทศนาธรรม คนที่มาฟังท่านนั้น ไม่ใช่เฉพาะแต่ในวงของนิกายเช่น พวกนิกายอื่นหรือคนสังคมอื่นก็มาฟังกัน ชนชั้นไหน ๆ ก็ยังมาฟัง
- เพราะว่าท่านไม่ได้เอาถ้อยคำในพระคัมภีร์ หรือในหนังสือหรือในพระไตรปิฎกมาพูด แต่ว่าคำพูดทุกคำนั้น ได้หลั่งไหลออกมาจากความรู้สึกในใจของท่านเองแท้ ๆ
- ผลมันจึงเกิดขึ้นว่า คนฟังเข้าใจหรือชอบใจ แหกกันมาฟังจนทำให้วัดอื่นร่อยหรอคนฟัง เป็นเหตุให้ภิกษุรูปหนึ่งในนิกายนิชิเรนโกรธมาก คิดจะทำลายล้างอาจารย์เบ็ญจกะอี่คนนี้อยู่เสมอ
- วันหนึ่งในขณะที่ท่านองค์นี้กำลังแสดงธรรมอยู่ในที่ประชุมพระที่เห็นแก่ตัวจึงดองคั้นก็มาที่เดียว หยดยืนอยู่หน้าศาลา แล้วตะโกนว่า
- “เฮ้ย! อาจารย์เช่น หยุดประเดี๋ยวก่อน ฟังฉันก่อน ใครก็ตามที่เคารพท่าน จะต้องเชื่อฟังคำที่ท่านพูด แต่ว่าคนอย่าง

- ฉันนี้ ไม่มีวันที่จะเคารพท่าน ท่านจะอย่างไร ที่จะทำให้ฉันเคารพเชื่อฟังท่านได้”
- เมื่อภิกษุอุวตตองคั้นร้องทำไปตั้งแต่ชายคาริมศาลา ท่านอาจารย์เบ็ญจกะอี่ก็ว่า “มาซี ขึ้นมานี่มายืนข้าง ๆ ฉันซี แล้วฉันจะทำให้ดูว่าจะอย่างไร”
- พระภิกษุนั้นก็ก้าวพรวดพราดขึ้นไปด้วยความทงใจ ฝ่าฝูงชนเข้าไปยืนทรออยู่ข้าง ๆ ท่านอาจารย์เบ็ญจกะอี่
- ท่านอาจารย์เบ็ญจกะอี่ก็ว่า “ยังไม่เหมาะ มายืนข้างซ้ายดีกว่า” พระองค์นั้นก็ผลุนผลันมาที่เดียวมายืนอยู่ข้างซ้าย
- ท่านอาจารย์เบ็ญจกะอี่บอกอีกว่า “อ้อ! ถ้าจะพูดให้ถนัด ต้องอย่างนี้ ต้องข้างขวา” พระองค์นั้นก็ผลุนผลันมาทางขวา พร้อมกับมีท่าทางผยองอย่างยิ่ง พร้อมทั้งจะทำท่ายอยู่เสมอ
- ท่านอาจารย์จึงว่า “เห็นไหมล่ะท่านกำลังเชื่อฟังฉันอย่างยิ่ง และในฐานะที่ท่านเชื่อฟังอย่างยิ่งแล้ว ฉะนั้น ท่านก็จงนั่งลง

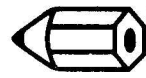
ฟังเทศน์เถิด”

- นี่เรื่องก็จบลง นิทานเรื่องนี้สอนว่าอย่างไร ? เหมือนที่พระพุทธเจ้าท่านตรัสว่า “นิวาโตเอตมมุงฺคฺลุมตฺตมฺ”
- “วาโต” ก็เหมือนกะสุบลม อันแบ่งจนพอง ถ้า “นิวาโต” ก็คือไม่พอง ไม่ผยอง เป็นมงคลอย่างยิ่ง
- ข้อนี้ย่อมแสดงว่า มีวิชาความรู้อย่างเดียวมันไม่พอง ยังต้องการไหวพริบและปฏิภาณอีกส่วนหนึ่ง
- พระองค์นี้ก็เก่งกาจของนิกายนิชิเรนในญี่ปุ่น แต่มาพ่ายแพ้อาจารย์ที่แทบจะไม่รู้หนังสือเช่นนี้ ซึ่งพูดอะไรก็ไม่อาศัยหนังสือ เพราะบางทีก็ไม่รู้หนังสือเลย แพ้อย่างสนิท เพราะขาดอะไรก็ลองคิดดู !

จากปาฐกถาชุดแนะนำจริยธรรม
ของ พุทธทาสภิกขุ
บรรยาย ณ หอประชุมคุรุสภา
พุทธศักราช ๒๕๐๕

พระที่ถูกลมองข้าม

- ♥ มีชนบทแห่งหนึ่งในประเทศจีน ตั้งอยู่เชิงเขา เป็นภูมิประเทศที่สงบอุดมสมบูรณ์ด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหาร มีธารน้ำใสไหลผ่านหมู่บ้าน ต้นไม้ทุกต้นใบสดเขียวขจี ในทุ่งนาก็สะพรั่งด้วยต้นข้าวที่สุรวงเป็นสีทอง ตัดกับท้องฟ้าสีคราม มองไปทางไหนก็ชื่นฉ่ำเจริญตา
- ♥ ชาวชนบทส่วนใหญ่มีอาชีพทำไร่ทำนา ผู้อยู่เรือนก็ปั่นฝ้ายทอผ้า ต่างมีความสุข มีฐานะมั่งคั่ง เหนือขึ้นไปบนยอดเขามีกุฎิพระภิกษุอยู่จำศีลภาวนา เชิงเขามีกะถ่อมน้อยหลังหนึ่ง เป็นที่อยู่ของสองแม่ลูก
- ♥ แม่นั้น แม่อายุจะย่างเข้าสู่วัยชรา แดงยังแข็งแรงพอที่จะรับจ้างเขาทำงานหาเลี้ยงลูกได้ บุตรของนางเป็นเด็กหนุ่ม ไม่เอาการเอางาน ดื้อด้น ไม่เชื่อถ้อยฟังคำมารดา ไม่สนใจในความเหนื่อยยากของแม่ที่ตรากตรำทำงานหนัก เอาแต่เที่ยวเตร่ เล่นสนุก ถึงกระนั้นนางก็รักเขา เอาอกเอาใจมิให้อาทร
- ♥ วันหนึ่งเขาแลเห็นเพื่อนกราบพระพุทธรูป ก็นึกในใจว่าการที่เพื่อนของเขามีฐานะดี คงเป็นเพราะหมั่นกราบไหว้พระ เย็นวันนั้นเขาจึงขึ้นไปบนเขา เข้าไปนมัสการขอพระพุทธรูปจากพระภิกษุที่พำนักอยู่บนยอดเขา เพื่อเอาไปไว้บูชาที่เรือน หวังจะได้มั่งคั่ง เหมือนคนทั้งหลาย
- ♥ พระภิกษุได้ฟังก็กล่าวว่า“ฟังก่อน เหม็ง เจ้าจะแก้จนด้วยการกราบไหว้พระอย่างเดียวนั้น ไม่สำเร็จหรอก ป่วยการเปล่า ในเมื่อที่เรือนของเจ้า ก็มีพระอยู่แล้ว จงเคารพบูชาท่านเถิด เจ้าจะจำเริญ”
- ♥ เหม็งได้ฟังก็งอน อุทานว่า“ที่บ้านกระผม ไม่เคยมีพระเลยสักองค์ กระผมยากจนนักหนา จึงอยากได้ไปไว้บูชากับเขาบ้าง”
- ♥ พระภิกษุก็ยื่นกรานว่า“กลับไปเถิด เหม็ง พระเฝ้ารอเจ้าอยู่ที่บ้านแล้ว กลับถึงบ้านคืนนี้ เมื่อเจ้าเคาะประตู ท่านจะออกมาเปิดรับเจ้าอย่างรีบร้อน ผลิผลามเสีจนใส่รองเท้ากลับข้าง เสื้อที่สวมก็กลับด้านนอกอยู่ข้างใน”
- ♥ เหม็งได้ฟังดังนั้นก็สันทะหิย่นัก นมัสการลาพระภิกษุรีบกลับ ฝ่าลมหนาวและละอองน้ำค้างมาตลอดทาง กว่าที่จะถึงบ้านก็เปียกโชกไปทั้งตัว ทันทีที่เขาเคาะประตูกระท่อม ผู้ที่เปิดประตูรับเขา ก็คือ มารดาของเขานั้นเอง
- ♥ เหม็ง สังเกตเห็นนางสวมรองเท้ากลับข้าง เสื้อที่ใส่ก็กลับ
- ♥ พอเห็นลูกชายนางก็เอ่ยขึ้นว่า “เหม็ง เจ้าหิวไหม...ลูกหายไปไหนมา แม่เป็นห่วง กลัวลูกจะไปเป็นอันตราย แม่ตั้งตาคอยเจ้าตั้งแต่หัวค่ำจนตีก อ้าว...นั่นลูกเปียกปอนไปหมดทั้งตัว ไปเปลี่ยนเสื้อผ้าเสีย แล้วไปผิงไฟที่หน้าเตา แม่จะไปเอาข้าวมาให้กิน”
- ♥ กระแสเสียงที่หลั่งออกมานั้น นุ่มนวลนัก เปี่ยมด้วยความรัก ความห่วงใย ความเมตตาปรานีที่บริสุทธิ์ใจ เขาหวนระลึกลงถึงคำของพระภิกษุบนยอดเขา ก็ประจักษ์แจ่มแจ้งในบัดนั้นเองว่า “แม่” นี้แหละ คือ “พระ” ของเขา
- ♥ “พระ” ที่อยู่ใกล้ตัวมาแต่อ่อนแต่ออก แต่เขาเองสะเลยไม่เอาใจใส่
- ♥ “แม่” เท่านั้น ที่จะให้ความรักความเอ็นดู อย่างบริสุทธิ์
- ♥ “แม่” เท่านั้น ที่จะเสียสละให้ลูกได้ ทั้งชีวิตและเลือดเนื้อ มุ่งหวังแต่จะให้ลูกมีความสุขความเจริญ
- ♥ “แม่” เป็นผู้มิแต่ “ให้” ไม่หวังสิ่งตอบแทน ตัวเรานี้สิ มิแต่จะ “รับ” เอาฝ่ายเดียว
- ♥ นับแต่นั้นมา เขาก็บำเพ็ญตนอยู่ในโอวาท เทิดทูนเคารพบูชามารดาของเขา เหนือสิ่งใด ๆ ในโลก

ภาพ : พุฒิพงษ์ พากเพียร

ดวงใจแม่

แม่ แม่ แม่ คำนี้ มีความหมาย
มีพระคุณ มากมาย หลายสถาน
แม่เป็นได้ หลายสิ่ง หลายประการ
เป็นธนาคาร เป็นพระพรหม เป็นร่มไทร
เป็นผู้ให้ กำเนิด เกิดลูกรัก
เป็นผู้ให้ ที่พัก พิงอาศัย
เป็นผู้ให้ ความการุญ อุ่่นกายใจ
เป็นผู้ให้ อะไรอะไร ไม่รามือ

ลูกเจ็บไข้ แม่ก็ให้ การรักษา
ลูกโตมา แม่ก็ส่ง เรียนหนังสือ
ลูกต้องการ ตำรา แม่หาซื้อ
ลูกปรึกษาหารือ แม่ยินดี

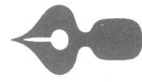
ลูกคนใด กระทำ กรรมแก่แม่
สุดเลวแท้ ชั่วช้า สิ้นราศี
ลูกด่าแม่ ตีแม่ ลูกกาสิ
ลูกไม่ดี ทำแม่ช้ำ น้ำตาริน

น้ำตาแม่ รินไหล เมื่อลูกร้าย
น้ำตาแม่ เป็นสาย เมื่อลูกหมิ่น
น้ำตาแม่ หลั่งลง รดแผ่นดิน
เมื่อได้ยิน ลูกเสเพล เนรคุณ

ไอ้แม่จ๋า พระคุณแม่ แม่ปกเกล้า
ไอ้แม่จ๋า ผู้เฝ้า เข้าเกื้อหนุน
ไอ้แม่จ๋า ผู้เมตตา ผู้การุณ
ไอ้แม่จ๋า ผู้ค้ำจุน ไม่ห่างไกล

ดวงใจแม่ สะอาดแท้ กว่าทุกสิ่ง
ดวงใจแม่ สะอาดยิ่ง กว่าสิ่งไหน
ดวงใจแม่ สะอาดเกิน กว่าสิ่งใด
ดวงใจแม่ มีไว้ เพื่อลูกเอ๋ย

กษยาตุ

แรงไม้เรียว

- ◆ ในสมัยราชวงศ์ฮั่น มีเด็กชายคนหนึ่ง ชื่อ แป๊ะยู่ แซ่ฮั้ง เป็นคนเข้มแข็งอดทน ประกอบด้วยความกตัญญูกตเวทียิ่งกล้า
- ◆ วันหนึ่งทำความผิดถูกมารดาเขียนสั่งสอน เขาร้องไห้สะอึกสะอื้น
- ◆ มารดาเห็นเช่นนั้นก็ประหลาดใจจึงถามว่า“แต่ไหนแต่ไรมา แม่เขียน ไม่เคยเห็นเจ้าร้องไห้ โจนวันนี้จึงร้องสะอึกสะอื้นถึงปานนี้ ”

- ◆ แป๊ะยู่ตอบว่า“ก็ครั้งก่อน ๆ แม่เขียนลูกเจ็บมาก เพราะแม่แข็งแรงมีสุขภาพสมบูรณ์”
- ◆ “มาวันนี้แรงไม้เรียวที่แม่หวด ไม่รู้สึกเจ็บเหมือนแต่ก่อน ความชราทำให้กำลังวังชาของแม่ลดน้อยถอยลงเป็นที่น่าวิตก ลูกร้องไห้เพราะเหตุนี้”

จาก“ยอดกตัญญู” รวบรวมเรียบเรียง โดย ร.บุณนาค

มโนธรรมของโจร

- ◆ สมัยราชวงศ์ฮั่น มีบุรุษชาวเมืองจำผู้หนึ่ง ชื่อ จื่อ แซ่เตีย มีสมัญญาว่า“บุ้งช่อ” เป็นผู้ยึดด้วยความกตัญญูกตเวทียิ่งเอาใจใส่ปรนนิบัติบำรุงเลี้ยงมารดามิให้อันตรธานใจ
- ◆ อยู่มาวันหนึ่ง มีโจรมาปล้นบ้าน เขาเกรงว่าถ้าพวกโจรทำเสียงดังครึกโครมหรือมารดารู้ว่าถูกโจรปล้นจะตกใจกลัว จึงรีบไปเปิดประตูรับพวกโจรเสียก่อนที่จะก่อให้เกิดเสียงอะอะโวยวายขึ้น แล้วคุกเข่าคำนับอย่างนอบน้อม แล้วกล่าวว่า
- ◆ “ท่านที่เคารพ มารดาของข้าพเจ้ากำลังป่วยท่านชรามากแล้ว

- ขอโปรดอย่าทำให้ท่านตกใจเลย เสื้อผ้าข้าวปลาอาหารและทรัพย์สินทุกอย่างที่มีอยู่ ท่านปรารถนาสิ่งใด จงชนเอาไปเถิด”
- ◆ หัวหน้าโจรได้ฟังดังนั้น ก็ซาบซึ้งในความกตัญญูกตเวทียิ่งของเขา หันไปกล่าวกับสมุนโจรว่า
- ◆ “บุรุษผู้นี้หวังมารดาดีกว่าสิ่งใด มีความกตัญญูเป็นที่ประทับใจยิ่งนัก สุดวิสัยที่เราจะล่วงเกินท่านได้”
- ◆ ว่าแล้วก็ชวนกันถอยออกจากบ้านไป

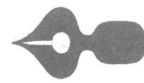
จาก“ยอดกตัญญู” รวบรวมเรียบเรียง โดย ร.บุณนาค

สารธรรมนำชีวิต
ข้อคิดจากเรื่องสั้น

ผู้ผิดตัวเอง

ป.บูรณศิลปิน

♥ เมื่อก่อนหน้าที่นายแสงจะติดตารางเรื่องล้างกระเป๋าก่อนที่จะเป็น“อ้ายแหง”ไปนั้นแม่ของเขาได้เคยพูดว่า“เอ็งอย่าหัดเป็นคนมือไวใจเร็วไปนะลูกนะติดตารางจะลำบาก เทือกเถาเหล่ากอของเจ้า รวมทั้งพ่อแม่ยังไม่เคย ถ้าเอ็งไม่เชื่อพ่อเชื่อแม่ติดตารางข้าจะไม่ไปเยี่ยม...ฯลฯ”

♥ แล้วต่อมาเมื่ออ้ายแหงติดตารางเรื่องล้างกระเป๋าคคนที่ไปเยี่ยมอ้ายแหงก่อนใครหมดคือแม่ของอ้ายแหง

♥ “เอ็งออกจากตารางแล้วข้าจะตัดเอ็ง อ้ายลูกกริย่า” แกว่า “ชอบลักกินขโมยกิน พ่อแม่มีเคยสั่งสอนให้ทำไระ อ้ายแหง”

♥ พุดแล้วก็ผลักห่อของที่ติดมือมาเยี่ยมเจ้าลูกชายผ่านซี่กรงเหล็กเข้าไปให้

♥ เมื่อวัน“อ้ายแหง”พันโทษคนที่ไปรับอ้ายแหงถึงประตูตารางคือแม่ของอ้ายแหง

♥ “กูจะตัดแม่ตัดลูกกับมึงทีเดียวถ้ามึงยังจะขืนลักเขากินขโมยเขากินต่อไปอีก” แกพูด “เลือดก่อนเดียวกูจะปาหัวหมาทิ้ง”

♥ เมื่อ“อ้ายแหง”ติดคุก ๑๒ ปี ครึ่งหลัง ด้วยเรื่องปล้นและสมคบกันฆ่าเจ้าทรัพย์ตายแม่ของอ้ายแหงได้พุดกับอ้ายแหงเมื่อวันที่ตำรวจนำตัวไปส่งคุกว่า “มึง

มันคนชาติชั่ว กูจะตัดมึง กูจะไม่เยี่ยม กูจะปล่อยให้ออดเป็นหมา”

♥ ก่อนหน้าที่แกจะเป็นลมตายวันหนึ่ง และเป็นวันที่ได้ไปเยี่ยมลูกชายมาแล้ว แกก็เคยพุดไว้ต่อหน้าอ้ายแหงอีกว่า“กูจะตัดมึงเสียที่ อ้ายลูกกริย่า”

♥ ในที่สุด แกก็ตัดตัวเองจาก“อ้ายแหง”

❖
คัดจากหนังสือ“เรือนใจ”
รวมเรื่องสั้นของ ป.บูรณศิลปิน
❖

ธรรมะ ข้อ แรก

วรรธมม์

❖ ลูกชายทะเลาะกับแม่ โกรธแม่ หนีออกจากบ้าน มาขออาศัยพักที่วัด เข้าพบท่านอาจารย์แต่เช้าตรู่

❖ “หลวงพ่อกับ...ผมหนีความวุ่นวายในเมือง มาศึกษาธรรมะ ควรศึกษาเรื่องไหนก่อนครับ ? ”

❖ “ ไปกราบเท้าขอโทษคุณแม่ เชื่อฟัง อยู่ในโอวาทของท่าน นี่คือ ธรรมะข้อแรกที่คุณควรปฏิบัติ ”

ภาพ : คำนวน ชานันโท

จ้างลูกไปฟังธรรม

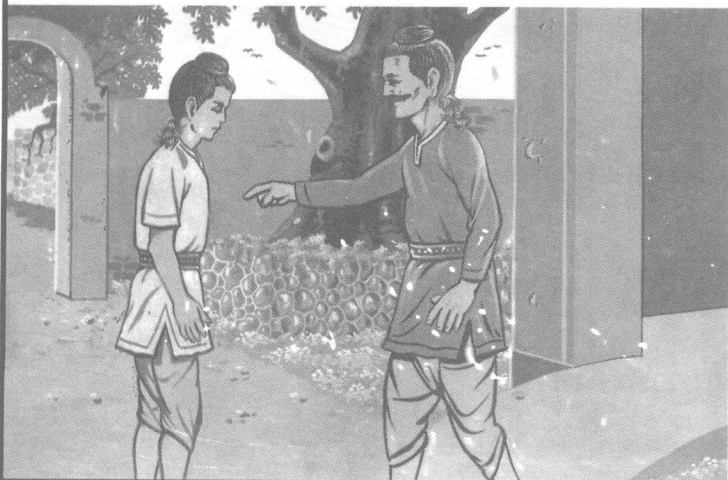
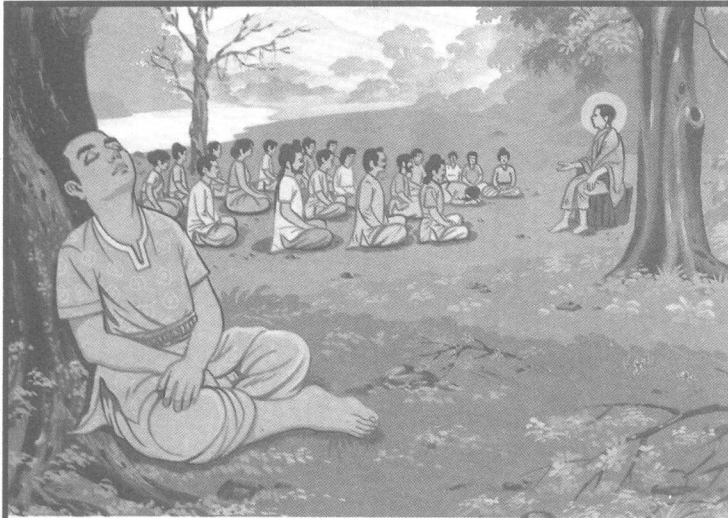
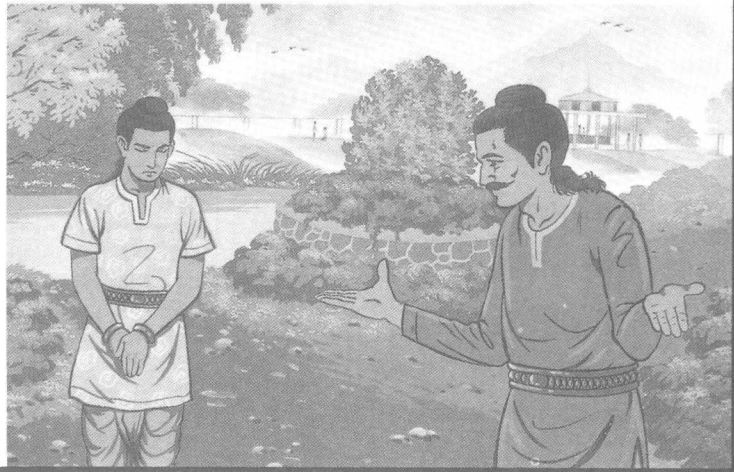
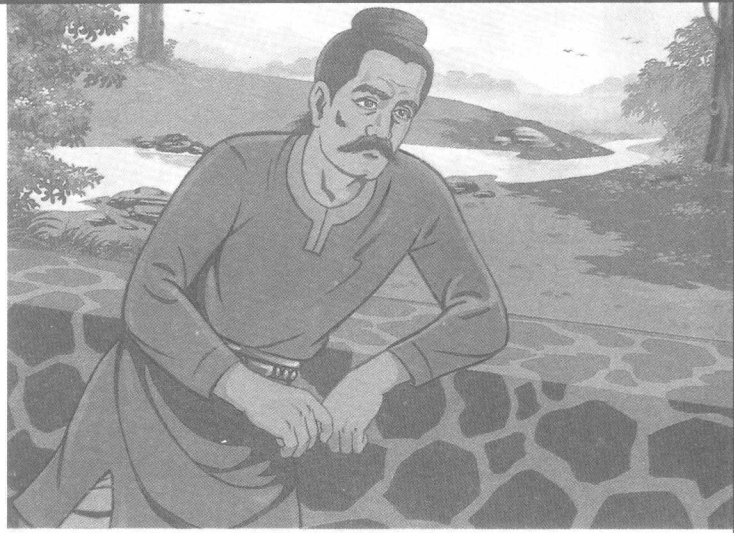
๑ ๑ ๑

ท่านอนาถบิณฑิกะ เป็นมหาเศรษฐี
มีศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา
ท่านมีบุตรคนหนึ่งชื่อ กาละ
นายกาละนั้น เป็นผู้ไม่ปรารถนาจะไปสู่สำนักพระศาสดาเลย,
ไม่ปรารถนาจะเห็น ในเวลาพระศาสดามาสู่เรือน,
ไม่ปรารถนาจะฟังธรรม, ไม่ปรารถนาจะทำการชวนชายแก่สงฆ์
แม้จะถูกบิดาท้าไม่ให้ทำเช่นนั้น ก็ไม่ฟัง

ท่านเศรษฐีจึงวิตกว่า ถ้านายกาละถือทิฏฐิอยู่เช่นนี้
ต่อไปภายหน้า จะต้องได้รับความลำบากแน่
ท่านเป็น “พ่อ” ไม่ควรนิ่งดูตาย จึงคิดอุบายทำลายทิฏฐิ
ด้วยการจ้างลูกไปฟังธรรม

๑ ๒ ๑

ท่านเศรษฐีให้นายกาละเป็นผู้รักษาอุโบสถ
ไปสู่วิหารฟังธรรม ด้วยค่าจ้าง ๑๐๐ กหาปณะ
นายกาละรับคำบิดา ๓ ครั้งแล้ว เป็นผู้รักษาอุโบสถ

จ้างลูกไปฟังธรรม

๑ ๓ ๑

นายกาละไปสู่วิหารแล้ว แต่ไม่ได้ฟังธรรม
กลับไปนอนตามความลำราญของตน

๑ ๔ ๑

รุ่งเช้า นายกาละรีบกลับไปบ้าน
ท่านเศรษฐีดีใจ ให้คนใช้นำอาหารมาต้อนรับ
นายกาละไม่ยอมบริโภคอาหารนั้น ขอรับค่าจ้างก่อน
เมื่อได้รับค่าจ้าง ๑๐๐ กหาปณะ นั้นไว้ด้วยมือแล้ว
จึงยอมบริโภคอาหาร

วันต่อมา ท่านเศรษฐีให้นายกาละไปสู่วิหารอีก
คราวนี้ต้องจดจำ “ธรรมะ” ให้ได้บทหนึ่ง
จะให้ค่าจ้าง ๑,๐๐๐ กหาปณะ

จ้างลูกไปฟังธรรม

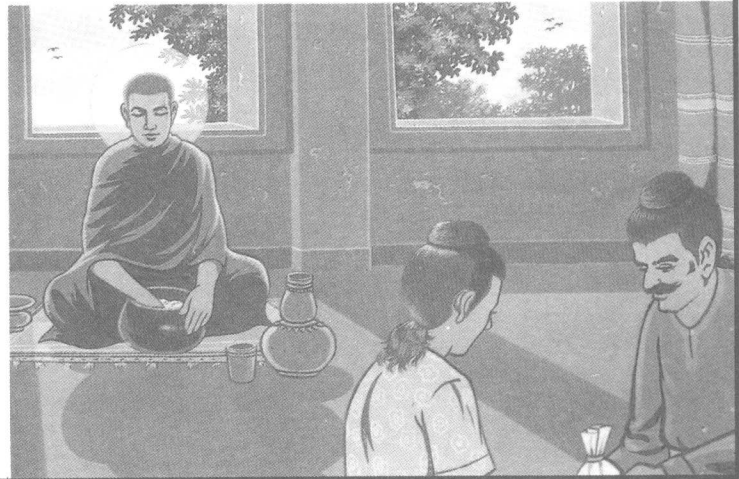
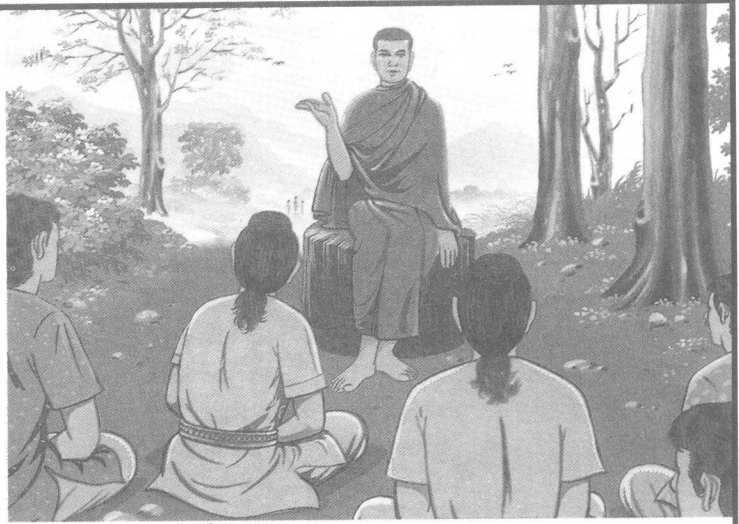
๑๕๑

นายกालะไปสู่วิหารแล้ว
ก็ตั้งใจจะเรียน “บทธรรมะ” เพียงบทเดียว แล้วรีบกลับไปรับค่าจ้าง
แต่พระศาสดาได้ทรงทำอาการ คือ “การกำหนดไม่ได้” แก่เขา
เมื่อนายกาละกำหนด “บทแห่งธรรม” นั้นไม่ได้ ก็ตั้งใจจะกำหนดบทต่อไป
คิดอยู่ว่า “จักเรียนให้ได้” ดังนี้เรื่อยไป
ในที่สุด ก็ได้บรรลุ “โสดาปัตติผล” เป็นอริยบุคคลในขั้นต้น

๑๖๑

วันรุ่งขึ้นนายกालะนิมนต์พระภิกษุสงฆ์ มีพระพุทธเจ้าเป็นประมุข
ไปฉันภัตตาหารที่บ้าน ท่านเศรษฐีจิตใจมาก
เมื่อพระศาสดาฉันภัตตาหารเสร็จแล้ว ท่านเศรษฐีจึงนำค่าจ้าง ๑,๐๐๐ กหาปณะ
ออกมาให้นายกาละ ต่อหน้าพระพักตร์ของพระศาสดา
นายกालะนั้นละอายอยู่ ไม่กล้ารับค่าจ้าง แม้บิดาบอกให้รับ ก็ไม่ยอมรับ
ท่านเศรษฐีจึงเล่าเรื่อง “จ้างลูกไปฟังธรรม” ต่อพระศาสดา
แล้วทูลถามถึงอาการของนายกालะในวันนี้ ที่ไม่ยอมรับค่าจ้าง
พระศาสดาทรงอธิบายว่า “โสดาปัตติผล” ที่นายกालะได้รับนั้น
ประเสริฐแม้กว่าสมบัติของพระเจ้าจักรพรรดิ แม้กว่าสมบัติในเทวโลกและพรหมโลก
แล้วจึงตรัสพระคาถาว่า “โสดาปัตติผล ประเสริฐกว่าความเป็นเอกราชในแผ่นดิน
กว่าการไปสู่สวรรค์ และกว่าความเป็นใหญ่ในโลกทั้งปวง”

ภาพโดย พุฒพงษ์ พานเพียร

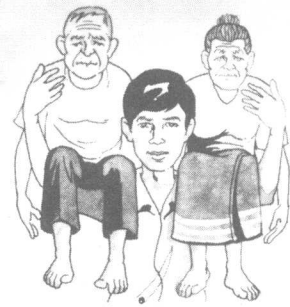
ไม่เท่าของคนเฒ่า ตีกว่า ลูกเต่าออกตัญญู

มีไม้เท้า	ใช้ยัน	ยุดกันร่าง
คลำหาทาง	แกว่งกวัด	สัตว์ร้ายหนี
ป้องกันตัว	ติดตน	ผลทวี
ตีกว่ามี	ลูกรัน	ออกตัญญู

ลูกพาลเกรและออกตัญญู เลวกว่าไม้เท้า
เพราะไม้เท้าใช้ป้องกันตัว, ควาย หรือหมาตัว ๆ ก็ได้
ไปในที่มืดใช้นำทางก็ได้ ในน้ำลึกใช้ยังคูดี้ได้
แม้แต่พาลพลั้งก็ยังสามรถใช้ยันให้ทรงตัวอยู่ได้

ยากแก่การทดแทน

...บุคคลใดให้มารดาบิตาซึ่งบนบ่าข้างหนึ่ง ให้บิดาซึ่งบนบ่าข้างหนึ่ง
และบุคคลนั้นเป็นผู้มีอายุ ๑๐๐ ปี มีชีวิตอยู่ ๑๐๐ ปี
ได้ทำกรชดสี กอชยา กาสให้อาบน้ำ กอบินนวด ให้แก่มารดาบิตาททั้งสอง
มารดาบิตาได้จ่ายอุจจาระปัสสาวะอยู่บนบ่าทั้งสองนั้น
ถึงชายนั่นก็ตี ก็ยังไม่ชื่อว่า ได้ตอบแทนคุณมารดาบิตาได้สิ้นสุด...

...ถึงบุตรจะให้มารดาบิตาตั้งอยู่ในความเป็นพระราชา เป็นอิสราธิบดี
ผู้เป็นใหญ่ยิ่งในแผ่นดินใหญ่อันนี้ อันบริบูรณ์ด้วยแก้วเจ็ดประการก็ตี
ก็ยังไม่ชื่อว่า ได้ตอบแทนคุณมารดาบิตาได้สิ้นสุด...

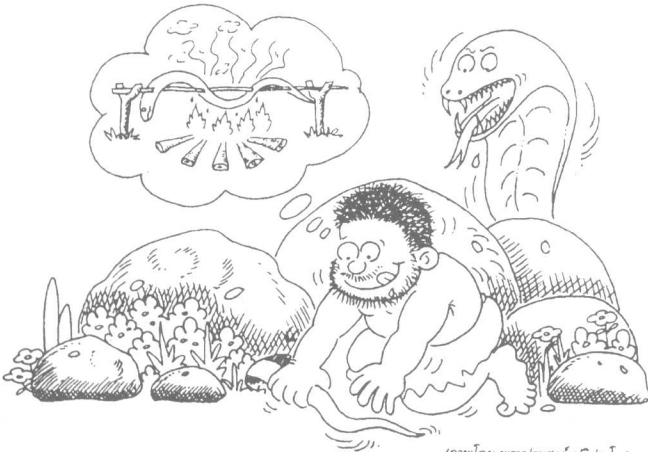
...ชื่อนี้เพราะเหตุใด
เพราะมารดาบิตาเป็นผู้มีคุณมาก คือเป็นผู้ทำบุตร ให้เติบโต
เป็นผู้เลี้ยงดูบุตร เป็นผู้ทำให้บุตรได้เห็นโลกนี้...

...ส่วนผู้ใดที่ทำมารดาบิตา ผู้ไม่มีศรัทธา ไม่มีศรัทธา
ทำมารดาบิตา ผู้ไม่มีศีล ให้เป็นผู้มีศีล
ทำมารดาบิตา ผู้มีความคะนอง ให้เติบโตด้วยการสละแบ่งปัน
ผู้นั้นได้ชื่อว่าตอบแทนคุณมารดาบิตาได้สิ้นสุด
และได้ยิ่งกว่าคุณที่มารดาบิตาทำให้แก่ตน

ผีร้าย ๖ ตัว

<u>ผีที่หนึ่ง</u>	ชอบสุรา	เป็นอาชิต
ไม่ชอบกิน	ข้าวปลา	เป็นอาหาร
<u>ผีที่สอง</u>	ชอบเที่ยว	ยามวิกาล
ไม่รักบ้าน	รักลูก	รักเมียตน
<u>ผีที่สาม</u>	ชอบดู	การละเล่น
ไม่ละเว่น	บาร์คลับ	ละครโขน
<u>ผีที่สี่</u>	คบคนชั่ว	มั่วกับโจร
หนีไม่พ้น	อาญา	ตราแผ่นดิน
<u>ผีที่ห้า</u>	ชอบเล่นม้า	กีฬาบัต
สารพัด	ถั่วโป	ไฮโลวิลิ้น
<u>ผีที่หก</u>	เกียจคร้าน	การทำกิน
มีทั้งสิ้น	หกผี	อัปรีเยอ

ภาพโดย พระประสงค์ ปรินโญ

โทษ ๖ ประการของสุรา

อันสุรา เมรัย ใครเสพติด
 พาชีวิต มืดมน จนฉิบหาย
หนึ่ง สิ้นทรัพย์ ของตนนั้น พลันอควาย
สอง อาจตาย ด้วยทะเลาะ เพราะความเมา
สาม เจ็บป่วย ด้วยโรคา พยาธิ
สี่ คนต่าหนิ นินทา พาอับเฉา
ห้า หนีด่าน หนีภรรยา เวลาเมา
หก โง่เขลา ปัญญาหด หดสิ้นเอย

ภาพ : คำนวน ชานันโท

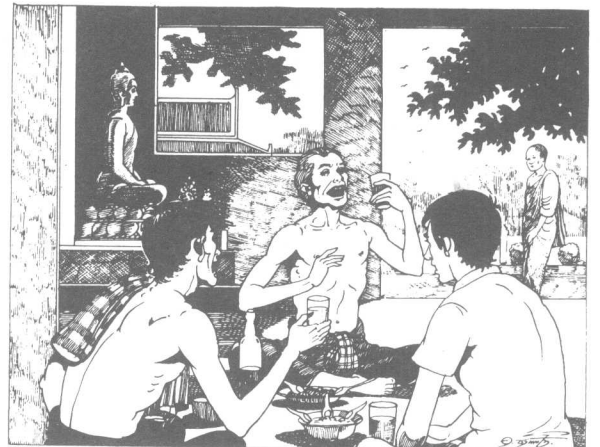

ภาพ : คำนวน ชานันโท

สูบบุหรี่ ?

สูบบุหรี่	มีแต่	จะคอยบั่น
ทอนอายุ	ให้สั้น	นั้นแน่ๆ
กำลังจิต	ถูกตรอน	ให้อ่อนแอ
เพราะต้องแพ้	แก่ความเจียน	ราบเตียนไป
ต้องเสียทรัพย์	บุหรืดี	ยังมีค่า
เดือนกว่าๆ	เงินร่อยๆ	พลอยกษัย
น้ำเสียงเครือ	คลอแคล	เหม็นแยะไป
เอาคว้นไฟ	รมปอด	ยอดอันธพาล
เป็นผู้ใหญ่	นำเด็กให้	สูบบุหรี่
ให้พวกผี	หัวเราะคน	ควรสงสาร
แล้วเกิดมา	ทำไมกัน	มันป่วยการ
หลงล้างผลาญ	ตัวเอง	แก่งสุดใจ

(พุทธทาสภิกขุ)

ภาพ : คำนวน ชานันโท

ละเหล้าในวัด

สร้างกุศล	ปนเหล้า	ไม่เอานะ
ควรจะละ	ให้ขาด	ประกาศสั่ง
ดื่มสุรา	ยามา	เอาบุญบัง
มันน่าชัง	เหลือฝัน	ถ้าชินมี
เป็นชาวพุทธ	ควรถือ	คือสังจะ
ควรรู้ละ	บางอย่าง	ในบางที่
ในเขตวัด	พุทธสถาน	ลานเจดีย์
ไม่ควรมี	สิ่งชั่ว	เรื่องมั่วเมา

(วัดหนองน้ำขุ่น จ.ระยอง)

เลือดชั่วที่มีอยู่ในน้ำสุรา

๑. เลือดหมา
๒. เลือดหมู
๓. เลือดงู
๔. เลือดเสือ
๕. เลือดลิง
๖. เลือดคน

คนใช้เจ้าปัญญา

- นพ อนุตตา -

ภาพ : พุฒพงษ์

❖ ท่านเศรษฐี เบรียวปาก ออยากกินเหล้า
จึงเรียกเจ้า คนใช้ ให้ไปซื้อ
จกริบไป ริมมา งานคามือ
อย่าได้ถือ เอาไป วางไว้เลย

❖ คนใช้ เจ้าปัญญา เดินมาคิด
ท่านเศรษฐี ชักติด เหล้าแล้วเหว
เมื่อกินเหล้า แล้วคงใช้ เราตามเคย
ซื้อกับแก้ม เพื่อเสบาย ในการกิน
❖ ซื้อไก่ย่าง ไปด้วย จะดีกว่า
ไม่ต้องเสีย เวลา จัดหาสิ้น

เจ้าคนใช้ รายงานพลัน ในทันใด
ผมรู้ใจ เจ้านายซึ้ง จึงเตรียมมา
❖ เมื่อกินเหล้า ต้องมีแก้ม แกมผู้หญิง
เห็นสุขจริง ในเบื่องตัน คนเสาะหา
แต่บั้นปลาย ไม่พันทมอ ร้องขอยา
หมอรักษา หากไม่หาย ก็ตายลง
❖ จึงได้เตรียม โลงใส่ ในที่สุด
ผมสมมุติ เหตุการณ์ไว้ ไม่ใช่หลง

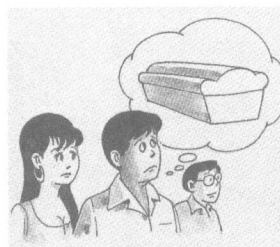

พอเดินกลับ นึกได้ ด้วยใจจิ้นด์
ถ้าหากกิน สุรา ต้องนารี
❖ ของคู่กัน คนขี้เมา เขามักชอบ
ควรรอบคอบ จัดไป ให้นายนี้
จึงเข้าช่อง จอหญิง โสภณี
หน้าตาดี คงหาไม่ ไรคนใด

❖ พอพาหญิง ดึงกลับ ปุบปับคิด
ลองเฟ่งพิศ วินิจฉัย ให้ถ้วนทั่ว
เพื่อหญิงนี้ มีโรค ที่น่ากลัว
ทำเอาตัว เจ้านาย ต้องตายลง
❖ เพื่อปลอดภัย พาหมอไป ด้วยดีกว่า
ได้ฉินยา ทำลายฤทธิ์ หมดพิษสง

เศรษฐีฟัง นั่งตะลึง ถึงกับง
สติง กลับคืนสู่ อยู่กับตัว
❖ กินไม่ลง ปลงตก ยกไปเกิด
ตายแล้วเกิดชาติไหนๆ ไม่ขอชั่ว
แต่ส่วนโลง ขอเอาไว้ เตือนใจตัว
กันเมามัว ดีแน่ๆ ของแท้จริง

แต่บางที มันไม่หาย หากตายลง
เราก็คง ต้องออกมา หาซื้อโลง
❖ ซื้อไปเลย ดีแน่ แท้คราวนี้
แม้หายดี ไม่ตายใช้ อาจตายโหง
เพราะเมาแล้ว มักจะร้าย กลายเป็นโง
เห็นเข้าโลง มามาก พวกอยากลอง

❖ ถึงเคหาสน์ ท่านเศรษฐี มีโมโห
เจ้าคนโง่ หายไปไหน ใช้ซื้อของ
บอกให้รีบ-ไปรีบมา ซ้าเป็นกอง
อยากจะถอง เหล้าสักวัน นั้นอะไร
❖ เอ๊ะ ! ไก่ย่าง หญิงสวยดี นี่ก็หมอ
เอ๊ะ ! นั้นโลง เอาใส่พ้อ แกหรือไฉน ?

❖ เมื่อยามกู เกิดมา มาแต่ตัว
เฟิ่งมามัว เมามาย เอาหลายสิ่ง
ยามกูตาย เอาอะไร ไม่ไหวติง
นอนแน่นิ่ง ทิ้งตัวกู อยู่ในโลง
❖ มีเมตตา รักษาศีล อยู่ยาสันสัจ
บุญจะตัด ความชั่วร้าย ไม่ตายโหง
จงทำดี มีศีล ไม่กินโง
จิตเชื่อมโยง สู้สุขสานต์ นิพพานเอย

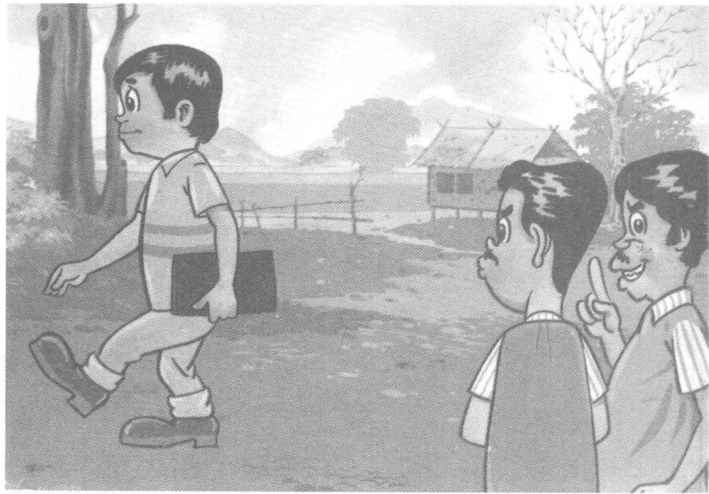
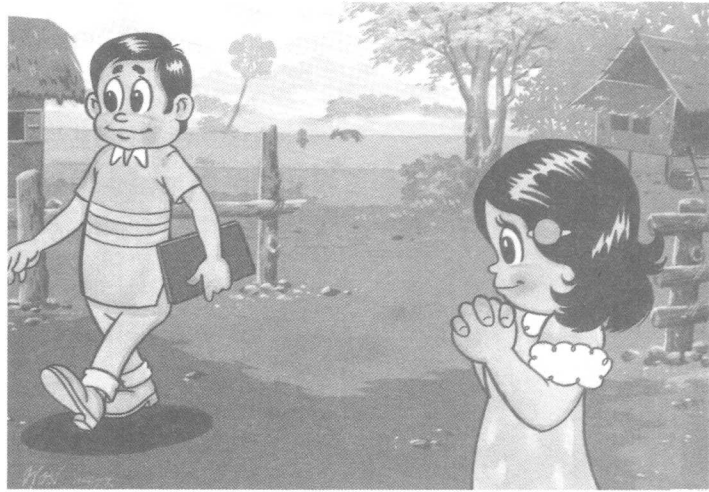
บัณฑิตย่อมจิตมั่น

รูปหล่อพ่อเนื้อทอง
คนหนุ่มมองด้วยอัฉนา
บางสาวเจ้าผ่านมา
ส่งสายตาทอดไมตรี
ผู้ใหญ่ไม่วายชม
ศึกษาสมเสริมศักดิ์ศรี
เว้นชั่วมั่วกาลิ
บัณฑิตนี้หน้าชมเชย

ไม่เหลิงระเริงคิด
เธอกอบกิวางจิตเฉย
เหล่าพาลรานเปรียบเปรย
ยั่วเยาะเย้ยให้โกรธา

บัณฑิตย่อมจิตมั่น

บัณฑิตจิตอดกลั้น
ทนฟังสรรเสริญนินทา
สาวสาวซุบซิบว่า
“หมอนี่ท่าบ้าหรือไง”

อาจารย์ครูในหมู่บ้าน
เหลือรำคาญวานช่วยไข
“เธอคิดจิตฉันใด
ไม่หวั่นไหวคำติชม”

“พระคุณกรุณา
ของท่านอย่าได้ปรารมภ์
ภูภาคิลาลัม
ด้วยแรงลมมิเคยมี”

จากนิทานภาพกนกวรรณ เล่ม ๑
ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
ภาพโดย พุฒิพงษ์ พากเพียร

น อุจฺจาวจํ ปณฺทิตา ทสฺสยนฺติ
บัณฺทิตโมํแสดงอาการขี้น-ลง

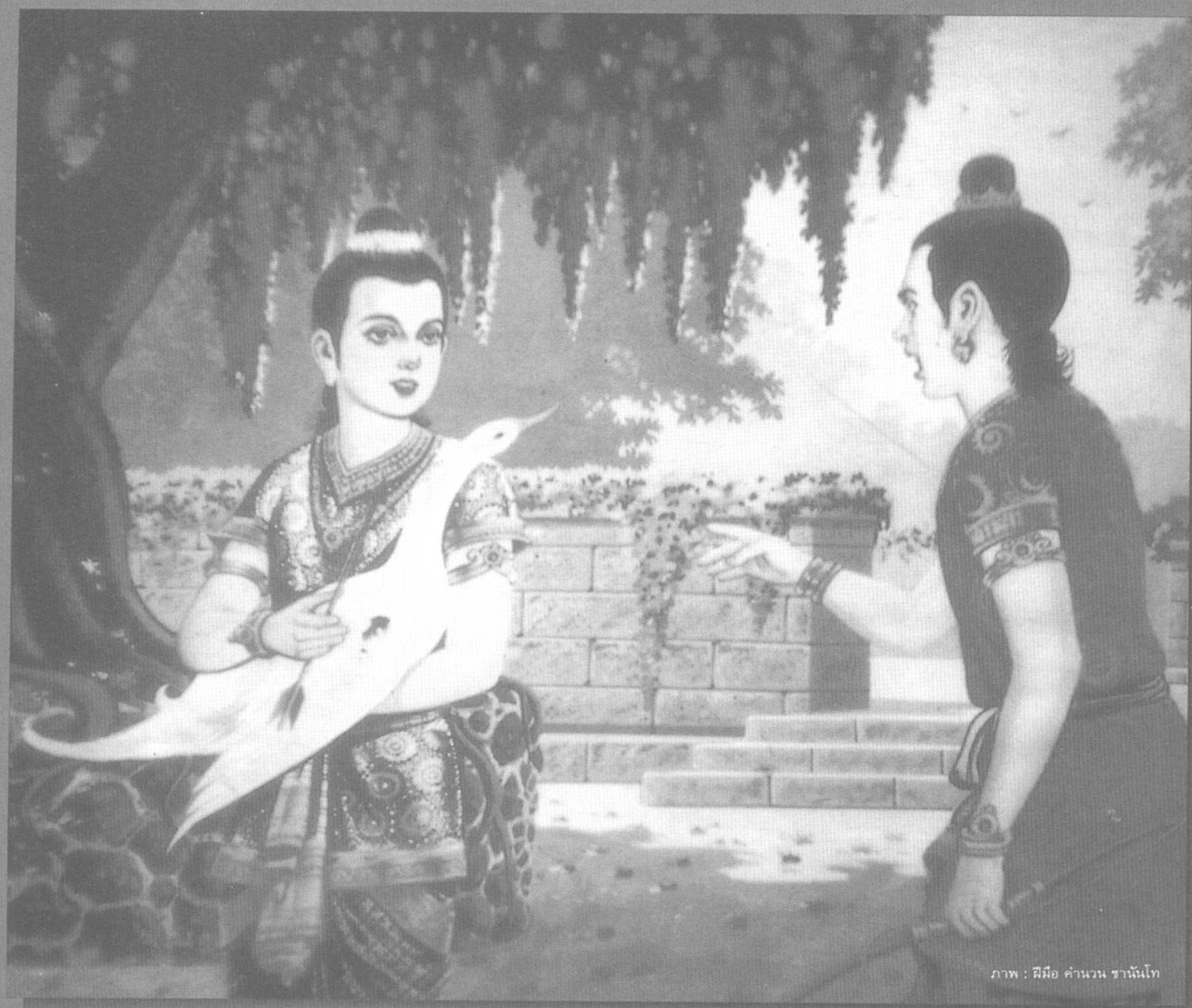

น้ำตกห้วยเต่าดำ ชั้นที่ ๒
ในอุทยานแห่งชาติคลองวังเจ้า จังหวัดตาก-กำแพงเพชร
ภาพโดย สุทธาสินี คล้ายสีเงิน

ขุณเขาไม่สะเทือนเพราะแรงลม
บัณฺทิตโมํหวั่นไหวเพราะนินทาหรือสรรเสริญ
แม้ถูกทุกข์กระทบ ถึงพลาดพลั้งลง
บัณฺทิตก็คงสงบอยู่ได้ และไม่ทิ้งธรรม เพราะชอบหรือชัง

พุทธวจนะ

อพยพชุมชน สุข โลก
ความไม่เบียดเบียน เป็นสุขในโลก

ภาพ : ฝีมือ คำนวน ชานันท์ไท

สัตว์ทั้งหลายย่อมหวาดต่ออาชญา ย่อมกลัวต่อความตาย

ใครๆ ก็รักชีวิต

คิดถึงเขา เอาเราเข้าเทียบแล้ว ไม่ควรทำร้ายกัน

พุทธวจนะ

ปิดหูซ้ายขวา ปิดตาสองข้าง
ปิดปากเสียบ้าง นอนนิ่งสบาย

สำรวมทางกาย เป็นการดี สำรวมทางวาจา เป็นการดี
สำรวมทางใจ เป็นการดี
ผู้สำรวมทุกทาง ย่อมพ้นจากทุกข์ทั้งปวง

พุทธวจนะ

แต่ เด็ก ของ เรา ทั้ง โลก

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

❖ ดวงตะวันส่องแสงสดใส
น้ำค้างบนใบไม้ก็พรายพร่าง
ชวนให้เดินกันไปไหนทาง
ไสวสว่างงดงามด้วยความดี

❖ ความดีความงามความน่ารัก
ในรอยยิ้มแย้มทักอยู่ทุกที่
บริสุทธิ์สดใสไร้ราศี
หลอมชีวิตรายาวเราขึ้นมา

❖ อ้อมกอบอุ้มด้วยไอรัก
โอบอุ้มพุ่มพักเฝ้ารักษา
ให้นมให้ข้าวน้ำตามเวลา
ให้เมตตาปลอบปลุกจนลูกโต

❖ เราจึงมีความรักจากความรัก
เชื่อมประจักษ์จากใจดุจสายโซ่
แม่และพ่อเหมือนสะพานเหมือนร่มโพธิ์
เป็นเกราะโล่คุ้มบ่วงบังพองภัย

❖ มีความฝันกว้างไกลในโลกกว้าง
จากของเล่นต่างๆ ทั้งน้อยใหญ่
มีความคิดผิติดูกทุกก้าวไป
ล้มแล้วลุกขึ้นได้ไม่นอนซม

❖ ไม่อยากพบภาพชีวิตที่ผิดแบบ
ห้องแคบอุดอู้รุ่มหมักหมม
เด็กน้อยหน้าเศร้านอนซม
ผ้าห่มเสื่อผ้า ผ้าขี้ริ้ว

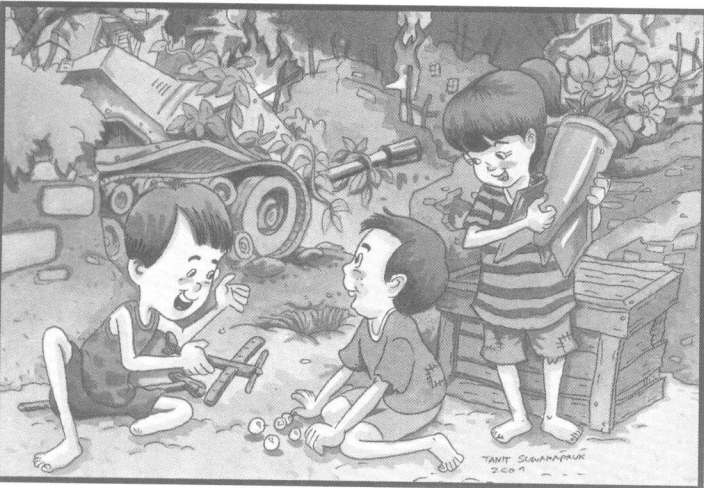
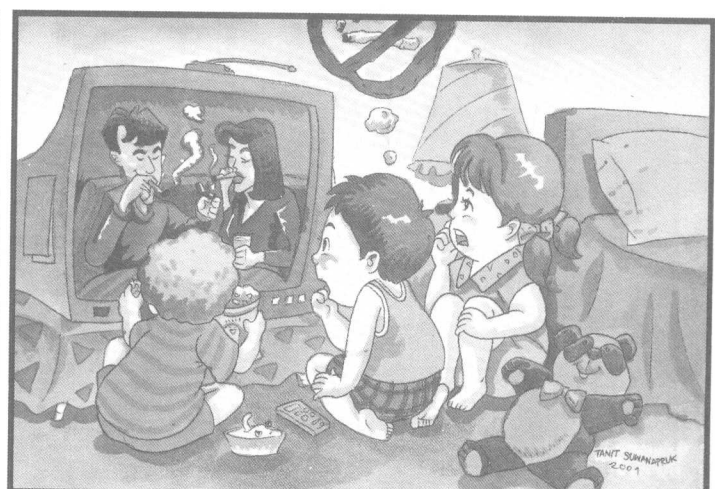
❖ ร้องไห้กระจองอแง
พ่อแม่ดูด่าหน้าหน้า
อารมณ์กระเจิงเบี่ยงปลิว
ท้องหิวกิวแห่งแล้งนัง

❖ แล้งข้าว แล้งปลาอาหาร
ดอกไม้ไม่บานเสลาสลัก
กองอิฐไม้ขอนที่ผ่นพัก
กองขยะหมวมหมักมาขุดคุ้ย

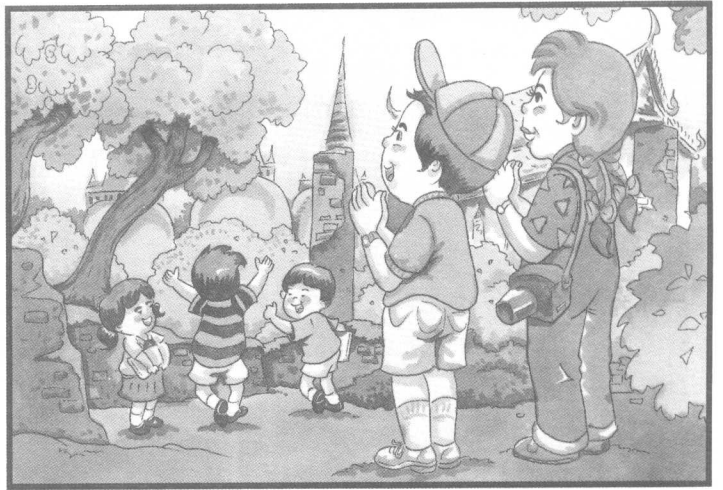
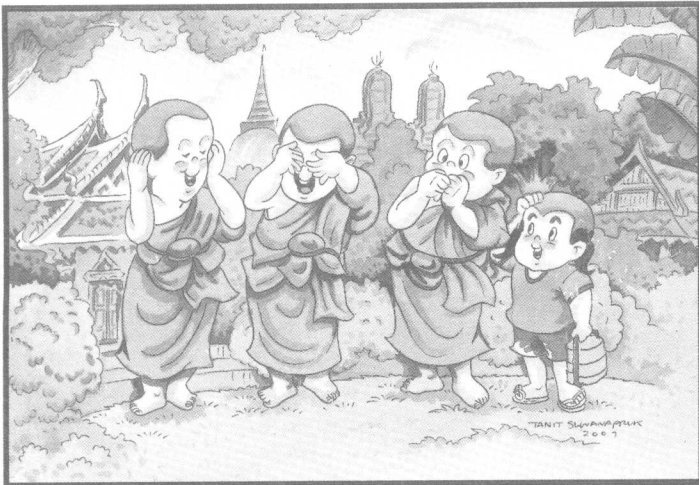
❖ ไม่มีตุ๊กตาหมาหมีแมว
มีเศษแก้วพลาสติกขยุกขยิก
มอมแมมสกปรกรกรุย
ตะกายตะกุกเก็บกากอันเกลื่อนกอง

❖ ขาดความรัก ขาดอาหารการศึกษา
จึงเติบโตขึ้นมาอย่างเศร้าหมอง
มีความเลวร้ายเป็นครรลอง
สังคมของคนเราไม่เท่ากัน

❖ นี่คือคำขอร้องของชาวโลก
เพื่อลดความวิโยคความโศกศัลย์
หนึ่ง พึงให้สิทธิเท่าเทียมกัน
ไม่แบ่งแยกเผ่าพันธุ์และชั้นชน
สอง พึงให้เด็กเราได้มีหลัก
ได้รับการพิทักษ์เป็นเบื้องต้น
สาม มีชื่อและสัญชาติกำเนิดตน
สี่ รับผลมั่นคงในสังคม
ห้า เด็กผู้พิการทั้งกายใจ
เด็กพึงได้รับการรักษาโดยเหมาะสม
หก พึงได้รับความรักรู้อารมณ์
ถนอมเลี้ยงเกลี้ยงกลมทุกกรณี
เจ็ด มีสิทธิได้ฝนฝัก ได้ศึกษา
แปด ได้รับอุปการะในทุกระดับ
เก้า ไม่ถูกทารุณหรือเข็ญคดี
ถูกกดขี่รังแกและทุกทัง
สิบ พึงให้ได้รับการคุ้มครอง
พ้นจากผองการแบ่งแยกเป็นอย่างยิ่ง
เลี้ยงดูให้เติบโตเป็นคนจริง
ทำทุกสิ่งตามสมควรเพื่อส่วนรวม

ภาพ : ธนิต สุวรรณพฤษ (อ.คัม)

ยุวชนที่ทุกคนปรารถนา

พุทธศาสนิก

- ❖ เป้าหมายของมนุษย์ที่ถูกต้องที่สุด คือ การที่ทุกคนมีความสุขเย็นเป็นที่พอใจ และมีการเคลื่อนไหวชนิดที่เป็นประโยชน์แก่ตนและผู้อื่น อยู่ทุกกระเบียดนิ้ว และตลอดเวลา
- ❖ ทั้งหมดนี้ ขึ้นอยู่กับการศึกษา ชนิดที่จะทำให้ยุวชนของเรา มีความเป็นมนุษย์อย่างถูกต้องและสมบูรณ์
- ❖ ยุวชนของเรา จะต้องเป็นผู้รัก-ชื้อสัตย์-กตัญญูกตเวที ต่อบิดามารดา ถึงขนาดที่แม่ชีวิตก็อาจเสียสละให้ได้
- ❖ จะต้องเคารพ เชื่อฟัง ครูบาอาจารย์ คนแก่คนเฒ่า พระเจ้าพระสงฆ์ ตลอดถึงชนบประเพณีที่งดงาม
- ❖ จะต้องรักผู้อื่น อย่างเป็นเพื่อนเกิด-แก่-เจ็บ-ตาย
- ❖ จะต้องกลัวบาป กลัวบุญ ขยะแขยงต่ออบายมุขในทุกๆ ความหมาย
- ❖ จะต้องสามารถบังคับความรู้สึกฝ่ายต่ำ หรือกิเลส และพิทักษ์ความรู้สึกฝ่ายสูงไว้ ถึง ขนาดที่ยกมือไหว้ตัวเองได้
- ❖ จะต้องมองเห็นชัดถึงความจริงที่ว่า การทำงานในหน้าที่ของตนทุกประการ ไม่มีบกพร่อง นั่นคือการปฏิบัติธรรม และเป็นบุญกุศลอันสูงสุดในทุก ๆ ศาสนา
- ❖ และจะต้องเข้าใจความหมายอันแท้จริง ของสิ่งที่เรียกว่า “ไทยไตรยางค์ธรรม” คือชาติ-ศาสนา-พระมหากษัตริย์ ถึงกับเป็นสถาบันชนิดที่ฝังแน่นอยู่ในจิตวิญญาณ ไม่มีวันเสื่อมคลาย
- ❖ ครั้นโตขึ้น ก็จะเป็นพลโลกที่ทำให้โลกงดงามด้วยสันติภาพ แล้วก็เป็บบิดามารดาที่สมบูรณ์แบบของพุทธบริษัท สามารถเจริญพันธุ์มนุษย์ชาติที่สูงยิ่งขึ้นไป

หน้าที่ของยุวชน

- ❖ ยุวชน คนดี มีปัญญา
- ❖ ย่อมเกิดมาเพื่อดับทุกข์ปราบยุคเข็ญ
- ❖ ทุกคืนวันหมั่นศึกษาหาประเด็น
- ❖ เพื่อความเป็นผู้สว่างทางวิญญาณ
- ❖ บำเพ็ญตนผลเลิศเกิดแก่โลก
- ❖ ดับทุกข์ไศกโลกสุขทุกถิ่นฐาน
- ❖ สู่สงบสอาดปราศห่มุมาร
- ❖ พันภัยพาลสานตีสุขทุกคนเอย

กณ: พ.ช.ป.

เวลาของยุวชน

- ❖ เวลา มีค่า อย่าปล่อยให้เสียเปล่า
- ❖ ว่างยามยาว ฝึนฝึกศึกษา
- ❖ เลือกทำสิ่งดี มีแผนพัฒนา
- ❖ สร้างเสริมปัญญา ก้าวหน้าแน่นอน
- ❖ ศ.ฐ.ป.ณีย์ นาคสนสว

นิทาน “ยาย กับ ตา”

ภาพ : คิมห์ พรหมสุ

๑.ยายกับตา ปลุกถั่วปลุกงาให้หลานเฝ้า

๒.หลานไม่เฝ้า เอาแต่เล่นสนุก กามากินถั่วกินงาเจ็ดเมล็ด เจ็ดทะนาน

๓.ยายมายายตา ตามาตาดี

๔.หลานไปหานายพรานให้ช่วยยิงกาดแต่นายพรานไม่ช่วย บอกว่า “ไม่ใช่ฐานะการอะไรของฉันทัน”

๕.หลานจึงไปหาหนู ให้ช่วยกัดสายธนู นายพราน แต่หนูไม่ช่วย บอกว่าไม่ใช่ฐานะเหมือนกัน

๖.หลานไปหาแมว ขอให้ช่วยกัดหนูนแมวก็ไม่ช่วยอีกเหมือนกัน

๗.หลานจึงไปหาหมา ให้ช่วยกัดแมว หมาไม่ยอมช่วย

๘.หลานไปหาไม้ค้อน ให้ช่วยตีหัวหมา ไม้ค้อนไม่ยอมช่วย

๙.หลานไปหาไฟ ให้ช่วยเผาไม้ค้อน ไฟไม่ยอมช่วย

นิทาน “ยาย กับ ตา”

ภาพ : คิมห์ พรมสุ

๑๐. หลานจึงไปหาน้ำ ให้ช่วยดับไฟ ไฟไม่ยอมช่วย

๑๑. หลานไปหาต๋อง ให้ช่วยพังทับน้ำ ต๋องไม่ช่วย

๑๒. หลานจึงไปหาช้าง ให้ช่วยพังต๋อง ช้างไม่ยอมช่วย

๑๓. ไปอ้อนวอนแมลงหวี่ให้ไปตอมตาช้าง แมลงหวี่เห็นว่าแม่ตนจะเป็นสัตว์เล็กๆ หลานก็ไม่ดูหมิ่น มาขอให้ช่วย จึงยอมช่วย

๑๔. แมลงหวี่จะไปตอมตาช้าง

๑๕. ช้างกลัวแมลงหวี่ จึงยอมไปพังต๋อง

๑๖. ต๋องกลัวช้าง จึงยอมไปทับน้ำ

๑๗. น้ำกลัวต๋องพังทับ จึงยอมไปดับไฟ

๑๘. ไฟกลัวน้ำ จึงยอมไปเผาไม้ค้อน

นิทาน “ยาย กับ ตา”

ภาพ : คิมห์ พรหมสุ

๑๙.ไม้ค้อนกั้วถูกไฟเผา ยอมไปตีหมา

๒๐.หมากั้วไม้ค้อนตี จึงยอมไปกัดแมว

๒๑.แมวกั้วหมากัด จึงยอมไปกัดหนู

๒๒.หนูกั้วแมวกัด จึงยอมไปกัดสายธนู นายพราน

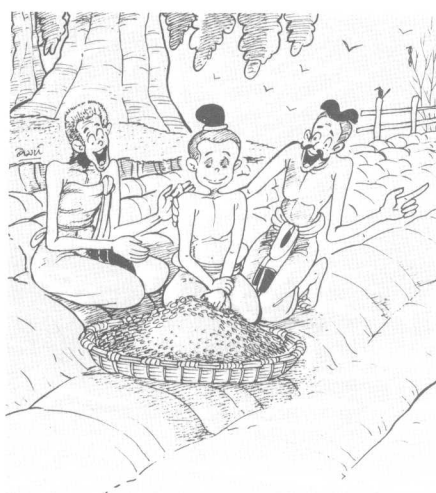
๒๓.นายพรานกั้วหนูกัดสายธนู จึงยอมไปยิงกา

๒๔.กากั้วธนูนายพราน

๒๕.กายอมคืนกั้วงาให้ เจ็ดเม็ดลีด เจ็ดทะนาน

๒๖.ยายมายายไม่ดำ ตามาตาไม่ตี คินตี รักใคร่หลานดังเดิม

๒๗.หลานกลับมาควบคุมตนเองได้ มีความสุขกับการทำหน้าที่

นิทาน “ยาย กับ ตา”

ภาพ : คิมห์ พรหมสุ

ยายกับตา	ปลุกด้วง	ให้หลานเฝ้า
เป็นเรื่องเก่า	เล่าขาน	นานหนักหนา
แสดงเหตุ	และผล	แต่ต้นมา
จนถึงครา	สุดท้าย	หลานได้ขัย
แมลงหิว	ตัวนิต	ไร้พิษสง
เจตจำนง	แน่นำแน่	ช่วยแก้ไข
อันสิ่งน้อย	ด้อยค่า	ถ้าใส่ใจ
อาจตาลด	ผลยิ่งใหญ่	ติดตามมา
เมื่อเห็นผล	ให้สืบค้น	ไปถึงเหตุ
จักพบเสศ	ต้นเค้า	เหง้าปัญหา
ผล สู่ เหตุ	เหตุ สู่ ผล	ลดปัญญา
คืออรรดา	แห่งนิทาน	ท่านสอนเอย

สมปอง พรหมเปี่ยม

ตา กับ ตีน

- ตีนกับตา อยู่กันมา แสนผาสุก
จะนั่งลุก ยืนเดิน เพลินหนักหนา
มาวันหนึ่ง ตีนทะเล้ง เอ่ยปรัชญา
ว่าตีนมี คุณแก่ตา เสียจริงๆ

- ตีนช่วยพา ตาไป ที่ต่างๆ
ตาจึงได้ ชมนาง และสรรพสิ่ง

เพราะฉะนั้น ดวงตา จึงประวิง

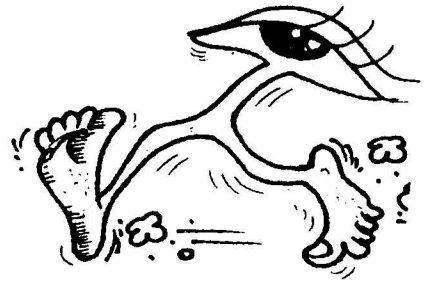
ว่าตีนนี้ เป็นสิ่ง ควรบูชา

- ตาได้ฟัง ตีนคุยโม้ ก็หมั่นไส้

จึงร้องบอก ออกไป ด้วยโทสา

ว่าที่ตีน เดินไปได้ ก็เพราะตา

ดูมรรคา เศษแก้วหนาม ไม่ตำตีน

- เพราะฉะนั้น ตาจึง สำคัญกว่า

ตีนไม่ควร จะมา คิดคูหมิ่น

สรุปว่า ตามีค่า สูงกว่าตีน

ท้าวธานีทร์ ตีนไปได้ ก็เพราะตา

- ตีนได้ฟัง ให้คั่งแค้น แสนจะโกรธ

เร่งกระโดด ออกไป ไกลหน้าผา

เพราะอวดดี คุยเบ่ง เก่งกว่าตา

ดวงชีวา จะดับไป ไม่รู้เลย

- ตาเห็นตีน ทำเก่ง เร่งกระโดด

ก็พิโรธ แกล้งระงับ หลับตาเฉย

ตีนพาดตา ถลาล้ม ทั้งก้มเงย

ตกแล้วเหวย หน้าผา ทั้งตาตีน

อ.เจลิยว / อ.ประสงค์ / ฤาษี

นิทาน สอนธรรม

“พุทธบุตร” เรียบเรียง
ภาพโดย พุฒิพงษ์ พากเพียร

ก ไก่ สอนธรรม

ก

ก เอ๋ย ก ไก่
 คารสนใจ รีบขยันหมั่นศึกษา

ข

ข เอ๋ย ข ไช้
 ของของเขา อย่าเอามา

ข

ข เอ๋ย ข ชาวด
 ใสสุรา อย่าดื่มกิน

ค

ค เอ๋ย ค ควาย
 มนุษย์ใช้ไถนา หาทrophyสิน

กิ ไก่ สอนธรรม

ค

ส่วน ค คน
ฝึกฝนวิชามาทำกิน

ฆ

ฆ ระฆัง
เมื่อได้ยิน รีบผินมา

ง

ง เอ๋ย งู
เจ้าจงดู สัตว์มีพิษ จิตโหดสา

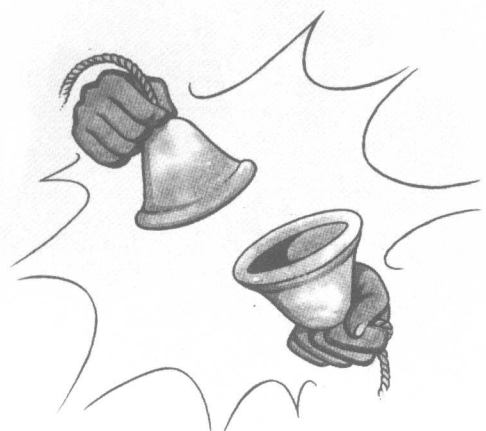
จ

ส่วน จ จาน
ใส่อาหารคาวหวานมา

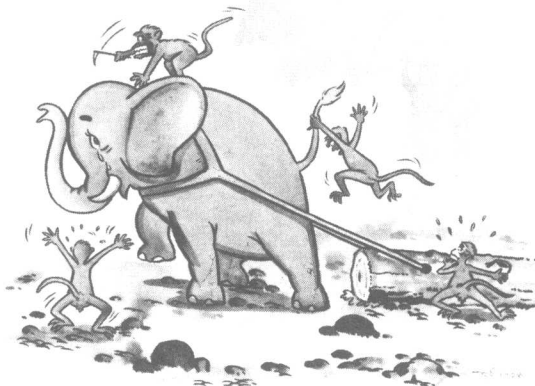
กิ ไก์ สอนธรรม

ฆ

ฆ ฉิ่ง หนา
ตีดัง ฟังเพราะดี

ช

ช เอ้ย ช ช้าง
ใช้เรือนร่าง ลากไม้ ไนไพรศรี

ช

ช ล้วน ช ไซ้
ล้ามนกเง่ง ทำไมติ

ณ

ณ เณอ
คั้นไม้เนื้อยาทำลาย

ก ไก่ สอนธรรม

ญ

ญ เอ๋ย ญ ผู้หญิง
ที่แท้จริง คือแม่ ทั้งโลกหมาย

ฎ

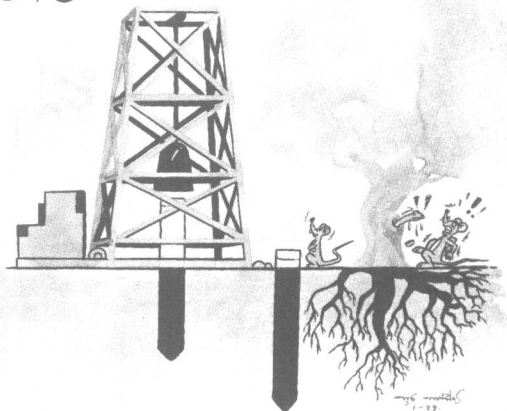
ฎ ขญา
ย่อมมีค่า ที่สวดลาย

ฎ

ฎ ปฏัก
อย่ามักง่าย อันตรายมี

ฐ

ฐ เอ๋ย ฐ ฐาน
ถือเป็นการ ก่อเริ่ม เฉลิมศรี

ก ไม้ สอนธรรม

ท

ท มนต์
ต้องไต่กา เพราะสามี

ต

ต ผู้เฒ่า
คนที่ดี มีศีลธรรม

ณ

ณ เอ๊ย ณ เณร
ถือกฎเกณฑ์ตามพระมานำอุปถัมภ์

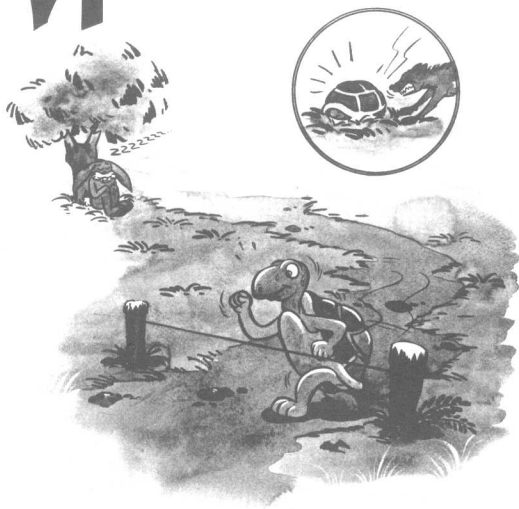
ด

ด ส่วน ด เด็ก
ตัวยังเล็ก ต้องนำทำ

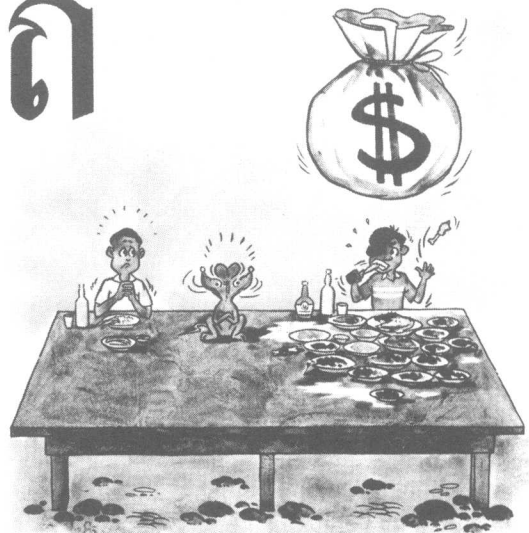
ก ไก่ สอนธรรม

ด

ด เต่า ล้ำ
เพียรเล็ดประเสริฐกาย

ถ

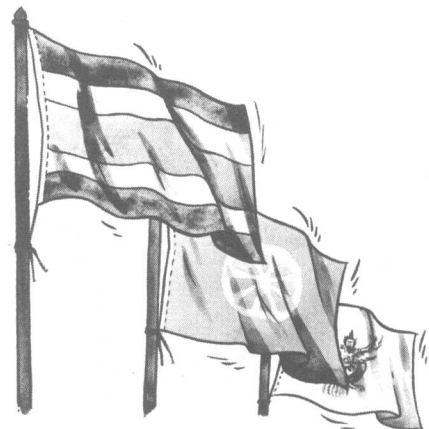
ถ เอ๋ย ถ ถุง
อย่าถลุงทรัพย์สิน กินเสียหาย

ท

ท ทหาร
ต้องมีธรรม นำใจกาย

ธ

ธ ธง
หมายถึงชาติ ศาสน์ ราชา

ก ไก่ สอนธรรม

น

น เอ้ย น หนู
เราต้องรู้ นำโรคต่อ ก่อปัญหา

บ

บ ใบไม้
หมักปุ๋ยใช้ หนุนองยา

บ

อีก บ ปลา
อย่าทำลาย เอาไว้ชม

ผ

ผ เอ้ย ผ ผึ้ง เปรียบประหนึ่ง
ความขยัน หมั่นสร้างสม

ก ไก่ สอนธรรม

ฝ

ส่วน ฝ ฝา
ปิดกั้น แคน ฝน ลม

พ

พ พาน ช่ม
ใจपालพัน คนบูชา

ฟ

ฟ เอ้ย ฟ ฟัน
เจ้าต้องหมั่น ชัดถู ะหนุหนา

ภ

ภ ลำภา
เราค้าขาย ส่งไปมา

ก ไก่ สอนธรรม

ม

ไ้ ม ม้า
แข่งพนัน มันไม่ดี

ย

ย เอ้ย ย ยักษ์ น่ากลัวนัก
คือความโกรธ โทษเหมือนผี

ร

ร เรือ รับ ส่งตามท่า
หน้าที่มี

ล

ล ลิง นี้ ชุกชน
คนไม่สำรวม

กิ ไก้ สอนธรรม

ว

ว เอ้ย ว แหวน จงหวงแหน
เหมือนแหวนธรรม นำใจสวม

ค

ค ศาลา
รักษาไว้ใช้ส่วนรวม

ช

ช ฤาษี
มาร่วม สงบใจ

ล

ล เอ้ย ล เสือ คุร้ายเหลือ
เหมือนกิเลส เหตุหลงไหล

ก ไก่ สอนธรรม

ห

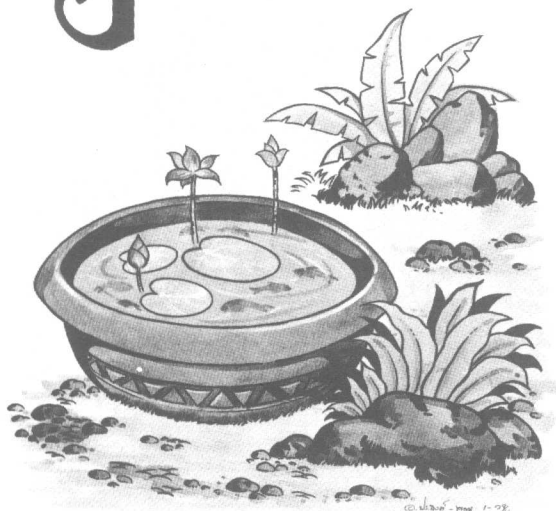
ห ทึบ
รีบนำผ้า มาเก็บไว้

ฟ

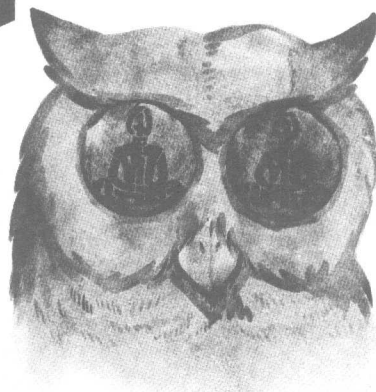
ฟ จุฬา
อย่าปล่อยใจ ให้ล่องลอย

อ

อ เอ๋ย ออย่าง
สะสมทางดีไว้ ไม่ท้อถอย

ฮ

ฮ นกฮูก ตาเห็นถูก แล้วเผ้าคอย
นำจิตคส้อย เคลื่อนสู่ ประตูลธรรม

สอนหลาน

- บัดเดี้ยวตั้งห่างเห่งวังเวงแว่ว
 สะดุ้งแล้วเหลียวแลชะง่างหา
 เห็นโยคีชี้รุ่งฟุ้งออกมา
 ประคองพาขึ้นไปจนบนบรรพต
- แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์
 มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด
 ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด
 ก็ไม่คดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน
- มนุษย์นี้ที่รักอยู่สองสถาน
 บิดามารดาก็รักมากเป็นผล
 ที่พึงหนึ่งพึ่งได้แต่กายตน
 เกิดเป็นคนคิดเห็นจึงเจรจา
- แม้นใครรัก รักมั่ง ชังชังตอบ
 ให้รอบคอบคิดอ่านนะหลานหนา
 รู้สิ่งใดไม่รู้วิชา
 รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี

สุนทรภู่

ภาพ : ปยุต เงากระจ่าง

ปริศนา ภาพปนอักษร

เ็น	ง	อง	อง	เ็น	เ็น	เ็น
รา	อ	เ็น	เ็น	เ็น	เ็น	เ็น
เ็น	เ็น	เ็น	เ็น	เ็น	เ็น	เ็น
เ็น	เ็น	เ็น	เ็น	เ็น	เ็น	เ็น
เ็น	เ็น	เ็น	เ็น	เ็น	เ็น	เ็น
เ็น	เ็น	เ็น	เ็น	เ็น	เ็น	เ็น
เ็น	เ็น	เ็น	เ็น	เ็น	เ็น	เ็น
เ็น	เ็น	เ็น	เ็น	เ็น	เ็น	เ็น
เ็น	เ็น	เ็น	เ็น	เ็น	เ็น	เ็น
เ็น	เ็น	เ็น	เ็น	เ็น	เ็น	เ็น

พุดเตอรุทชุ่นหา	ดูเ็นเ็นเ็นเ็นเ็นเ็น
สนเ็นเ็นเ็นเ็นเ็นเ็น	เ็นเ็นเ็นเ็นเ็นเ็นเ็น
เ็นเ็นเ็นเ็นเ็นเ็นเ็น	เ็นเ็นเ็นเ็นเ็นเ็นเ็น
เ็นเ็นเ็นเ็นเ็นเ็นเ็น	เ็นเ็นเ็นเ็นเ็นเ็นเ็น

พัฒนาชีวิตจากข้อคิดของ ท่านพุทธทาส

สมัยที่ต้อง
“ตักน้ำใส่กะโหลก ชะโงกดูเงา”นั้น
คนเขารู้จักหน้าตาของตัวเอง
ดีกว่า
สมัยมีกระจกเงาของเรา

◆
พุทธทาสภิกขุ

ความโง่งมงาย
เป็นบ่อเกิดแห่งโชคร้าย
มิใช่ดวงดาว
หรือเทพเจ้า ผีसाงที่ไหน
มาบันดาล

◆
พุทธทาสภิกขุ

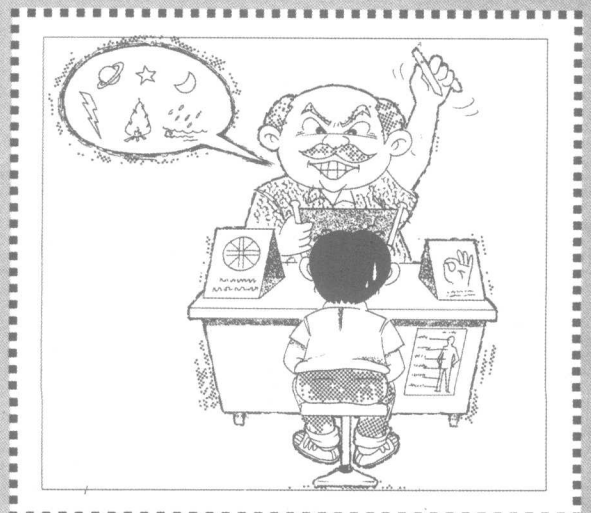
การศึกษา
มิใช่เป็นการเรียนา ท่องา
แต่เป็นการเห็นอย่างถูกต้อง
และสมบูรณ์
ด้วยตนเอง

◆
พุทธทาสภิกขุ

วันเวลา
ที่ท่านสามารถทำหน้าที่ได้ดีที่สุด
นั้นแหละ คือ วันฤกษ์ดี ยามดี
สำหรับท่าน
อย่าไปดูหมองให้เสียเวลา

◆
พุทธทาสภิกขุ

พัฒนาชีวิตจากข้อคิดของ ท่านพุทธทาส

โลกบูชา
คนเก่งทางสันติภาพ
ไม่มีใครไหว้กราบ
ผู้เก่ง
ทางสงคราม
❖
พุทธทาสภิกขุ

พ่อนั่นแหละ คือ โฟรี
แม่นั่นแหละ คือ คัตรู
ถ้า
เลี้ยงดูลูกไม่ถูกทาง
❖
พุทธทาสภิกขุ

ผู้กินอยู่เกินพอดี
จงเตรียมตัวไว้ให้เต็มที่
เพื่อพบกับความไม่มีอะไรจะกิน

ผู้กินอยู่แต่พอดี
มีโอกาที่จะเกิดความอารี
แก่ผู้ที่ไม่มียะไรจะกิน
❖
พุทธทาสภิกขุ

ความสุขสำราญ
ที่ไม่มีธรรมะเป็นรากฐาน
ก็คือ
ความทุกข์ทรมาน
ที่กำลังรอเวลาอยู่
❖
พุทธทาสภิกขุ

พัฒนาชีวิตจากข้อคิดของ ท่านพุทธทาส

ไปไม่ สะบัดพลั่วได้
เพราะลมพัด
สิ้นคน สะบัดพลั่วได้
เพราะประโยชน์พัด

พุทธทาสภิกขุ

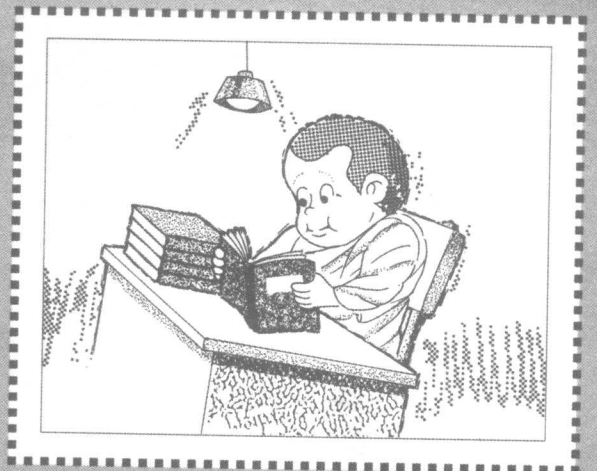
อย่าเป็นทุกข์ให้ใจ
ทุกคนไม่ได้เกิดมา
เพื่อ
เป็นทุกข์

พุทธทาสภิกขุ

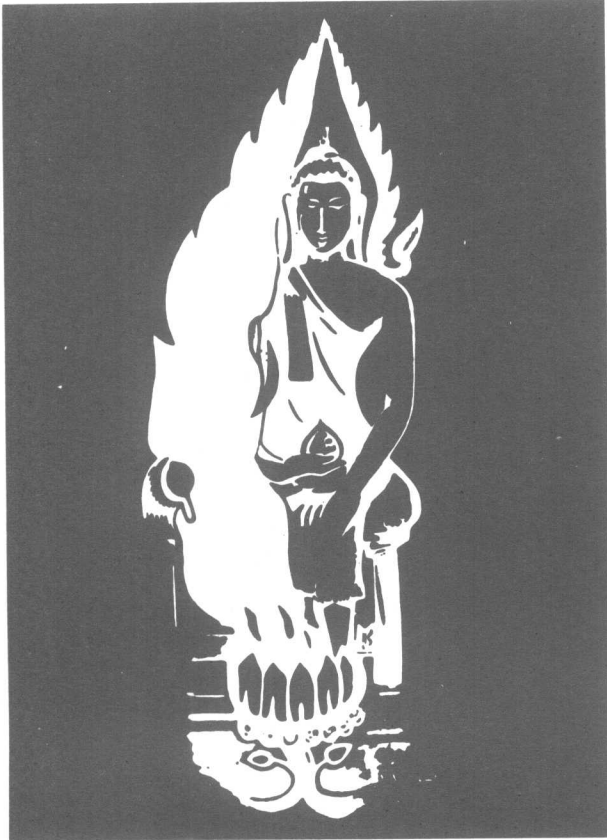
พรุ่งนี้
มีไว้สำหรับแก้ไขข้อผิดพลาดของวันนี้
มีไขส่งเสริมความผิดพลาด
ให้สมบูรณ์เต็มที่

พุทธทาสภิกขุ

ควรทุ่มเทสติปัญญา
มานะพยายามให้ถึงที่สุด
ในเมื่อได้ดำรงตน
อยู่บนแนวทาง
ที่ถูกต้องแล้ว

พุทธทาสภิกขุ

พระองค์ อยู่หลังม่าน

❖ ดูให้ดี พระองค์มี อยู่หลังม่าน
อยู่ตลอด อนันตกาล ท่านไม่เห็น
เฝ้าเรียกหา ดุจเห่าหอน ห่อนหาเป็น
ไม่รู้เช่น เซึ่งหา ยิงหาไกล

❖ เพียงแต่แหวก ม่านออก ลักศอกหนึ่ง
จะตกตะลึง ใจสั่น อยู่หวั่นไหว
จะรู้จัก หรือไม่ ไม่แน่ใจ
รู้จักได้ จักปรีดี “อยู่นี่เอง”

❖ เชิญพวกเรา เออภาร การแหวกม่าน
งดงมงาย ตายด้าน หยุดโจงเฉง
ทำลายล้าง อวิชชา อยาม้วเกรง
ว่าไม่แก่ง ไม่ส่วย ไม่รวยบุญ ฯ

❖ เมื่อความทุกข์ ความร้อน ความ
ทรมาน ความวุ่นวาย ความหนักอึ้ง
เกิดขึ้นในจิตใจของผู้ใด

❖ ขอท่านได้โปรดทราบเถิดว่า ใน
ขณะนั้น“พระพุทธองค์”กำลังประทับ
อยู่เบื้องหลังของความทุกข์นั้น

❖ คือจะตั้งใจปรากฏในดวงจิตของ
บุคคลผู้นั้นเอง เพื่อแนะแนวทางแห่ง
ความหลุดรอดจากความทุกข์ให้แก่เรา

❖ แต่เราจะไต่ยีนคำชี้แนะของพระ
พุทธองค์หรือไม่ มันขึ้นอยู่กับสติปัญญา
ของเราแต่ละคนนี่เอง

ภาพ : เอ็มมานูเอล เซอร์แมน

คำประพันธ์ : พุทธทาสภิกขุ

ปฏิบัติ เพื่อ ความสะอาด

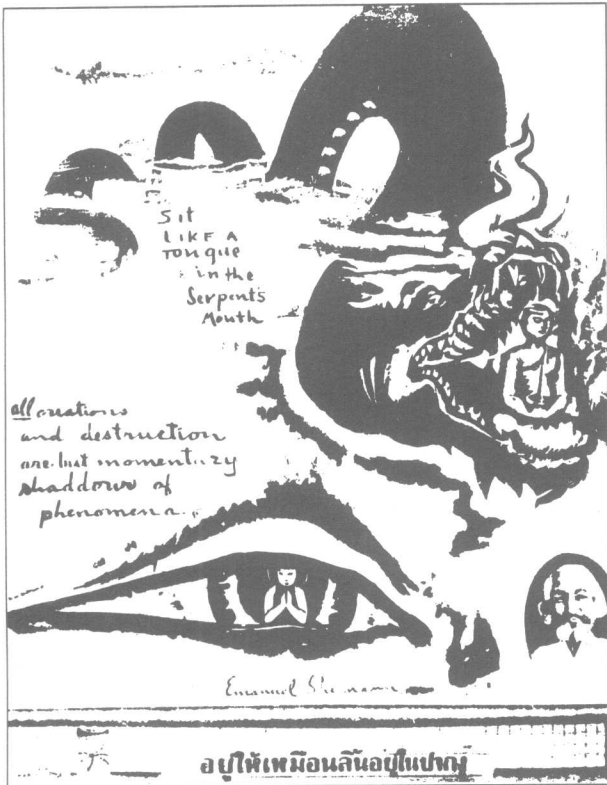
ปฏิบัติ เพื่อความสะอาด

- ❖ อาบน้ำนั้น ตอนอาบไม่น่าดู อาบเสร็จแล้วสะอาดหมดจด ฉันทิ; ขณะปฏิบัติต่อสู้กับกิเลส นำทรมาน ชนะกิเลสแล้วพบความสงบผาสุก ฉันทิ
- ❖ อาบน้ำทางกายชำระเหงื่อไคล อาบทางใจคือชำระล้างความยึดถือ ว่า“เรา” ว่า“ของเรา” อันเป็นของ สกปรกสำหรับใจ
- ❖ เครื่องมือในการอาบน้ำ คือ ถัง ในภาพ ส่วนเครื่องอาบชำระใจ คือ “การปฏิบัติธรรม”

- ❖ อาบอะไร ล้างกันใหญ่ ดูให้ตี ดูอาบกัน เต็มที่ ไม่มีเฉย “ไม่น่าดู นั้นแหละดู ให้ตีเออ” ขอเฉลย อรรถอ้าง “ล้างตัวกู”
- ❖ อาบที่หนึ่ง นั้นล้าง ส่วนร่างกาย ย่อมทำได้ โดยขยัน หมั่นเช็ดถู ภาพพวกเซ็น อาบเป็น ตัวอย่างดู ล้าง“ตัวกู” กันอย่างหนัก ด้วยรักทำ
- ❖ อาบที่สอง จ้องล้าง ไล่กิเลส ที่เป็นเหตุ เผลอโพล่ โถลถล่ำ เทียวยึดมั่น ยึดนี้ ที่กอบกำ เอมามาทำ เป็น“ตัวกู” และ“ของกู”
- ❖ เอน้ำคือ ธรรมะ เข้าชะล้าง ให้สว่าง สะอาดสิ้น สงบอยู่ อะไรมา ไม่ยึดมั่น ไม่ขันดู ลิ่น“ตัวกู” เป็นวิมุตติ ดีสุดดี
- ❖ ยามอาบล้าง ทำทาง ไม่น่าดู อาบเสร็จแล้ว ส่วยทรู ชูศักดิ์ศรี ยามชะล้าง แล่นยาก ลำบากมี ลุถึงที่ สุขล้วน ช่วนชมเออ ๗

ภาพ : เอ็มมานูเอล เซอร์แมน

คำประพันธ์ : พุทธทาสภิกขุ

อยู่ให้เหมือนลิ้นงูในปากงู

❖ นั้นลูกตา มองเห็น ไม่เป็นหมัน
เขาใช้มัน เล็งแล แก้ปัญหา
อยู่ในโลก อย่างไร ไม่ทรمان์
พิจารณา ตรองไป ให้จงดี

❖ อยู่ให้เหมือน ลิ้นงู ในปากงู
ไม่เคยถูก เขี้ยวงู อยู่สุขศรี
อยู่ในโลก ไม่เคยถูก เขี้ยวโลกีย์
เป็นเช่นนี้ อุปมา อย่าพ่นเพื่อน

❖ คิดดูบ้าง นั่งได้ ในปากงู
ไม่เคยถูก เขี้ยวงู อยู่เส่มือน
นั่งในห้อง แสนสบาย ภายใต้อริ
มีเค้าเงื่อน เหมือนพระ- ภควันต์

❖ อยู่ในโลก ไม่กระทบ โลกธรรม
อยู่เหนือกรรม เหนือทุกข์ เป็นสุขสันต์
ใครมีตา รีบเคารพ นอบนบพลัน
รีบพากัน ทำตาม ยามนี้เอ๋ย ฯ

ภาพ : เอ็มมานูเอล เซอร์แมน

คำประพันธ์ : พุทธทาสภิกขุ

❖ “เขี้ยวของโลก” ที่ขบขย้าคนอยู่ คือ
โลกธรรม ๘ ประการ กลุ่มแรก คือ
ลาภ,ยศ,สรรเสริญ,สุข กลุ่มหลังคือ
เสื่อมลาภ,เสื่อมยศ,นินทา,ทุกข์

❖ นั่นคือ การได้ และ การเสีย หรือ
บวก กับ ลบ นั่นเอง ซึ่งเป็นเพียง
“มายา” ปรากฏการณ์ชั่วคราว ตาม
เหตุและปัจจัยปรุงแต่งขึ้น

❖ เห็นความ“เกิด-ดับ”ของมายานี้
แล้ว“ไม่ถือมัน” ไม่ห่วงไหวต่อโลก
ธรรม จึงอยู่ในโลก ไม่ต้องหนีไปไหน
แต่ก็ไม่ถูกเขี้ยวของโลก

❖ เหมือนลิ้นของงู อยู่ในปากงู ขัด
เขี้ยวอันเต็มไปด้วยน้ำพิษ แต่ไม่เคย
ถูกพิษนั้นเลย

❖ สำหรับโลกนอกตัวเราสมัยนี้
ก็นับว่าเต็มไปด้วยพิษงู เราจะอยู่อย่าง
ฉลาด โดยไม่ถูกเข้ากับพิษเหล่านั้น มี
ผลเท่ากับอยู่กับคนละโลกทีเดียว

ผู้ดับไม่เหลือ

- ❖ ความรู้ทุกชนิดที่โลกรู้ ยิ่งเพิ่มความพลุ่งขึ้นของโลก เป็นไปเพื่อ “ความเกิด” ของ “ตัวตน” อันเป็นต้นเหตุของความทุกข์ คือการเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น
- ❖ ส่วนความรู้เพียงประการเดียวที่เป็นไปเพื่ออิสระและผาสุก คือการรู้เพื่อดับ “ตัวตน” อันเป็นการดับทุกข์ในทุกแง่
- ❖ ความรู้นั้น คือรู้ชัดว่า “สิ่งทั้งหลายทั้งปวงไม่ควรยึดมั่นถือมั่นว่า “เรา” ว่า “ของเรา” อยู่ตราบลมหายใจสุดท้ายของชีวิต

- ❖ อย่าเข้าใจ ไปว่า ต้องเรียนมาก ต้องปฏิบัติ ลำบาก จึงพ้นได้ ถ้ารู้จริง สิ่งเดียว ก็ง่ายตาย รู้ดับให้ ไม่มีเหลือ เชือกก็ลอง
- ❖ เมื่อเจ็บไข้ ความตาย จะมาถึง อย่าพรันพรัง ทวาดไหว ให้หม่นหมอง ระวังให้ ดีดี นาทิทอง คอยจดจ้อง ให้ตรงจุด หลุดได้ทัน
- ❖ ถึงนาที่ สุดท้าย อย่าให้พลาด ตั้งสติ ไม่ประมาท เพื่อดับขั้นนี้ ด้วยจิตว่าง ปล่อยวาง ทุกสิ่งอัน สारพัน ไม่ยึดครอง เป็นของเรา
- ❖ “ตกกระได พลอยกระโจน” ให้ดีดี จะถึงที่ มุ่งหมาย ได้ง่ายเข้า สัมครใจ “ดับไม่เหลือ” เมื่อไม่เอาก็ดับเรา ดับตน ดลนิพพาน ๖

ภาพ : เอ็มมานูเอล เซอร์แมน

คำประพันธ์ : พุทธทาสภิกขุ

In the silent
mind
one can listen
to
grass.

จิตว่าง

ได้ยินหญ้าพูด

❖ พระพุทธะ ตรัสรู้ จิตอยู่ว่าง
ได้ยินสิ่ง ทุกอย่าง แทะลงใจ
เหมือนมันฟอง ตัวเอง แข็งแข็งไป
ว่าไม่มี สิ่งไหน น่ายึดเอา
มาเพื่อเป็น “ตัวกู” และ“ของกู”

อย่าหลงตัว มันเข้า เพราะความเขลา
เอาของเป็น อนัตตา มาเป็นเรา
จะต้องเศร้า โศกระทมม ตรมใจแรง

❖ แม้กรวดหิน หินไม้ และใบหญ้า
ล้วนแต่ส่ง เสียงจำ ทุกหัวระแหง
คน“จิตวุ่น” ไม่เข้าใจ ไม่ระวาง

ว่าทุกสิ่ง ร้องแสดง บทพระธรรม
ครั้น“จิตว่าง” จะได้ยิน แม้ใบหญ้า
มันปรึกษา ข้อความ ที่งามขำ
ว่า“ทำไฉน สัตว์ทั้งหลาย จะร้ายรำ
ด้วยจิตว่าง เพราะวางธรรม ทั้งปวงเอ๋ย” ๗

❖ จิต“วุ่น”ได้ยินแต่เสียง“โลก”พูด
คือเรื่องได้, เรื่องเสีย, เรื่องมี, เรื่อง
เป็น, อยู่ก้องไกลลล กลบเสียง
ไปไม้ใบหญ้า ที่กระซิบความจริงของ
ชีวิตเสียสิ้น

❖ ครั้นจิต“ว่าง”จากอารมณ์โลกๆ
แล้ว ย่อมซึมซาบความจริงนั้นว่า
เกิดมานี้เพื่อปล่อยวาง, อิสระ และ
ร่าเริง

ภาพ : เอ็มมานูเอล เซอร์แมน

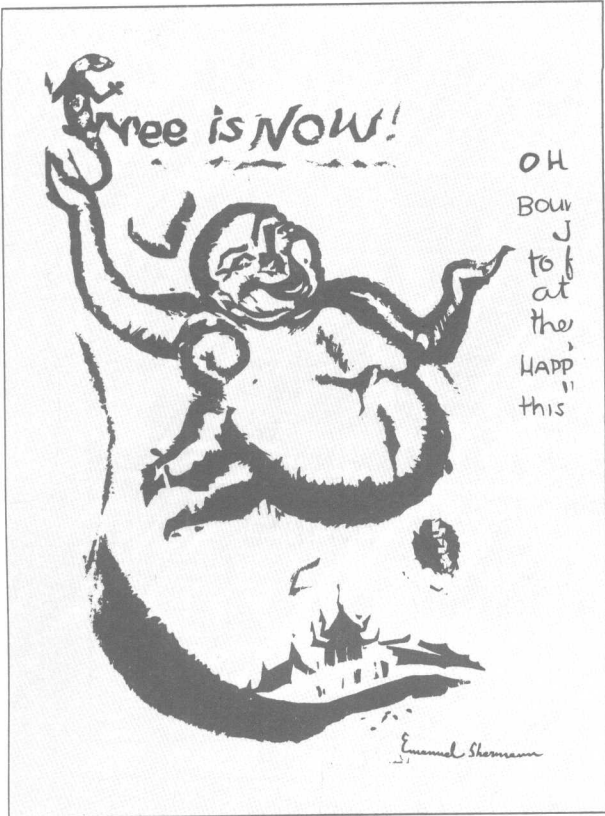
คำประพันธ์ : พุทธทาสภิกขุ

อธิบายมรดก มีอบงค์แปด

- ❖ พญานาค ทกเศียร เฉวียนจวัด
 เที้ยวขบกัด อารมณ์หก อยู่ผกผัน
 ตา หู จมูก ลิ่น กาย ใจ ไส้พัลวัน
 รูป เสียง กลิ่น รส จวักระสัน ธรรมารมณ
- ❖ พญาครุฑ ยุตขย่า กำนาคไ้ว
 มนุษย์ผ่าน ไปได้ โดยเหมาะสม
 ด้วยเรือฝูง แปดลำ ทวนน้ำลม
 ในสายธาร งามอุดม สะตวกดี
- ❖ มีมนุษย์ ถึงก่อน วอนเรียกขาน
 ให้ทุกท่าน ตามมา อย่าผันหนี
 จงช่วยกัน และกัน ให้ทันที
 ถึงบุรี นิรวาณ ก่อนการตาย ๗

ภาพ : เอ็มมานูเอล เซอร์แมน
 คำประพันธ์ : พุทธทาสภิกขุ

พินแล้วไวย!

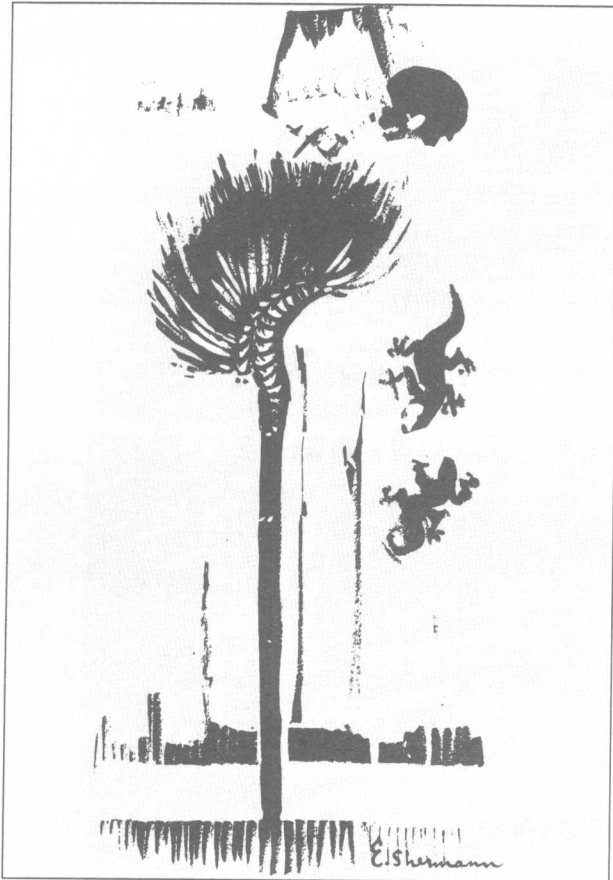
❖ บัดนี้เมฆ ลอยพ่น ยอดเจดีย์
 ทั้งโรงโบสถ์ มากมี และวิหาร
 เมฆรวมตัว เป็นภาพ พิศดาร
 บอกอาการ พินแล้วไวย! โปรยยิ้มมา
 ตะโกนร้อง บอกสหาย สิ้นทั้งผอง
 ว่าไม่ต้อง เสียเที่ยว เทียวค้นหา
 อนันตสุข ในโลกนี้ ที่หวังมา
 เหมือนเที่ยวหา หนวดเต่า ตายเปล่าแล

- ❖ คนรักสุข ขยะแขยงทุกข์ จึง
 แสวงหาสุขยิ่งขึ้นไป จึงยึดติดสุข
 ทุกระดับ โดยเฉพาะผู้เมาสุขในสวรรค์
 ที่ฝันเอาเอง
- ❖ ส่วนธรรมะเท่านั้น เป็นเรื่อง
 “ปล่อยวาง” ทั้งสุขและทุกข์ เพื่อเข้า
 สู่ความดับทุกข์ อันมีเหตุใหญ่อยู่ที่
 ความยึดมั่นในความสุข
- ❖ ในที่สุดเมื่อค้นพบว่าที่แท้ “สุข”
 เป็นเพียงลมๆ แล้งๆ เป็นเพียงมายา
 ที่ไม่มีอยู่จริง จึงพบความทุกข์ รำเริง
 เหมือนเมฆที่ลอยพ่นโบสถ์ เจดีย์
 ตลอดถึงสวรรค์ พินสวรรค์ พุ่งขึ้น
 สู่ความว่าง อันปราศจากขอบเขต
 ของขนาดและเวลา

❖ สุขแท้จริง จิตไม่วิ่ง ไปตามโลก
 อยู่เหนือความ ทุกข์ไฉก ทุกกระแสน์
 มือเท้าเหนียว เหนียวขึ้นไป คล้ายตุ๊กแก
 ไม่อยู่แค่ว่า พินโบสถ์ โปรตติดดู
 ลอยเหนือยอด โบสถ์ไป ในเวหา
 ลอยพ่นไป เหนือฟ้า ที่เทพอยู่
 ถึงความว่าง ห่างพิน จาก“ตัวกู”
 ไม่มีอยู่ ไม่มีตาย สบายเฮย ๆ

ภาพ : เอ็มมานูเอล เซอร์แมน

คำประพันธ์ : พุทธทาสภิกขุ

“ตัวกู” กับ “ตัวกู”

❖ อัน“ตัวกู” “ตัวกู” มิได้มี แต่พอใจ มันเป็นผี โผล่มาได้ พอหายใจ “กู”“กู” ก็หายไป พอใจใหม่ โผล่ใหม่ ดูให้ดี

❖ แต่ละข้าง ต่างยึด ว่า“ตัวกู” จึงเกิดการ ต่อสู้ กันอย่างผี ต่างหมายมั่น แก่กัน ฉันทไพร ทั้งเปิดเผย ลับลี้ มีทั่วไป

❖ ที่ด้อยกว่า สู้ว่ากู ก็มีดี ที่เด่นกว่า ช่มชี่ เขาเข้าใจ ที่พอกัน กันท่า ไม่ว่าใคร ล้วนแต่ใคร่ โด่งเด่น เป็นธรรมตา

❖ เอาพระธรรม กวาดล้าง อย่างไม้กวาด สำหรับฟาด หัวสัตว์ ที่ข้างฝา ตกกระเด็น เป็นเหยื่อ แก่ไก่กา ที่เก่งกว่า คืออย่าใจ ให้โผล่เอย ๆ

❖ ปัญหาของโลก ปัญหาของชาติ และ ปัญหาของบุคคล อยู่ที่“ความไม่ยอมกัน” เพราะอหังการ มมังการ เพียงประการเดียว

❖ เหมือนจิ้งจก ๒ ตัว ที่ต่างตัวต่าง ไม่ยอมแพ้ จึงต้องกัดกันไม่มีที่สิ้นสุด

❖ ธรรมะ“ไม้กวาด”เท่านั้นที่จะกวาด ฟาดให้“สัตว์” หรือ“สัญชาตญาณ อย่างสัตว์”ชนิดนั้นสิ้นไปจากสันดาน

❖ โลกทั้งโลกจะสิ้นปัญหา ชาติทุก ชาติก็จะผาสุก บุคคลก็จะได้ชีวิตแท้ เต็มเปี่ยม และนิรันดร หากทุกคน “ยอม”และ“หยุด”ความมืออหังการ มมังการ กันเสียที

ภาพ : เอ็มมานูเอล เซอร์แมน

คำประพันธ์ : พุทธทาสภิกขุ

ทะเลไฟ

- ❖ สังสารวัฏฏ์ เปรียบด้วย“ทะเลไฟ” ที่ภูเขาพ่นออกมาล้อมทวมอยู่รอบทิศ
- ❖ “ธรรมะ” เป็นสิ่งเดียวที่จะเป็น“เรือ”ที่ปลอดภัย ร่มเย็น ในท่ามกลางทะเลไฟอันแผดเผา
- ❖ “เรือธรรม” นั้นลอยอยู่ในทะเลไฟ นั่นคือ จุดเย็นที่สุดอยู่กลางเตา หลอมเหล็กที่ร้อนระอุ! นั่นคือนิพพานเป็นสิ่งอาจหาพบได้ท่ามกลางสังสารวัฏฏ์นั่นเอง!

ภาพ : เอ็มมานูเอล เซอร์แมน

คำประพันธ์ : พุทธศาสนิกขุ

- ❖ เรือของธรรม แล่นฝ่า ทะเลไฟ เรือของคน อย่างไร ยังไม่แน่ เห็นทีจะ ชี้ขลาด และอ่อนแอ จึงต้องแพ้ แก่เนื้อหนัง นิ่งเฝ้าดู
- ❖ จะออกไป นอกโลก ต้องฝ่าไฟ จะหมดทุกข์ ต้องไป เหนือสิ่งคู่ จะพ้นตาย ต้องพราว จาก“ตัวกู” เผากิเลส ต้องอยู่ ใจกลางไฟ
- ❖ คนเขลาเขลา เหมามาเหมาย ไปตามเขลา ไม่อยากเข้า ไกลไฟ เพราะกลัวไหม้ ไฟของธรรม มีไว้ เพื่อดับไฟ ที่ไหม้ใจ ของสัตว์ ในบัดดล
- ❖ ตบะไฟ กรรมฐาน เปรียบปานไฟ เผากิเลส ลื่นไป เหลือมรรคผล อันไฟธรรม มีไว้ ดับไฟคน ดับแล้วพ้น ทะเลไฟ ฝ่าไปเอ๋ย ๗

จากอนันตะ สู่อันันตะ

จาก อนันตะ สู่ อนันตะ

- ❖ จาก“อนันต์” สู่“อนันต์” นั้นเห็นยาก คนโดยมาก จึงงง ตรงความหมาย “ไม่สิ้นสุด ทั้งฝ่ายเกิด และฝ่ายตาย” ภาษาคน ไม่ชวนชวาย มาฟังยิน ;
- ❖ จึงต้องเทียบ เปรียบกับ เสียงระฆัง คือมันดัง ออกมาได้ ไม่รู้สิ้น และออกมาเรื่อยๆ ไป ได้อาจิน คือไม่รู้ เต็มถิ่น อากาศกาล
- ❖ เหมือนสังขตะ ธรรมธาตุ ประูแต่งกัน เนื่องอนันต์ มีรู้สิ้น กองสังขาร ประูออกมา นานนับ ก็กัปปวาร อวสานต์ นั้นไม่มี ที่เหตุมูล
- ❖ แม้ธรรมธาตุ อสังขตะ สุญญตา เป็นอนันต์ เสมอมา ไม่ขาดสูญ เป็นที่ดับ แห่งสังขาร แต่กาลบุรพ์ ไม่เต็มนูน เพราะอนันต์ นั้นแหละเออ ๗

ภาพ : เอ็มมานูเอล เซอร์แมน

คำประพันธ์ : พุทธทาสภิกขุ

- ❖ การเกิดขึ้นแห่งสิ่งที่เป็นสังขตะ มีออกมาเรื่อยไม่มีที่สิ้นสุด ก็ไม่รู้จักหมดสิ้น;
- ❖ การดับลงแห่งสิ่งที่เป็นสังขตะ มีออกมาเรื่อยไม่มีที่สิ้นสุด ก็ไม่รู้จักเต็มแดนที่เป็นที่ดับของมัน.
- ❖ เช่นเดียวกับเสียงระฆัง ดังออกมาได้จากตัวระฆัง ไม่รู้จักหมดจักสิ้น, และเสียงนั้นก็ไม่ได้เต็มในอวกาศ อันไม่มีที่สิ้นสุด เช่นเดียวกัน;
- ❖ ดังนั้นจึงกล่าวว่า “จากอนันตะสู่อนันตะ” ดังนี้.

เสียงตบมือ ข้างเดียว

- ❖ มือนันทบ ข้างเดียว ส่งเสียงสั้น
มือท่านตบ สองข้าง จึงดังได้
เสียงมือนั้น ดังก้อง ทั้งโลกัย
เสียงมือท่าน ดังไกล ไม่กั๊ว ๆ
- ❖ เสียงความว่าง ดังกลบ เสียงความวุ่น
ทั้งมีคุณ กว่ากัน ทางทรรษา
เสียงสงบ กลบเสียง ทั้งโลกา
หูของข้า ได้ยิน แต่เสียงนั้น ๆ
- ❖ เสียงของโลก ดังเท่าไร ไม่ได้ยิน
เพราะเหตุวิญ-ญาณรับ แต่เสียงนั้น
เป็นเสียงซึ่ง ผิดเสียง อย่างสามัญ
เป็นเสียงอัน ดังสุด จะพรรณนา ๆ
- ❖ มือข้างเดียว ตบดัง ฟังดูเกิด
แสนประเสริฐ คือจิต ไม่ไฝหา
ไม่ยึดมั่น อารมณ์ใด ไม่นำพา
มันร้องทำ เย้ยทุกข์ ทุกเมื่อเอ๋ย ๆ

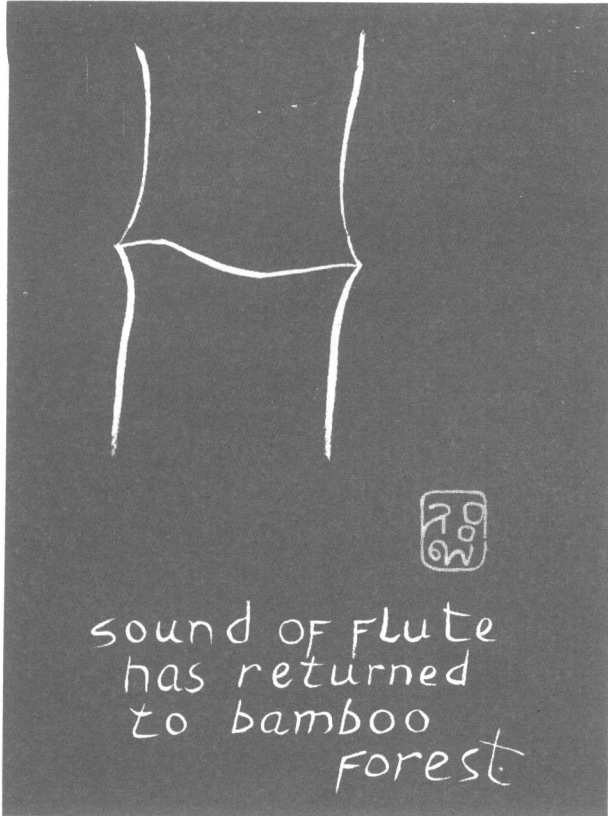
❖ เมื่อจิตรับอารมณ์ภายนอกแล้ว
ไม่ยึดถือ ปรุงแต่งเป็นเรา เป็นของ
เรา มีแต่สติปัญญาที่จะจัดการกับ
อารมณ์นั้นๆ อย่างถูกต้อง จิตก็ส่งต
จากอารมณ์ทั้งปวง

❖ เสมือนเสียงแห่งความเงียบของ
มือที่ตบข้างเดียว ที่ปราศจากมืออื่น
มาตบด้วย ความเงียบสงัดชนิดนี้จึง
ดังก้องอยู่ในใจ กลบเสียงของโลก
แห่งการตบมือสองข้างเสียสิ้น

❖ นี่คือการระงับดับทุกข์ที่แท้จริง

ภาพ : เอ็มมานูเอล เซอร์แมน

คำประพันธ์ : พุทธทาสภิกขุ

sound of flute
has returned
to bamboo
forest

เสียงขลุ่ย กลับมาหากอไผ่

- ❖ คนทุกคนมีแรงพลังไปใน“ความเกิด”ด้วยฤทธิ์ของต้นทหาและอุปาทาน โดยเหตุที่ไม่ทราบว่ ที่แท้จริงทั้งปวงนั้นก่อตัวพลังขึ้นก็เพียงเพื่่อมุ่งกลับสู่สภาพเดิม คือ“ความดับ”
- ❖ เหมือนไม้ไผ่ตัดจากกอไผ่ ไปทำขลุ่ยเป่า เสียงดังไพเราะ ก็เพียงเพื่อ“ความดับ” แห่งเสียงนั้น ลงสู่สภาพไม้ไผ่จากกอเดิม; หรือเหมือนไอน้ำจากทะเล พลังขึ้นเป็นเมฆและตกเป็นฝนลงสู่ทะเลตามเดิม
- ❖ “ความวุ่น”ที่พลังขึ้นก็ย่อมดับมอดลงสู่ “ความว่าง” อันเป็นธรรมชาติเดิมแท้ เพราะฉะนั้นแล ความไม่ดีนั้นรหะยานไปในอารมณ์ทั้งปวงด้วยต้นทหาอุปาทาน จึงเป็น“ความดับสนิท”ไปแต่ต้นมือแล้ว

❖ “เสียงขลุ่ยหวน กลับมา หากอไผ่”
จงคิดให้ เห็นความ ตามนี้หนอ
ว่าไผ่ลำ ตัดไป จากไผ่กอ

ทำขลุ่ยพอ เป่าได้ เป็นเสียงมา

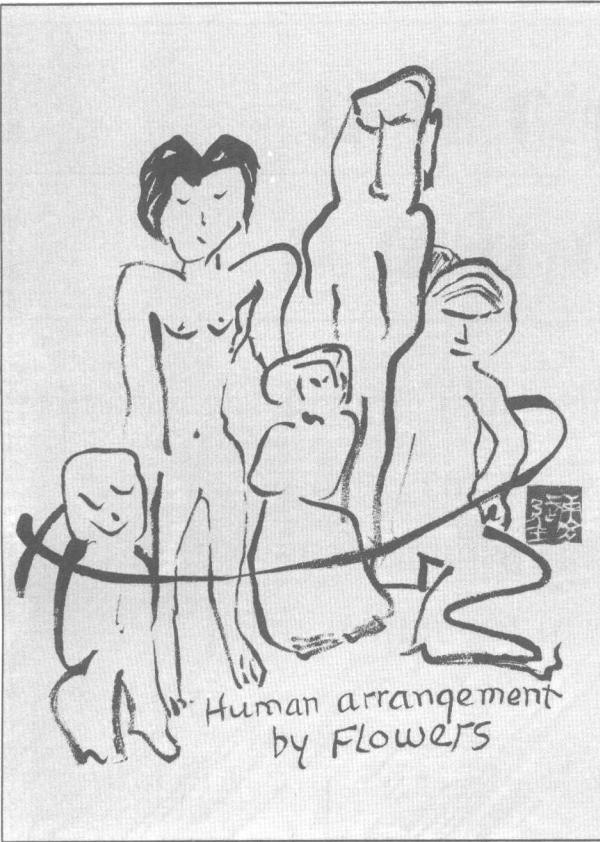
❖ เสียงก็หวน กลับมา หากอไผ่
เป่าเท่าไร กลับกัน เท่านั้นหนา
เหมือนไอน้ำ จากทะเล เป็นเมฆา
กลายเป็นฝน กลับมา สู่ทะเล ฯ

❖ เหมือนต้นทหา พาคณ ต้นพิภพ
พอสิ้นฤทธิ์ ก็ตระหลบ หนทางเท
วี่งมาสู่ แดนวิสุทธึ หยุดเกเร
ไม่เถล ไถลไป ที่ไหนเลย ;

❖ อันความวุ่น วี่งมา หากความว่าง
ไม่มีทาง ไปไหน สหายเอ๋ย
ในที่สุด ก็ต้องหยุด เหมือนอย่างเคย
ความหยุดเฉย เป็นเนื้อแท้ แก่ธรรมเอ๋ย ฯ

ภาพ ปริศนาธรรมเซ็น

คำประพันธ์ : พุทธทาสภิกขุ

ดอกไม้ จัดคน

❖ คนหนึ่งจัด บุปผชาติ ก็คาดคิด
ว่าพิชิต มันได้ ตามใจหวัง
ความคิดนี้ ถูกดี แล้วหรือยัง
มันจัดใคร เข้าให้มัน หยั้งคิดดู

❖ คิดดูเถิด พวกถนัด จัดมาลัย
สิงโลดใจ ว่าจัด ได้ส่วยหรุ
ใครจัดใคร แยกไป ให้นึกดู

อย่าหลงรู้ แต่ว่าตน จัดมาลัย

❖ ดูให้ดี พวกคน หลงดอกไม้
มันมัดท่าน ใจไข้อยู่ไหวไหว
ในทันที ที่คนจัด ดอกไม้ไป
มันรวบใจ คนมัด ในบัดดล

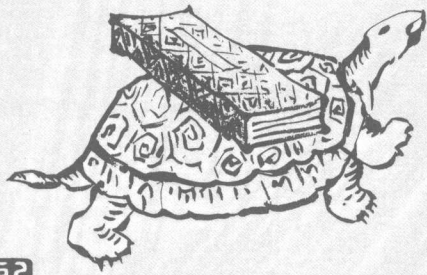
❖ ดอกไม้จัด คนบ้าง อย่างภาพนี้
คือพวกที่ หลงมัน ทุกแห่งหน
เด็กผู้ใหญ่ ไพร่ผู้ดี มีหรือจน
ไม่เคยพัน บุปผชาติ คาดมัดเออ ๗

- ❖ คนมีกิเลส หมายถึงว่า เราเป็นผู้จัดการ, เราเป็นผู้บงการทุกสิ่ง, เราเป็นผู้กระทำให้ได้ตามใจเรา แต่ที่แท้คนกำลังถูกบงการจากกิเลสนั่นเอง; จึงถูกกิเลสรัตรึงอยู่รอบด้าน
- ❖ ส่วนผู้รู้ ไขปัญญาเข้าจัดการกับทุกเรื่อง จึงเป็นอิสระ

ภาพ ปริศนาธรรมเซ็น

คำประพันธ์ : พุทธทาสภิกขุ

會也否
虛空突出石烏龜

❖ มนุษย์ : เต่านี้ช่างโง่เสียจริง มีคัมภีร์อยู่บนหลังแล้ว เหตุไฉนจึงไม่รู้ธรรมะ

❖ เต่า : บนหลังฉันนี้ยังไม่ใช้ธรรมะแท้จริง ความทวนทวน คือความไม่ยินดี-ยินร้ายในอารมณ์ที่มากกระทบ ; ความเย็นและสงบที่เนื้อตัวของฉันต่างหาก เป็นธรรมะที่แท้จริง จะหาธรรมะที่แท้จริงที่ไหนอื่นเล่า มนุษย์เอ๋ย!

เต่า หิน

ตา บอด

❖ “ โอ้! เต่าเอ๋ย ขอถาม ความลึกซึ้งอย่างดูท่าทาง ของเต่า เรานึกขำตัวเป็นหิน ตาก็บอด ยอดเวรกรรม มีพระธรรม อยู่บนหลัง ยังไม่รู้ ”

❖ “ มนุษย์เอ๋ย! เราจะบอก กรอกหูเจ้าตัวเราเอง แทะคือธรรม, ต๋าตาอยู่ธรรมของเจ้า คือตำรา บ้าพอดูธรรมของตุ คือตัวตุ อยู่ที่ธรรมที่เป็นหิน หมายถึงเย็น อย่างนิพพาน เพราะประหาร อวิชชา ไยว่าขำความทวนทวน ยอดสงบ ลบล้างกรรม เป็นความว่าง มีประจำ อยู่ร่ำไปอันตำรา นั้นมิใช่ พระธรรมเลย คิดดูเถิด คนเอ๋ย อย่าไถลจะมีธรรม กั้นบ้าง ช่างกระไรคว่ำเอาไว้ แต่คัมภีร์ ดินักเอ๋ย ฯ ”

ภาพ ปริศนาธรรมเข็น

คำประพันธ์ : พุทธทาสภิกขุ

ฝนอิฐ

เป็นกระจกเงา

- ❖ ศิษย์วอนถาม อาจารย์ ล้วนร้อนใจ “ทำอย่างไร ไปนิพพาน อาจารย์ขา!”
- ❖ “อ้อ มันง่าย นี่กระไร บอกให้นาคือคำว่า ฝนอิฐเป็น กระจกเงา”
- ❖ “อาจารย์ครับ เขาคงว่า เราบ้าใหญ่ แม้ฝนไป ฝนมา ก็ตายเปล่า”
- ❖ “นั่นแหละเนื้อ มันสอนให้ แล้วไม่เบาว่าให้เรา หยุดหา หยุดบ้าไป ไม่มีใคร ฝนอิฐ เป็นกระจก ไม่ต้องยก มากล่าว เข้าใจไหม นิพพานนั้น ถึงได้ เพราะไม่ไป ทมตตนไชรี้ ว่างเย็น เป็นนิพพาน ถ้าฝนอิฐ ก็ฝนให้ ไม่มีเหลือ ไม่มีเชื้อ เวียนไป ในสังสาร ฝนความวุ่น เป็นความว่าง อย่างเปรียบปาน ฝนอิฐด้าน ให้เป็นเงา เราบ้าเอง” ๗

- ❖ ยั่งวิ้งไล่ ยั่งยัดไกลออก นี่คือ ตัณหาหล่อให้เหนียวหอบ ยั่งอยาก “ยั่ง” ไม่ได้หยุด แม้อยากเป็นพระอรหันต์; เพราะพระอรหันต์ คือผู้ “หมดอยาก” และเป็นผู้หยุดสนิทแล้ว
- ❖ เอา “ธาตุอยาก” วิ้งไล่ “ธาตุหยุดอยาก” จันใด, ฝนอิฐเป็นกระจก ก็เหนียวเปล่า จันนั้น
- ❖ ถ้าจะฝน ต้องฝนให้หมดไม่มีเหลือ ไม่เป็นอิฐ ไม่เป็นกระจกอีกเลย

ภาพ ปริศนารธรรมเซ็น

คำประพันธ์ : พุทธทาสภิกขุ

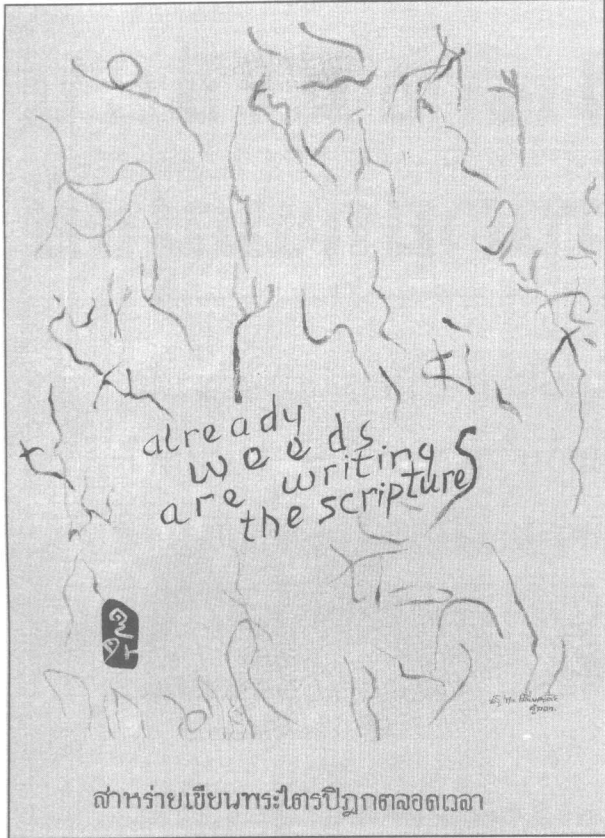
แม่ น้ำ ค ด น้ำ โ ม ค ด

- ❖ แม่ น้ำ ค ด ส่วนน้ำ นั้นไม่ค ด
ไม่แกลังปด ดูให้ดี มีเหตุผล
กายกับใจ ไม่ลามก ไม่วอกวน
แต่กิเลส แส่นกล นั้นเหลือค ด
- ❖ จิตล้วนล้วน นั้นเป็น ประภัสสร
กิเลสจร ครอบงำ ทำยุ่งหมด
กิเลสเปรียบ ลำน้ํา ที่เลี้ยวลต
จิตเปรียบน้ำ ตามกฎ ไม่ค ดงอ
- ❖ อันจิตว่าง มีไต่ ในกายวุ่น
ในน้ำขุ่น มีน้ำใส ไม่หลอกหนอ
ในสังสาร มีนิพพาน อยู่มากพอ
แต่ละข้อ งวยงง ช่วนสังกา
- ❖ พระตรัสให้ ตัดป่า อย่าตัดไม้
ไม่เข้าใจ ตัดได้ อย่างไรหนา
รู้แยกน้ำ จากแม่น้ํา ตามว่ามา
จึงนับว่า ผู้ฉลาด สามารถเอย ฯ

ภาพ ปริศนาธรรมเซ็น

คำประพันธ์ : พุทธทาสภิกขุ

- ❖ จิตเต็มนั้นประภัสสรอยู่ ปรกติ
เป็นกลางๆ มิได้ค ด มิได้มีกิเลส
“กิเลสต่างหากค ด” และคนเข้าใจ
ผิดว่า “จิตค ด” เหมือนน้ำซึ่งไม่ค ด
แต่แม่น้ําหรือคลองต่างหากค ด
- ❖ ข้อนี้หมายถึงต้องกำจัดกิเลสที่
จู่โจมเข้ามาเป็นครั้งคราว ไม่ใช่ไป
ทรมาณจิตเต็มแท้ ที่ประภัสสรอยู่
เองแล้ว

สำหรับ

เขียนพระไตรปิฎก

❖ เส้นสำหรับ กายกัน หนาหนั้นนัก เป็นลวดลาย ย้ายยก หลายหมิ่นท่า ประสานสอด ทอดไป ไม่ลดลา จนทั่ววาริไส ในบึงบัว

❖ คือมันเขียน คัมภีร์ ที่ครบครัน ทั้งวินัย สุตตันต์ ภิธรรมทั่ว

สภาพธรรม สัจธรรม ประจำตัว ธรรมชาติ พันพัว ทัวถึงกัน

❖ เป็นหลักชี้ ชีวิต ไม่ผิดพลาด แสดงซึ่ง ถึงขนาด ประสิทธิ์สันต์ อยู่ในเส้น สำหรับ ที่กายกัน สารพัน สัญลักษณ์ หลักพระธรรม

❖ ตาผู้ใด ไม่บอด สอดส่องดู ก็จรรู้ ความหมาย ได้ยังคำ ตั้งศึกษา ปิฎกไตร ได้ประจำ เป็นเครื่องนำ สัตว์รอด ตลอดเฮย ๆ

❖ พระไตรปิฎก, พระพุทธวจนะทั้งหมดนั้น ถูกบันทึกไว้ คือความแปรเปลี่ยนเรื่อย, ไม่มีอะไรต้าน, วางจากตัวตนถาวร เป็นพระไตรปิฎกที่เป็นตัวหนังสือ.

❖ ส่วนสำหรับเขียน“สัจจะ” นี้ อย่างลึกซึ้ง และชัดเจนด้วยตัวของมันเอง ไม่ต้องผ่านทางสัญลักษณ์อักษรแต่อย่างใด. แต่ลวดลายแห่งสำหรับนั้นแสดงเพื่อให้คนเรา“รู้ทั่วกฎของธรรมชาติ” ข้อเดิยวนี้ คือ “แจ้งจบไตรปิฎก”.

ภาพ ปริศนาธรรมเซ็น

คำประพันธ์ : พุทธทาสภิกขุ

ไส้เดือนเขียน จดหมายถึงมนุษย์

❖ รอยไส้เดือน เกือบไป ในผิวดิน เป็นลวดลาย หลายระบิล หลายท่วงท่า มีความหมาย ว่าอะไร ใครส่งกา หรือเห็นว่า ไรสิ่ง น่าสนใจ

❖ คือจดหมาย ไส้เดือน เดือนมนุษย์ ไม่รู้สิ้น รู้สุด มาแต่ไหน ทั้งคืนวัน ขยันเขียน เวียนทำไป

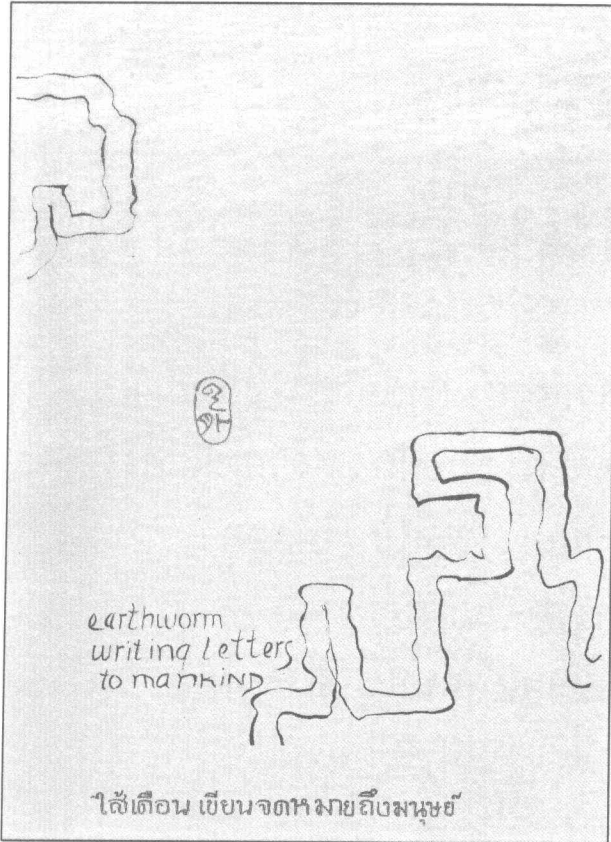
มนุษย์อ่าน หรือไม่ ไม่อาวรณ์

❖ มันพร้าบอก พร้าสอน พร้าอวนว่า พร้าพรรณนา ให้ระวัง ให้สังหรณ์ ว่าสรรพสิ่ง เปลี่ยนไป ไม่ถาวร ทุกทุกตอน อนิจจัง อนัตตา

❖ มันให้อรรถาธิบาย หลายแสนอย่าง อุทาหรณ์ ต่างต่าง ครบทุกท่า รอยไส้เดือน เกือบทั่ว พสุธา ก็เพราะว่า ไส้เดือนรัก คนนักเอย ๆ

ภาพ ปริศนาธรรมเซ็น

คำประพันธ์ : พุทธทาสภิกขุ

❖ คนเรารังเกียจขยะแขยงไส้เดือน ทั้งๆ ที่มันเขียนจดหมายถึงมนุษย์

❖ ในจดหมายที่เขียนเป็นรอยบนดิน แสดงถึงความแปรปรวน ความไม่เที่ยง เกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป ของสิ่งทั้งหลาย อันแสดงถึงความไม่ยึดมั่นถือมั่นของไส้เดือน.

❖ แต่คนนั้นช่างเกลียดชัง ต่อด้าน และขยะแขยงเรื่อยไป จนกว่าจะ “อ่านจดหมายของไส้เดือน” เข้าใจ ก็ จะเข้าถึงเจตนารมณ์ของธรรมนั้นได้ อย่างไม่ลังเลอีกเลย.

ยังคัดลอก ยังเลอะเทอะ

❖ พระคัมภีร์ ยังมีใช้ องค์พระธรรม
มีไว้เพียง อ่าน, จำ เมื่อศึกษา
ครั้นนานเข้า คัดลอก กันสืบมา
เพียงแต่เขียน อักษรา ให้คล้ายกัน
คัดพลาง ฉงนพลาง ช่างอืดอืด
ตัวไม่ชัด เต่าไป คล้ายในฝัน
ยังเป็นปราชญ์ ยิ่งแก้ไป ได้ไกลครั้น
ยิ่งแก้มัน ก็ยิ่งเลอะ ไม่เจอะจริง.

❖ ส่วนพระธรรม ล้ำเลิศ ประเสริฐแท้
ไม่มีใคร อาจแก้ ให้ยุ่งชิง
ธรรมของใคร ใครเห็น ตามเป็นจริง
มีใช้สิ่ง คัดลอก หรือบอกกัน
ทั้งมีอาจ ถ่ายทอด วิธีใด
มีแต่การ จัดใจ ให้สับสนดี
ไม่มีทาง ซื่อขาย หรือให้ปัน
หรือลอกกัน ให้เลอะไป ไม่หยุดเอ่ย ฯ

❖ คัมภีร์ คือบันทึกที่ถูกคัดลอก
และถูกนักปราชญ์แก้ไขเพิ่มเติม
เรื่อยมา ผู้แก้ยังเป็นปราชญ์เท่าใดก็
ยิ่งแก้ไขมากเท่านั้น จึงยังมีทางที่จะ
ผิดไปไกลมากเท่านั้น

❖ ส่วนธรรมะเท่านั้น คัดลอกไม่ได้,
ผิดไม่ได้, ถูกไม่ได้, ถ่ายทอดไม่ได้,
สอนไม่ได้, จึงเลอะเทอะไม่ได้ ; รู้
ได้เฉพาะตัว

❖ คัมภีร์แท้เล่มเดียว คือความ
ลึกล้ำที่ชีวิตต้องหยั่งลงในชีวิตด้วย
ชีวิตเอง

ภาพ ปริศนาธรรมเซ็น

คำประพันธ์ : พุทธทาสภิกขุ

เป็นอยู่ ด้วยจิตว่าง

❖ จงทำงาน ทุกชนิด ด้วยจิตว่าง
ยกผลงาน ให้ความว่าง ทุกอย่างสิ้น
กินอาหาร ของความว่าง อย่างพระกิน
ตายเสร็จสิ้น แล้วในตัว แต่หัวใจ

❖ ท่านผู้ใด ว่างได้ ดังว่ามา
ไม่มีท่า ทุกข์ทน หม่นหมองครี
“ศีลปะ” ในชีวิต ชนิดนี้
เป็น“เคล็ด”ที่ ใครคิดได้ สบายเฮย ๆ

ยามไหนก็ได้

❖ ยามจะได้ ใต้ให้เป็น ไม่เป็นทุกข์
ยามจะเป็น เป็นให้ถูก ตามวิถี
ยามจะตาย ตายให้เป็น เห็นสุดดี
ถ้าอย่างนี้ ไม่มีทุกข์ ทุกวันเฮย ๆ

คำประพันธ์ : พุทธทาสภิกขุ

ภาพ : เขมานันทะ

ทำดีได้ดี - ทำชั่วได้ชั่ว

บทเพลง "ทำดีได้ดี - ทำชั่วได้ชั่ว"
โดย สนิท ศ.

ภาพโดย คำนวน ชำนาญโท

❁ คนเราทุกคน ว่าขวนผลกรรมนำเนื่อง
ตกตำรุ่งเรือง เกี่ยวเนื่องแต่กรรมของตน
ความดีคำจุน จากบุญกุศล ความชั่ว จากบาปทุกข์ทน
เพราะตนนั้นก่อเวรไว้

❁ บางคนถือดี มั่งมีเพราะทำกรรมชั่ว
นั้นบาปสาบตัว เกลือกกิ้วม้วเมาเขลาไป
บางคนระอาว่าเหตุไฉน ทำดีแต่จนเหลือใจ
ไม่เห็นได้ดีเหมือนว่า

❁ อย่าเพลินถือว่าเงินเป็นใหญ่
จิตใจเหนือสิ่งใดล้ำค่า
เพราะความทุกข์ ความสุขใจ เป็นที่ใจ ใจที่ตา
อย่าพะวงหลงลืมตน

❁ ทำดีทุกที ต้องมีผลดีโดยทั่ว
ก่อกรรมทำชั่ว ได้ชั่วตอบแทนทุกคน
คนดีรักดี โชคดีมีผล คนชั่ว ชั่วโฉดเฉาชนม์
ไม่พ้นผลกรรมซ้ำเติม